

Jaarverslag en Jaarrekening 2021

Gemeente Leusden

Inhoudsopgave

Aanbieding.....	4
Jaarverslag.....	7
Domein Bestuur.....	7
1. Samenleving Voorop.....	7
2. Publieksdienstverlening.....	7
3. Samenwerken.....	9
4. Veiligheid.....	9
Wat heeft het gekost 2021.....	11
BBV indicatoren.....	11
Domein Leefomgeving.....	13
1. Duurzaamheid en milieu.....	13
2. Water, riolering en klimaatadaptatie.....	15
3. Wegen en infrastructuur.....	15
4. Accommodaties en onderwijs.....	16
5. Onderhoud buitenruimte.....	17
Wat heeft het gekost 2021.....	17
BBV indicatoren.....	18
Domein Samenleving.....	18
1. Toegankelijk voor iedereen.....	19
2. Terugdringen van eenzaamheid.....	20
3. Versterken voorzieningen jeugdhulp.....	21
4. Versterken van arbeidsparticipatie.....	22
5. Beperken (verborgen) armoede.....	22
6. Goed omgaan met mensen met verward gedrag.....	23
7. Dementievriendelijke samenleving.....	23
8. Grip op de uitvoering.....	24
9. Inburgering en statushouders.....	24
Wat heeft het gekost 2021.....	25
BBV indicatoren.....	27
Domein Ruimte.....	30
1. Ruimtelijke ontwikkeling.....	30
2. Wonen.....	31
3. Verkeer en vervoer.....	31
4. Economie.....	32
5. Buitengebied.....	33
6. Cultuurhistorie.....	35
7. Omgevingswet.....	36
Wat heeft het gekost 2021.....	36
BBV indicatoren.....	38
Overhead.....	39
Algemeen.....	39
Wat heeft het gekost 2021.....	39
BBV indicatoren.....	39

Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien.....	41
Algemeen	41
Wat heeft het gekost 2021	41
BBV indicatoren.....	42
Paragrafen.....	43
Paragraaf A Lokale heffingen	43
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	46
Paragraaf C Kapitaalgoederen en investeringen	50
Paragraaf D Financiering.....	53
Paragraaf E Bedrijfsvoering.....	56
Paragraaf F. Verbonden Partijen	59
Paragraaf G Grondbeleid.....	68
Paragraaf H Toezicht en verantwoording	73
Paragraaf COVID-19	79
Paragraaf Taakstellingen.....	81
Jaarrekening 2021.....	83
Overzicht van baten & lasten 2021.....	84
Onvoorziene uitgaven algemeen.....	84
Overzicht van baten & lasten per taakveld	85
Overzicht van incidentele baten & lasten	86
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT).....	90
Balans per 31 december 2021.....	91
Toelichting op de balans.....	93
Grondslagen voor waardering en resultaatsbepaling	93
Toelichting Vaste Activa	97
Toelichting Vlottende Activa GB	99
Toelichting Vlottende Activa AD	101
Toelichting Vaste Passiva - Eigen vermogen	102
Toelichting Vaste Passiva – Voorzieningen	102
Toelichting Vaste schulden	103
Toelichting Vlottende Passiva	103
Sisa bijlage	108

Aanbieding

Hierbij presenteren wij u de jaarstukken 2021. Deze jaarstukken zijn de verantwoording van het college aan de raad over het gevoerde beleid en beheer.

Jaarstukken

De jaarstukken hebben dezelfde opzet als de programmabegroting.

In het eerste deel, het jaarverslag, staat het gevoerde beleid centraal en de gerealiseerde baten en lasten per domein. Het tweede deel, de jaarrekening, bevat de financiële verantwoording. Alle bedragen in de kolommen worden in duizendtallen weergegeven.

Rekeningresultaat 2021

Lasten en Baten

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	64.174	73.112	68.745	4.367
Baten	61.835	78.745	77.588	-1.157
Resultaat voor bestemming	-2.339	5.633	8.843	3.210
Toevoeging aan reserves	3.743	21.226	20.909	317
Onttrekking aan reserves	6.082	15.593	14.422	-1.171
Resultaat na bestemming	0	0	2.356	2.356

De jaarrekening 2021 sluit, na de mutaties in de reserves, ten opzichte van de bijgestelde begroting met een voordelig resultaat van € 2.356.000.

Van het totale resultaat is € 363.000 gerealiseerd door het grondbedrijf.

Het resultaat van de algemene dienst is daarmee € 1.993.000 en wordt veroorzaakt door een aantal eenmalige mee- en tegenvallers. Het betreft het resultaat ten opzichte van de bijgestelde begroting tot en met de najaarsnota.

Voor 2021 voornamelijk meevallers. We noemen de belangrijkste:

- Algemene uitkering, afrekening voorgaande jaren, voordeel € 136.000
- Algemene uitkering, bijstelling verdeelmaatstaven, voordeel € 267.000
- Algemene uitkering, effecten decembercirculaire, voordeel € 408.000
- Vrijval dubieuze debiteuren algemene dienst, voordeel € 367.000
- Huishoudelijke hulp, voordeel € 220.000
- Leerlingenvervoer, voordeel € 95.000 (deels structureel)
- Afrekening jaarlijkse bijdrage RWA, voordeel € 113.000
- Afrekening Breed Spectrum Aanbieders 2021, nadeel € 229.000
- Vrijval voorziening pensioenen wethouders, voordeel € 211.000
- Fonds Samenlevingsinitiatieven, voordeel € 97.000

Voorstel bestemming rekeningresultaat 2021

Het college stelt voor om het rekeningresultaat van het grondbedrijf ad € 363.000 te storten in de reserve van het grondbedrijf.

Het college stelt voor om het rekeningresultaat van de algemene dienst ad € 1.993.000 als volgt te bestemmen:

1. Beschikbaar stellen van middelen voor besteding in 2022
  - Restant sportmaterialen 2° sporthal reserveren € 22.000
  - Fonds Samenlevingsinitiatieven € 82.000
  - Werkbudget en CUP-bedragen sociaal domein € 40.000
  - Pilot POH-JGGZ arts € 16.000
  - Vrijval pensioenen wethouders reserveren € 211.000
  - Restant klimaatmiddelen € 25.000
  - Projectmatig werken organisatie ontwikkeling € 39.000
  - Inkomsten strategisch adviseur reserveren € 39.000
  - Motie Kleur en aanpassingen Huis van Leusden € 40.000

• Afrekening BLNP	€	26.000
• Vergoeding verjaring	€	16.000
• Restant openbare verlichting reserveren	€	41.000
• Alg. uitkering t.b.v. Covid (6 ^e steunpakket)	€	161.000
• Alg. uitkering t.b.v. inburgering en participatie	€	52.000
• Alg. uitkering t.b.v. kosten toeslagaffaire	€	139.000
• Alg. uitkering t.b.v. de WKB	€	14.000
Totaal	€	963.000

- Per saldo resteert dan nog een voordeel van € 1.030.000
Voorgesteld wordt dit overschot rekeningresultaat te storten in de algemene reserve basisdeel.

Tussentijds verwerkte resultaten 2021

Tussentijds is de begroting 2021 een aantal keer bijgesteld. Dat doen we via de voorjaars- en najaarsnota. Het tussentijds verwerkte resultaat beïnvloedt het uiteindelijke rekeningresultaat van de algemene dienst. In 2021 is tussentijds al een voordelig saldo van € 664.000 ten gunste van de algemene reserve gekomen. Dat betekent dat voor 2021 € 1.030.000 (rekeningresultaat) + € 664.000 (tussentijds resultaat) = € 1.694.000 ten gunste van de algemene reserve is gekomen.

Toelichting op het voorstel bestemming rekeningresultaat:

- Beschikbaar stellen van middelen voor besteding in 2022. Het betreft voornamelijk budgetten die in 2021 beschikbaar zijn gesteld maar niet volledig tot uitvoering zijn gekomen of afgerekend zijn. Een aantal zaken heeft vertraging opgelopen of is pas later in het jaar opgestart. In 2022 worden deze zaken alsnog uitgevoerd.
  - Jaarlijks is budget beschikbaar voor de aanschaf van sportmaterialen (banken, trampolines, ballen, netten etc.) voor de 2^e sporthal. Het meerdere of mindere wordt jaarlijks geëgaliseerd met de reserve aangewezen bestemming. In 2021 bleef € 22.000 over.
  - Een bedrag van € 82.000 in verband met minder uitgaven op het fonds Samenlevingsinitiatieven. Dit is volgens de regels die zijn vastgesteld bij de instelling van het fonds.
  - Mede door corona zijn veel voornemens vanuit het CUP in de laatste 2 jaar niet of slechts voor een deel van de grond gekomen. Daardoor bleef € 40.000 over. Het gaat o.a. om kosten voor evaluatie van het huidige beleidskader, het ontwikkelen van een nieuw kader, visie op wijkverenigingen en kosten voor de aanpak rondom echtscheidingsproblematiek.
  - Van de pilot POH-JGGZ artsen is einde jaar nog € 16.000 over omdat de SOH-arts (Spreekuur Ondersteuner Huisarts) halverwege 2021 is gestopt met de werkzaamheden. In 2022 wordt een nieuwe SOH-arts geworven en kan de pilot verder uitgevoerd worden.
  - Voorziening pensioenen wethouders: bij de jaarlijkse actualisatie bleek ook dit jaar weer een voordeel. Met name de rentestijgingen veroorzaken een vrijval van € 211.000 (voordeel) van de voorziening. Net als vorig jaar reserveren wij dit bedrag in de reserve met aangewezen bestemming. Het effect van de benodigde hogere jaarlijkse stortingen in de voorziening kan daarmee nog een aantal extra jaren gedempt worden.
  - Mede door het succesvol aantrekken van subsidies zijn nog niet alle ontvangen klimaatmiddelen (december circulaire 2019) besteed. Voorgesteld wordt het restant van € 25.000 over te hevelen voor besteding in 2022.
  - Van het beschikbaar gestelde budget voor de ontwikkeling van het projectmatig werken is einde jaar nog € 39.000 over. Dit bedrag wordt gebruikt voor inhuur om het projectmatig werken nog verder te brengen.
  - Er zijn in 2021 meer inkomsten gerealiseerd door de strategisch adviseur. Voorgesteld wordt om een deel hiervan (€ 39.000) te bestemmen voor de taakstelling in 2022.
  - De uitvoering van de motie Kleur (aanpassingen Huis van Leusden) vindt in 2022 plaats. Het budget van € 40.000 wordt dan ook in z'n geheel overgeheveld.
  - Voor de noodzakelijk nog te maken kosten BLNP voor de taakvelden juridische zaken en HRM wordt de onderuitputting van het budget 2021 (€ 26.000) overgeboekt naar 2022.
  - De bij de voorjaarsnota beschikbaar gestelde vergoedingen wegens verjaring aan voormalig grondeigenaren is nog niet uitbetaald. Er wordt € 16.000 overgeheveld.
  - Het voordeel op openbare verlichting van € 41.000 wordt gestort in de algemene reserve met aangewezen bestemming. De afgesproken afrekensystematiek met de aannemer geeft in de eerste onderhoudsjaren een voordeel op openbare verlichting. Deze resterende budgetten moeten daarom toegevoegd worden aan de algemene reserve met aangewezen bestemming voor afrekening in latere jaren.
  - Via de algemene uitkering zijn compensatiemiddelen 6^e ondersteuningspakket COVID-2019 ontvangen. Deze middelen € 161.000 worden gestort in de reserve corona.
  - Via de algemene uitkering zijn middelen ontvangen t.b.v. de participatiewet en inburgering. Deze middelen € 52.000 worden gestort in de reserve met aangewezen bestemming.

- Via de algemene uitkering zijn extra middelen ontvangen als gevolg van het rapport ongekend onrecht (kinderopvangtoeslag). Het Rijk heeft deze middelen beschikbaar gesteld om de dienstverlening aan burgers verder te verbeteren en laagdrempeliger te maken. Dit bedrag € 139.000 wordt gestort in de reserve met aangewezen bestemming.
  - Via de algemene uitkering is een initiële bijdrage voor de voorbereiding van de inwerkingtreding van de WKB ontvangen (Kwaliteitsborging Bouw- en Woningtoezicht). Ook dit bedrag € 14.000 storten we in de reserve met aangewezen bestemming.
2. Het resterende positieve saldo van de algemene dienst van € 1.030.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. De betekenis hiervan voor het weerstandsvermogen wordt betrokken bij de verschillende bestuursrapportages (VJN / Kadernota).

Het college van burgemeester en wethouders van Leusden,

H.W. de Graaf-Koelewijn, Directeur-Secretaris

G.J. Bouwmeester, Burgemeester

Jaarverslag

Domein Bestuur

De gemeentelijke bestuursstijl is open en transparant. De bestuursstijl kenmerkt zich door nauw contact met inwoners, bedrijven en instellingen. We zijn een overheid die met passie en betrokkenheid zich openstelt voor de andere partners uit de samenleving, voorwaarden schept en coalities aangaat om samen met partners maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. De houding van de ambtelijke organisatie is gericht op het mogelijk maken van initiatieven. En een excellente dienstverlening binnen de mogelijkheden.

Het Domein Bestuur is onderverdeeld in de onderdelen Samenleving Voorop, publieksdienstverlening, samenwerking en veiligheid. Voor al deze programmaonderdelen zijn ambities opgesteld die zijn ingevuld met doelstellingen:

Ambitie Samenleving Voorop

De missie van de gemeente Leusden is de Samenleving Voorop. Onze gemeente is van de mensen die hier wonen, werken en leven. Daarom nodigen we uit om samen vooruit te kijken, samen te werken. En, als het kan, samen te besluiten. Met ieders belang als uitgangspunt. Samen bepalen we hoe onze toekomst eruit ziet en wat er gebeurt. Zo geven we onze gemeenschap samen vorm, zo gaan we samen vooruit. Samen maken we het mooier.

Ambitie publieksdienstverlening

Onze basishouding is dienstverlenend, vanuit de kernwaarden Samenleving Voorop. We zijn duidelijk en transparant. We maken gebruik van, en sluiten aan bij de digitale ontwikkelingen die tot onze beschikking staan en optimaliseren deze.

Ambitie samenwerking

We werken samen om kwaliteit te waarborgen en kwetsbaarheid te verminderen. Per (organisatie)onderdeel kiezen we de meest geschikte samenwerkingspartner(s).

Ambitie veiligheid

In Leusden blijven we inzetten op de aanpak van ondermijning, criminaliteit en woonoverlast en crisisbeheersing. We anticiperen snel op maatschappelijke ontwikkelingen en deze vertalen naar de Leusdense situatie.

In de begroting is aangegeven 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over 'Wat hebben we bereikt?' en 'Wat hebben we daarvoor gedaan?' De teksten van de vragen uit de begroting zijn niet opgenomen in de jaarstukken.

1. Samenleving Voorop

Wat hebben we bereikt?

1. De kernwaarden Samenleving Voorop zijn zichtbaar in ons handelen

De kernwaarden worden betrokken bij het personeelsbeleid (o.a. jaargesprekken) en bij voorstellen voor kaderstelling en beleid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B1.1.1 We dragen de kernwaarden Samenleving Voorop, binnen en buiten de organisatie, krachtig uit.

De kernwaarden worden gebruikt bij de organisatieontwikkeling. Bij jaargesprekken met medewerkers wordt de invulling en beleving van de kernwaarden expliciet betrokken.
Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

2. Publieksdienstverlening

Wat hebben we bereikt?

1. Wij helpen inwoners snel en adequaat om hun producten te krijgen

De website wordt regelmatig getoetst op gebruiksvriendelijkheid. De toegankelijkheid is ook in 2021 weer positief beoordeeld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B2.1.1 We gebruiken i-burgerzaken, zodat inwoners tijd- en plaats onafhankelijk zaken met ons kunnen doen. Daarnaast kunnen we hierdoor effectiever en efficiënter werken.

We hebben de E-diensten van Centric geïmplementeerd. Er zijn nu 4 producten live en in 2022 volgen er nog 5. De aanvragen kunnen 24/7 online aangevraagd en betaald worden en worden direct in de hoofdapplicatie klaargezet voor verwerking. Er vinden geen handmatige handelingen meer plaats en dit komt de efficiëntie en snelheid van afhandeling ten goede.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B2.1.2 We doen ons werk efficiënt en leveren goede kwaliteit door slimmer te werken met een participatieve aanpak.

Door de implementatie van een nieuw zaakstelsel en daaraan gekoppelde applicaties van andere afdelingen, zijn er een tal van handelingen geautomatiseerd. Het afhandelen van de zaken/aanvragen worden hierdoor minder foutgevoelig en komt de kwaliteit en snelheid ten goede.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B2.1.3 We stimuleren dienstverlening op afspraak

Covid-19 heeft ons gedwongen op afspraak te werken. Dit heeft een positief effect op de wacht- en behandeltijden. De inwoner wordt op tijd geholpen en Burgerzaken kan alles adequaat voorbereiden.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

2. We zorgen ervoor dat per 2021 burgers en bedrijven zelf de regie over hun zaken met de digitale overheid kunnen voeren.

In 2020 heeft de gemeentelijke website het certificaat 'Drempelvrij' ontvangen. Om dit certificaat te behouden, wordt de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de website en de digitale formulieren regelmatig gemonitord en verbeterd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B2.2.1 We bieden alle formulieren digitaal aan. Wij verminderen het aantal PDF documenten. De klant hoeft het niet meer uit te printen en in te vullen maar kan dit online invullen.

Door Corona, vacatures en ziekteverzuim heeft dit lange tijd stil gelegen. Daarentegen is door de implementatie van de E-diensten eind 2021 alles in een stroomversnelling terecht gekomen en zijn we in 2022 daar waar we willen zijn.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B2.2.2 We verbeteren en vereenvoudigen onze (digitale) communicatie en transacties met inwoners en bedrijven.

Onze online communicatie en toegankelijkheid had aandacht nodig. Eind 2021 zijn we begonnen hierin een inhaalslag te maken. Diverse landelijke wetgeving verplichten ons om onze online toegankelijkheid op orde te hebben. Voor al onze bestaande kanalen voor klantcontact zijn we bezig verbeterlagen te maken m.b.t. het communiceren op B1 niveau

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B2.2.3 We helpen inwoners, die daar om welke reden dan ook problemen mee hebben, hun weg te vinden in de digitale wereld.

We werken aan een inclusieve samenleving en helpen mensen die moeite hebben met digitalisering of lezen zoveel we kunnen. De website is overzichtelijker geworden en we nemen de tijd om de inwoners telefonisch op afstand te helpen. Als inwoners aan de balie melden dat ze iets niet begrijpen of de weg niet weten op een website, dan helpen wij ze ter plekke en leggen uit hoe het werkt. De online producten zijn overzichtelijk en eenvoudig en d.m.v. klantreizen ontwikkeld.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B2.2.4 Met webcare volgen, zenden en reageren we op berichten via sociale media en kunnen meldingen over de openbare ruimte worden doorgegeven via een eenvoudig meldstelsel.

Het webteam heeft control over de berichten en meldingen die via social media, website en google binnen komen. Ze spelen in op technische en sociale ontwikkelingen op dit gebied.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

3. Samenwerken

Wat hebben we bereikt?

1. We willen resultaat behalen op de zogeheten '4 K's': Kwaliteit verbeteren, Kwetsbaarheid verminderen, Kansen voor medewerkers en Kosten besparen.

In 2021 is gewerkt aan het behalen van resultaat op deze 4 doelen. Op de taakvelden ICT, JZ, HRM en Financiën wordt gewerkt aan optimalisering van de samenwerking door te sturen op de basis op orde, harmonisatie en standaardisatie. Door samen te werken wordt de kwetsbaarheid verminderd en zien we dat de kwaliteit verbetert. De kostenbesparingen zitten in minder meerkosten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B3.1.1 We ontwikkelen de samenwerking bedrijfsvoering met de gemeenten Bunschoten, Nijkerk, Leusden en Putten (BNLP) verder door.

We geven uitvoering aan de samenwerking zoals vastgelegd in de Regeling Zonder Meer. Ieder jaar wordt een jaarplan opgesteld en uitgevoerd. Binnen alle teams wordt geïnvesteerd in optimalisering van de samenwerking door te sturen op harmonisatie en standaardisatie.

Door corona zijn beperkingen ervaren doordat het met elkaar werken in dezelfde ruimte niet mogelijk was, dat maakt samenwerken lastiger zeker waar het gaat om 4 gemeenten. Ondanks de beperkingen is het grootste deel van de plannen voor 2021 daadwerkelijk gerealiseerd.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B3.1.2 We harmoniseren en standaardiseren werkprocessen en werkwijzen.

Binnen alle teams wordt geïnvesteerd in optimalisering van de samenwerking door te sturen op harmonisatie en standaardisatie

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B3.1.3 Er is een Strategische Agenda Regio Amersfoort 2019- 2022 opgesteld. Deze wordt verder uitgewerkt in een uitwerkingsagenda.

In de (gemeenten in) regio Amersfoort is na een uitgebreide consultatie gekomen tot een strategische agenda voor de periode 2018-2022. In dit document zijn voor de verschillende door de gemeenteraden aangegeven thema's actiepunten zijn. In samenspraak tussen de regiegemeenten is en wordt hieraan nog inhoud gegeven. Een aantal besispunten is u hiervoor voorgelegd. Voorbeelden hiervan het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030 – 2040 en het voorstel voor urgentie voor woningzoekenden die uitstromen uit maatschappelijke voorzieningen.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

4. Veiligheid

Wat hebben we bereikt?

1. We pakken de verwevenheid van de boven- en onderwereld (ondermijning) in onze gemeente actief aan

In 2021 hebben we zowel intern als extern (via de media) aandacht gegenereerd voor ondermijning in Leusden. De bewustwording dat ondermijning ook in Leusden plaatsvindt, groeit. Door signalen uit te lopen en actief te handelen bij ondermijning, gaat hier ook een preventieve werking vanuit. Ook hebben we een betere aansluiting in de aanpak ondermijning met andere gemeenten waardoor een waterbedeffect van ondermijning wordt tegengegaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B4.1.1 We hanteren een sluitende aanpak voor ondermijning in Leusden

In 2021 hebben we een start gemaakt met de ondermijningsoverleggen met de politie en het RIEC. In deze overleggen worden signalen van ondermijning in Leusden besproken en uitgelopen. Dit heeft o.a. geleid tot een grootschalige controle van bedrijfunits, het sluiten van een woning i.v.m. productie/verspreiding van drugs en een bibob onderzoek naar vastgoed ontwikkelaars.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B4.1.2 We actualiseren het beleid rondom ondermijning in Leusden

Het oude bibob beleid van Leusden is geëvalueerd. Er is een nieuwe beleidsregel toepassing Wet Bibob 2021 opgesteld. Er heeft een grootschalig Bibob-onderzoek plaatsgevonden op een vastgoedlocatie in Leusden.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

2. Verminderen van de criminaliteit in Leusden door Persoonsgerichte Aanpak (PGA) in Leusden verder uit te bouwen.

Zorgpartijen worden eerder betrokken in PGA proces, verbeterende samenwerking, escalatie wordt geprobeerd te voorkomen. Cijfers zijn nog niet bekend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B4.2.1 We werken aan een effectieve samenwerking tussen veiligheid en zorg.

Zorgpartijen sluiten eerder aan bij multidisciplinaire overleggen (MDO's), frequentie contact PGA expert met zorgpartners verhoogd. Zorgpartijen worden op casusniveau eerder benaderd om mee te denken in PGA overleggen over strategie en mogelijke oplossingen.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

3. De gemeente speelt effectief in op maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en vertaalt die naar de Leusdense situatie

In 2021 was er weinig capaciteit om in te spelen op veel maatschappelijke ontwikkelingen door de werkzaamheden m.b.t. de COVID maatregelen. Wel was er qua maatschappelijke ontwikkeling aandacht voor de toenemende meldingen qua buurtoverlast (nieuwe structuur buurtbemiddeling opgezet), de opvang van vluchtelingen in Leusden (veilig en goed verlopen) en Cybercrime (Game onder jongeren geïntroduceerd).

In 2021 heeft de gemeente ingezet op het voorlichten en trainen van jongeren als het gaat om online veiligheid en cybercriminaliteit. Deze doelgroep is namelijk veelvuldig online en kunnen daarnaast ook hun ouders helpen om aandacht te hebben voor de veiligheid op het internet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B4.3.1 We actualiseren alle relevante beleidsdocumenten

Er was weinig ruimte om beleidsdocumenten te actualiseren. Het BIBOB beleid is geactualiseerd en er is een start gemaakt met een nieuw ondermijningsbeleid.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B4.3.2 We vergroten het risicobewustzijn van onze inwoners op het gebied van cybercriminaliteit en digitale oplichting.

De gemeente heeft de game Hackshield geïntroduceerd op de basisscholen in Leusden en meer dan 300 jongeren hebben hieraan deelgenomen. Ook vanuit de politie is er online aandacht besteed aan de voorlichting van inwoners op het gebied van cybercriminaliteit. Vanuit Lariks wordt in hun standaard voorlichting aan senioren ook het onderwerp internetveiligheid meegenomen.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

4. We voorkomen en beperken gevolgen van branden, crises en rampen

Ontploffbare oorlogsresten kunnen op de Leusderheide tot ontploffing worden gebracht. De crisisorganisatie is verder geprofessionaliseerd door het uitbreiden van alarmeringsmogelijkheden. De bevoegdheden van de Officieren van Dienst-bz in het regionale piket zijn uitgebreid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

B4.4.1 We gaan verder met het professionaliseren van de gemeentelijke crisisorganisatie

Er is een aanwijsbesluit springlocaties Leusderheide opgesteld. Het contract met de leverancier van het gemeentelijke crisismanagement systeem is geactualiseerd en uitgebreid. Er is een mandaatregeling voor Officieren van Dienst-bz opgesteld die deelnemen aan het regionale piket.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B4.4.2 We gaan verder met het professionaliseren en faciliteren van de vrijwillige brandweer

Fysieke oefeningen gehouden bij trainingscentrum Kleefse Waard (Arnhem) met nieuwe tankautospuit en nieuwe bluswater bundels en nieuwe technieken geoefend, fase van verbouwing brandweerkazerne bijna bereikt.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

B4.4.3 We vergroten het risicobewustzijn en de zelfredzaamheid van inwoners door voorlichting te geven aan ouderen en basisschoolleerlingen.

I.v.m. coronamaatregelen en zomervakantie waren er geen mogelijkheden om dit uit te voeren.

Portefeuillehouder: Gerolf Bouwmeester

Wat heeft het gekost 2021

Lasten en baten Domein 1 - Bestuur

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	4.790	5.322	5.477	-155
Baten	357	419	731	312
Resultaat voor bestemming	-4.433	-4.903	-4.746	157
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	29	326	321	-5
Resultaat na bestemming	-4.404	-4.577	-4.425	152

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

		Lasten		Baten		Saldo
		Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
0.1	Bestuur	1.667	1.697	0	211	181
0.2	Burgerzaken	1.124	1.170	358	407	3
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.853	1.842	0	0	11
1.2	Openbare orde en veiligheid	678	768	61	113	-38
	Domein Bestuur	5.322	5.477	419	731	157
0.10	Mutaties reserves	0	0	326	321	-5
	Resultaat na bestemming	5.322	5.477	745	1.052	152

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2021. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

0.1 Bestuur € 181.000 (voordeel)

De voorziening pensioenen wethouders wordt jaarlijks geactualiseerd en geeft dit jaar een voordeel van € 211.000. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door de rentestijgingen. Net als elk jaar stellen we de raad voor dit voordeel te reserveren. De jaarlijkse benodigde stortingen in de desbetreffende voorziening zijn per 2021 verhoogd. Door dit voordeel te reserveren kunnen we het effect van deze jaarlijkse hogere stortingen voor de komende jaren dempen.

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	2,0	2,0	1,2	0,7
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	1,2	1,3	1,2	1,0
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	2,2	2,0	2,0	1,8
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners	3,2	2,5	3,6	2,9

Indicator: *Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners*

Toelichting: Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Diefstallen

Indicator: Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Diefstallen

Indicator: Geweldd misdrijven per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal geweldd misdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldd misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Criminaliteit

Indicator: Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

Toelichting: Het aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en openbaar gezag.
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Criminaliteit

Domein Leefomgeving

Het Domein Leefomgeving is onderverdeeld in de onderdelen duurzaamheid en milieu, water, riolering en klimaatadaptatie, wegen en infrastructuur, beheer buitenruimte, accommodaties en onderwijs. Voor al deze programmaonderdelen zijn ambities opgesteld, doelstellingen geformuleerd en activiteiten opgenomen. Het domein Leefomgeving heeft op diverse onderdelen raakvlakken met het domein Ruimte, bijvoorbeeld waar het gaat om verkeer en vervoer, ecologie, de omgevingsvisies en ruimtelijke plannen.

Ambitie Duurzaamheid en Milieu

Leusden is in 2040 energieneutraal. Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij duurzaamheid en dragen hieraan bij. Afval wordt gescheiden ingezameld en hergebruikt.

Ambitie Water, riolering en klimaatadaptatie

Leusden heeft een goed functionerend rioelstelsel en een goede waterkwaliteit, houdt droge voeten en is klaar voor een veranderend klimaat.

Ambitie Wegen en Infrastructuur

Leusden heeft een wegennet dat functioneel en structureel van goede kwaliteit is en klaar is voor een veranderend klimaat.

Ambitie Accommodaties en Onderwijs

De gemeentelijke accommodaties zijn kwalitatief en kwantitatief optimaal afgestemd op de wensen van huurders en gebruikers en ambities van de gemeente.

Ambitie Onderhoud buitenruimte

Leusden wil een buitenruimte die door gebruikers optimaal wordt beleefd en gebruikt, waarin maatregelen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie voldoende ruimte krijgen.

In de begroting is aangegeven 'Wat willen we bereiken?' en 'Wat gaan we daarvoor doen?'

In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over 'Wat hebben we bereikt?' en 'Wat hebben we daarvoor gedaan?'.

1. Duurzaamheid en milieu

Wat hebben we bereikt?

1. In Leusden wekken we in 2040 of eerder jaarlijks evenveel duurzame energie op als we verbruiken.

In 2021 is de 'routekaart Leusden Energieneutraal 2040' vastgesteld. Daarmee is de algemene doelstelling om in Leusden in 2040 jaarlijks evenveel energie op te wekken als we gebruiken, verdeeld in vier thema's met subdoelen per 5 jaar. Volgens de meest recente cijfers is de stand van zaken per thema als volgt: er is inmiddels 14,8% energiebesparing gerealiseerd (doel 2030 30%) en 14,0% reductie aardgasgebruik woningen (doel 2030 50%). Er zijn 62.000 zonnepanelen in de gebouwde omgeving (34.000 op woningen en 28.000 op bedrijfsdaken), het tussendoel voor 2030 is in totaal 87.000 panelen. Er is nog geen grootschalige opwek in het buitengebied (doel 2040 1135Tj). In 2021 is ook het 'uitnodigingskader zonne-energie en onderzoek windenergie' vastgesteld. Daarmee wordt tot 2024 ruimte gegeven voor 20ha duurzame opwek buiten de bebouwde kom.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L1.1.1 We voeren de Transitieagenda Energie (Programmaplan Energie) uit.

We hebben een routekaart Leusden energieneutraal 2040 opgesteld en voor de vier thema's concrete tussendoelen per vijf jaar vastgelegd. Binnen de vier energiethema's is er uitvoering gegeven aan projecten om deze doelen te halen. Voorbeelden zijn de wijkaanpakken voor Rozendaal en Alandsbeek, het energieloket en de energiegidsen, de bedrijvenaanpak 'maak werk van zon' de forse toename van het aantal laadpalen, het opgestelde uitnodigingskader voor zonne-energie en start van onderzoek naar windenergie. Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

L1.1.2 We starten met de wijkuitvoeringsplannen energietransitie

In 2021 is Leusden geselecteerd als deelnemer aan een landelijk leertraject voor de wijkaanpak. Mede hierdoor konden we een projectleider aanstellen en uitvoering geven aan de wijkaanpak in twee pilotwijken. In de wijk Rozendaal is door een Buurteam van bewoners een Buurtplan voor een aardgasvrije en toekomstbestendige wijk opgesteld en is een Samenwerkingsovereenkomst met de wijk gesloten. Voor de nu volgende uitvoeringsfase is een rijksbijdrage van €4 mln aangevraagd, met name voor de investeringen door de bewoners, en een subsidie bij de provincie voor de proceskosten. In de wijk Alandsbeek is een start gemaakt met de wijkaanpak in een samenwerking met drie andere gemeenten en zijn de eerste resultaten uit de pilot voor de bewoners beschikbaar. Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

L1.1.3 We continueren het Energieloket en voeren Energiehuisprojecten uit.

In 2021 zijn door energieloket IkWilWatt onder meer 58 gidsgesprekken met bewoners gevoerd, 79 warmtescans uitgevoerd en 38 maatwerkadviezen gegeven. Er is een bewonershandleiding voor woningverduurzaming ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan de inwoners. Ruim 2500 inwoners van Leusden hebben gebruik gemaakt van gratis energiebesparende producten. De dienstverlening van IkWilWatt scoort bij de gebruikers gemiddeld een 8.1. Het aanbod van Leusdense ondernemers is opgenomen op duurzaambouwloket.nl. Daarnaast kent deze website nu een specifieke ingang voor ondernemers die willen verduurzamen. Zij worden direct gelinkt aan het energieportal van de Bedrijvenkring Leusden met informatie over verduurzamen en succesverhalen van andere Leusdense ondernemers. Daarnaast is gewerkt aan het stimuleren van zon op bedrijfsdaken middels een onafhankelijk adviseur die bedrijven ondersteund heeft bij het doorrekenen van business cases en het aanvragen van subsidie. Dit heeft geleid tot 1.555 nieuwe zonnepanelen op bedrijfsdaken (deels gerealiseerd en deel realisatie verwacht binnen 1,5 jaar)

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

L1.1.4 We stellen een uitnodigingskader op voor de opwekking van duurzame energie.

De inbreng van en samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners om te komen tot het uitnodigingskader waren cruciaal. Ook waren er moeilijke keuzes nodig. Keuzes waarvan we willen dat die begrepen en zoveel mogelijk geaccepteerd worden. In 2021 heeft een participatietraject plaatsgevonden waaruit bleek dat veel inwoners de energietransitie belangrijk vinden. Tegelijkertijd maken ze zich zorgen over de impact van die energietransitie op de kwaliteit van het landelijk gebied. De inwoners hebben veel input geleverd om voorwaarden te kunnen stellen aan de inrichting van zonnevelden. Dat is vertaald in het concept-uitnodigingskader met de opzet van de zonneladder, het stellen van een maximale omvang van zonnevelden en het opstellen van voorwaarden. De gemeenteraad heeft uiteindelijk op 16 december het uitnodigingskader zonne-energie vastgesteld.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

2. We stimuleren gescheiden afvalinzameling en het recyclen van grondstoffen. Onze inwoners hebben in 2030 maximaal 25 kg restafval per inwoner per jaar.

De oud papierinzameling is geoptimaliseerd. De gescheiden inzameling van luiers en incontinentiematerialen is gestart. In 2020 was het restafval per inwoner 67,2 kg. Cijfers 2021 zijn nog niet bekend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L1.2.1 We optimaliseren de oud papier inzameling.

De minicontainers voor oud papier zijn geleverd in de bebouwde kom en de inzamelfrequentie is aangepast van 1 keer per 2 weken naar 1 keer per 4 weken.

Portefeuillehouder: Wim Vos

L1.2.2. Bij het ontstaan van nieuwe verwerkingsmogelijkheden, starten we met de gescheiden inzameling van luiers en incontinentiemateriaal.

Er zijn 9 (ondergrondse) containers aangepast voor de luiersinzameling, nieuwe ouders krijgen informatie als ze hun kind komen aangeven bij burgerzaken, de compensatieregeling voor mensen met medisch afval is aangepast.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

3. Het gebruik van duurzaam vervoer in de gemeente Leusden neemt toe

Er rijden nu 2,2% elektrische personenauto's (doel 2040 100%).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L1.3.1 We voeren maatregelen uit, uit het Mobiliteitsplan, op het gebied van duurzame mobiliteit.

Het aantal laadpalen in de openbare ruimte is verder uitgebreid. We voeren een vraagvolgend beleid hetgeen inhoudt dat alle aanvragen in principe worden gehonoreerd.

Portefeuillehouder: Wim Vos

4. De Leusdense samenleving neemt meer duurzame initiatieven. De gemeente speelt in op de behoefte van de samenleving en doet mee. Deze initiatieven worden zichtbaar gemaakt

Door Corona geen gevolg aan gegeven

L1.4.1 We voeren, met partijen uit de samenleving, acties uit die voortkomen uit de Duurzaamheidsagenda Leusden.

Door Corona geen gevolg aan gegeven

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

2. Water, riolering en klimaatadaptatie

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden heeft een goed functionerend rioleringsstelsel dat voorbereid is op het veranderende klimaat.
Leusden zorgt ervoor dat het bestaande riool in stand blijft, waarbij de gemeente de staat van het riool continu in de gaten houdt. Tegelijkertijd bereidt de gemeente nieuwe werken (nieuwbouw en bestaande bouw) voor, daar waar vernieuwingen/vervanging/verbeteringen nodig zijn. Dit is een herhalend werkpatroon waarmee we ook de gevolgen van de klimaatverandering daarin kunnen meenemen. De doelstelling geldt voor heel Leusden, waar we projectmatig op wijk- of straatniveau invulling aan geven. In 2021 heeft de gemeente bijv. de doelstelling in de straten Prinses Christinalaan en de Prinses Margrietlaan behaald.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L2.1.1 We stellen het werkvoorbereidingsplan op voor de Burgemeester de Beaufortweg in Leusden en starten met de uitvoeringswerkzaamheden.

De Burgemeester de Beaufortweg heeft vertraging opgelopen. De geplande start is nu Q1-2022.
Portefeuillehouder: Wim Vos

L2.1.2 We stellen een werkvoorbereidingsplan op voor rioolwerkzaamheden in het noordelijke deel van Leusden-Zuid.

De principeopzet van het rioleringsplan ligt klaar om te worden meegenomen in de werkvoorbereiding van dit project. Omdat het een gecombineerd werk is worden riolering & wegen samen uitgewerkt. Dit vindt plaats in Q1 en Q2-2022 volgend op de in 2021 voltooide werkzaamheden in de Prinses Christinalaan en Prinses Margrietlaan.
Portefeuillehouder: Wim Vos

2. We verbeteren de kwaliteit van het oppervlaktewater in de gemeente.

Eens in de 7 jaar maakt de gemeente en het waterschap de watergangen weer vrij en schoon van vuil (o.a. blad, zand, ongewenst plantengroei) zodat de doorstroming en het waterbergend vermogen van ons watersysteem weer op niveau is.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L2.2.1 We koppelen de Burgemeester de Beaufortweg af van het gemengde rioolstelsel, zodat schoon regenwater schoon blijft.

De Burgemeester de Beaufortweg heeft vertraging opgelopen. De geplande start is nu Q1-2022.
Portefeuillehouder: Wim Vos

L2.2.2 We verrichten baggerwerkzaamheden in het oostelijke deel van Leusden.

De baggerwerkzaamheden zijn gestart in Q4-2021 met een vervolg in Q1 en begin Q2-2022. Hierbij wordt niet alleen het oostelijk deel van Leusden maar ook het westelijke deel gedaan.
Portefeuillehouder: Wim Vos

L2.2.3. We starten met de voorbereidingen voor het verbeteren van de waterkwaliteit in combinatie met lopende projecten van nieuwbouw en herinrichtingen.

Dit is/wordt meegenomen in o.a. de projecten Mastenbroek 2 en het IKC Groenhouten.
Portefeuillehouder: Wim Vos

3. Wegen en infrastructuur

Wat hebben we bereikt?

1. Ons wegennet is verkeersveilig en in goede staat van onderhoud, maar is ook klimaatbestendig en water-robust ingericht

We combineren het groot onderhoud van een aantal wegen in Leusden met andere werkzaamheden van nieuwbouw en (her-)inrichtingsprojecten

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L3.1.1 We combineren het groot onderhoud van een aantal wegen in Leusden met andere werkzaamheden van nieuwbouw en (her-)inrichtingsprojecten

In diverse straten in Leusden-zuid is het hoofdriool vervangen. Dit bood tevens de mogelijkheid de openbare ruimte hier veiliger en duurzamer in te richten. Klachten over onveilige situaties elders in onze gemeente werden zo snel mogelijk afgehandeld.
Portefeuillehouder: Wim Vos

4. Accommodaties en onderwijs

Wat hebben we bereikt?

1. We onderhouden de accommodaties efficiënt en doeltreffend en risico's zijn beheersbaar

Beter inzicht in de exploitatie van het zwembad en monitoring op de voorgang

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L4.1.1 We voeren een nieuwe onderhoudswerkwijze en contractvorming in.

De aanbesteding van het onderhoud is reeds voltooid in 2020. In 2021 is nadere invulling gegeven aan rolverdeling en actiepunten.

Portefeuillehouder: Wim Vos

L4.1.2 We scherpen het nakomen van verplichtingen omtrent de exploitatie van zwembad Octopus aan.

Samen met een extern bureau is in het najaar van 2021 de exploitatie van de Octopus doorgelicht en zijn verbeterpunten aangereikt. Deze worden begin 2022 gerealiseerd.

Portefeuillehouder: Wim Vos

2. Gemeente Leusden verduurzaamt gefaseerd haar accommodaties

Daar waar mogelijk worden verduurzamingsmaatregelen opgenomen in onderhoud en renovatievoorstellen voor specifieke accommodaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L4.2.1 We maken een verduurzamingsplan voor de gemeentelijke accommodaties.

Eind 2021 is een eerste idee ontwikkeld voor een pilot verduurzaming. Dit kan in 2022 worden doorontwikkeld.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

L4.2.2 We combineren, daar waar mogelijk, de uitvoering van energiebesparende maatregelen met reguliere onderhoudswerkzaamheden

In 2021 waren er geen onderhoudswerkzaamheden die in aanmerking kwamen voor verduurzaming.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

3. De accommodaties zijn efficiënt, doeltreffend en worden optimaal gebruikt

De gevolgen van de coronacrisis en de hieruit voortvloeiende maatregelen op de bedrijfsvoering van een aantal huurders van de gemeentelijke accommodaties is aanzienlijk. Huurders maar ook de gebruikers zoals (sport)verenigingen hebben beperkt gebruik kunnen maken van bijv. de binnensportaccommodaties, cultuurpodia, de bibliotheek of de buurthuizen.

L4.3.1 We onderzoeken of Fort33 intensiever kan worden gebruikt als cultuurpodium en welzijns- en muziekcentrum.

In de zomer van 2021 is een intentieovereenkomst getekend om Scholen in de Kunst (SidK) en Fort33 samen te huisvesten. Hiermee wordt op termijn een besparing op de huisvestingskosten gerealiseerd. De oude locatie aan de Eikenlaan wordt in dat geval herontwikkeld.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

L4.3.2 We onderzoeken een alternatieve huisvesting voor het Centrum Jeugd en Gezin aan de Mulderij.

Het CJG is voor de zomer 2021 verhuisd naar de Smederij, voor de meeste medehuurlers werd alternatieve huisvesting gevonden. De oude, extern gehuurde locatie Mulderij werd afgestoten. Door deze verhuizing wordt op termijn een besparing op huisvestingskosten gerealiseerd.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel

4. Nieuwe huisvesting voor onderwijs is duurzaam en sluit aan bij onderwijsinhoudelijke en maatschappelijke vernieuwing

Met start van de bouw van IKC Groenhouten is de laatste stap in de vernieuwing van de onderwijsaccommodaties in Leusden centrum gezet. Na oplevering komen De Meent 3 (Kompas) en Lingewijk 13 (De Holm) vrij voor herbestemming.

L4.4.1 We starten met de bouw van Integraal Kind Centrum (IKC) Groenhouten

De bouw van IKC Groenhouten is gestart in het najaar van 2021. Oplevering 2022.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel

L4.4.2 We voeren de bouwwerkzaamheden voor renovatie, uitbreiding en verduurzaming van Montessorischool 't Ronde uit.

De renovatie van Montessorischool 't Ronde is in 2021 voltooid. De dependance van de Agnietenhove (BSP de Leus) en de Hobbit (De Meent 2) werden gesloopt.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

5. Onderhoud buitenruimte

Wat hebben we bereikt?

1. Door de samenleving actief te betrekken en de buitenruimte veilig en adequaat te onderhouden, zorgen we ervoor dat gebruikers de voorzieningen nog meer waarderen.

Er is in 2021 geen meting geweest.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

L5.1.1 We meten de tevredenheid c.q. beleving van de buitenruimte bij gebruikers.

In 2021 heeft geen meting naar beleving-/tevredenheid m.b.t. de buitenruimte plaatsgevonden. Gewerkt is aan een nieuw contract (per 1/4/2022) voor het dagelijks onderhoud van de buitenruimte, waarin dit binnen het deel 'kansen & ambities' is opgenomen.

Portefeuillehouder: Wim Vos

L5.1.2. We gaan per wijk/gebied met gebruikers aan de slag om onderhoudsmaatregelen te bedenken die bijdragen aan biodiversiteit, klimaatadaptatie én belevingswaarde van de buitenruimte.

Aan eerder opgehaalde informatie bij bewoners en uit kenniscentra ten gunste van biodiversiteit, klimaatadaptatie en beleving/tevredenheid is i.o.m. de aannemer praktisch invulling gegeven in het onderhoud.

Portefeuillehouder: Wim Vos

Wat heeft het gekost 2021

Lasten en baten Domein 2 - Leefomgeving

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	15.415	17.842	17.452	390
Baten	7.015	16.454	16.595	141
Resultaat voor bestemming	-8.400	-1.388	-857	531
Toevoeging aan reserves	812	11.815	11.753	62
Onttrekking aan reserves	1.851	5.702	5.374	-328
Resultaat na bestemming	-7.361	-7.501	-7.236	265

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

		Lasten		Baten		Saldo
		Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	423	412	273	239	-23
2.1	Verkeer en vervoer	3.446	3.479	3.259	3.385	93
4.2	Onderwijshuisvesting	1.694	1.467	206	156	177
5.2	Sportaccommodaties	3.549	3.531	4.807	4.829	40
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	10	15	29	31	-3
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.016	1.905	1.789	1.754	76
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	40	35	55	63	13
7.2	Riolering	1.446	1.492	1.735	1.823	42
7.3	Afval	3.285	3.290	4.087	4.144	52
7.4	Milieubeheer	1.768	1.632	169	120	87
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	165	194	45	51	-23
	Domein Leefomgeving	17.842	17.452	16.454	16.595	531
0.10	Mutaties reserves	11.815	11.753	5.702	5.374	-266
	Resultaat na bestemming	29.657	29.205	22.156	21.969	265

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2021. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

2.1 Verkeer en vervoer € 93.000 (voordeel)

Voordeel op openbare verlichting van € 41.000, voorgesteld wordt dit voordeel te storten in de algemene reserve met aangewezen bestemming. Dit is in lijn met de afgesproken afrekensystematiek met de aannemer. Verder is een voordeel ontstaan op dagelijks onderhoud wegen. Door het thuiswerkadvies en lock downs waren er minder vervoersbewegingen en dus minder uitgaven voor o.a. belijning en minder onvoorziene meldingen.

4.2 Onderwijshuisvesting € 177.000 (voordeel)

Van het totale sloopbudget IKC Groenhouten is € 217.000 nog niet uitgegeven. Deze sloopkosten worden gedekt uit de reserve grondbedrijf, maar in 2021 zijn deze kosten niet uit de betreffende reserve onttrokken. Een bedrag wat niet uit een reserve wordt onttrokken is een nadeel. Daarmee valt het voordeel bij taakveld 4.2 weg tegen het nadeel bij de mutaties reserves. In 2022 wordt de sloop afgerond.

5.3 Openbaar groen en (openlucht) recreatie € 76.000 (voordeel)

Omdat in 2020 abusievelijk 13 termijnen uitvoering bestek onderhoud buitenruimte zijn verantwoord hebben we dit jaar een termijn minder in de boeken, dit geeft een voordeel op dit taakveld.

7.3 Afval € 52.000 (voordeel)

Afval kent een kostendekkende begroting. Het voordeel op dit taakveld valt dan ook weg tegen nadelen op andere taakvelden. Voor het grootste deel (€ 34.000) valt het weg tegen het nadeel op de kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing. Deze kwijtscheldingen worden verantwoord op taakveld 6.3 bij de algemene dekkingsmiddelen.

7.4 Milieubeheer € 87.000 (voordeel)

Van dit voordeel is € 25.000 restant ontvangen klimaatmiddelen, voorgesteld wordt om deze over te hevelen naar 2022. Ook de bijdrage € 10.000 energieakkoord buitengebied schuift een jaar door.

Als gevolg van de coronacrisis heeft de RUD Utrecht minder diensten geleverd, voordeel € 41.000.

0.10 Mutaties reserves € 266.000 (nadeel)

€ 217.000 nadeel; sloopkosten IKC Groenhouten nog niet uitgegeven

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)	69,4	64,3	67,2	-
% Hernieuwbare elektriciteit	8,8	-	-	-

Indicator: *Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)*

Toelichting: De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg) per inwoner.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Statistiek Huishoudelijk afval

Indicator: *% Hernieuwbare elektriciteit*

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Bron: Rijkswaterstaat Klimaatmonitor

Domein Samenleving

In de Leusdense samenleving gebeurt veel. Er zijn veel verenigingen en vrijwilligers actief, er vinden veel activiteiten plaats en inwoners staan klaar voor elkaar. We zijn trots op wat er goed gaat, maar dit alles heeft nog niet geleid tot normaliseren of de gewenste afname van de duurdere of intensieve zorg. Daarom brengen we focus aan door te kiezen voor het behoud of herpakken van de eigen regie op basis van het gedachtegoed van positieve gezondheid, door te kiezen voor 7 thema's die de komende jaren de volle aandacht vragen en door te werken aan grip op de uitvoering van ons beleid.

Missie

We stimuleren inwoners om tot hun recht te komen door het ondersteunen bij het behoud of herpakken van de regie.

Ambitie toegankelijkheid voor iedereen

We werken aan een inclusieve samenleving, waarin alle inwoners, ongeacht hun beperking, mee kunnen doen.

Ambitie terugdringen van eenzaamheid

We zijn een samenleving waarin oog is voor elkaar. Tegelijkertijd accepteren we dat eenzaamheid bij het leven hoort. Het signalerend vermogen is vergroot en de ontmoetingsplekken versterken de samenleving en sociale cohesie: men kent elkaar en vraagt hulp aan elkaar en verwijst door. Het percentage eenzaamheid daalt van 37% naar 35% onder senioren, onder volwassenen van 27% naar 25%.

Ambitie versterken voorzieningen jeugdhulp

Met een actief preventiebeleid proberen we te voorkomen dat kleine vragen tot grotere problemen leiden. Meer gebruik van voorliggende voorzieningen in de jeugdhulp zal leiden tot minder vraag naar specialistische hulp. We streven ernaar dat in 3 jaar tijd het percentage jongeren tot 18 jaar dat jeugdhulp heeft, daalt van 11,4 (percentage 2018) naar 10,8% (percentage 2016). Daarmee nemen de kosten voor jeugdhulp op termijn ook af.

Ambitie versterken van arbeidsparticipatie

We creëren kansen voor werkzoekenden om aan de slag te gaan, waar dat kan via betaald werk. Goede samenwerking met onze partners en het lokale bedrijfsleven moet daartoe leiden. We zorgen er samen voor dat 100 mensen hun bijstandsuitkering achter zich kunnen laten voor een betaalde baan.

Ambitie beperken (verborgen) armoede.

We nemen, samen met onze partners, verantwoordelijkheid voor de aanpak van armoede en schulden. Door het signaleren te versterken en (financiële) ondersteuning laagdrempeliger en breder bekend te maken, weten inwoners de weg. Een grotere bekendheid met de mogelijkheden voor (financiële) ondersteuning moet leiden tot een toename van het aantal financiële advies-, informatie- en ondersteuningsvragen (met 5%) en een toename van het gebruik van de minimaregelingen (met 10%).

Ambitie goed omgaan mensen met verward gedrag

Leusden heeft een sluitende aanpak voor alle inwoners met verward gedrag. Dit leidt tot een afname van het aantal meldingen en een afname van het aantal persoonsgerichte aanpakken. De samenleving weet beter hoe om te gaan met mensen met verward gedrag.

Ambitie dementievriendelijke samenleving

Een dementievriendelijke samenleving, waarin het dagelijks leven van mensen met dementie zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt en zij zo lang als mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. De directe omgeving krijgt ondersteuning op maat. De gemeente Leusden heeft het keurmerk dementievriendelijke gemeente (van Alzheimer Nederland).

Ambitie grip op de uitvoering

We vergroten onze grip op de uitvoering van ons beleid, door een sturingsinstrument te realiseren dat inzicht biedt in trends en kosten van gebruik van zorg en ondersteuning, en door accountmanagement en kostenbewustzijn te versterken.

Ambitie inburgering en statushouders

Elke inburgeringsplichtige statushouder wordt in staat gesteld om succesvol in te burgeren en te integreren in de samenleving.

1. Toegankelijk voor iedereen

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden is toegankelijk voor alle inwoners

Het werken vanuit onze vastgestelde inclusieagenda geeft een duidelijke focus in onze aanpak waarmee Leusden toegankelijker is geworden voor onze inwoners.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S1.1.1 We voeren de lokale inclusie agenda Leusden 2020-2022 uit

We werken vanuit onze vastgestelde inclusieagenda met een duidelijke focus. Er is een nulmeting uitgevoerd, waarmee we ook op termijn beter kunnen toetsen of we op de juiste weg zitten. We werken met een groep ervaringsdeskundigen die meehelpt in de uitvoering, we voerden een schouw van de Hamershof uit, hebben Artikel 1 in Leusden bekendheid gegeven, acties ingezet om de komende raadverkiezingen toegankelijker te maken, vervoer voor mensen met een beperking is gestimuleerd door coronamiddelen voor automaatje te beschikken en we hebben een relatief nieuwe verbinding kunnen leggen met de LHBTI-doelgroep.
Portefeuillehouders: Gerolf Bouwmeester en Fenneke van der Vegte

2. We zorgen voor voldoende passende woningen voor mensen met een beperking

Reeds in 2020 is aangegeven dat "Uitspraak vanuit en afspraak met de samenleving/ervaringsdeskundigen dat we hier niet specifiek voor mensen met een beperking, op in zullen zetten". We pakken dit dus op vanuit wonen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S1.2.1 We spelen in op specifieke woonbehoeftes.

Er is een nieuwe (regionale) urgentieregeling ontwikkeld voor uitstroom/doorstroom vanuit begeleid en beschermd wonen en de maatschappelijke opvang. Deze gaat 2022 in werking. Daarnaast is ruimte gegeven aan enkele specifieke wooninitiatieven of het doorontwikkelen van bestaand aanbod naar "meer toekomstgericht en vraaggericht" aanbod.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

2. Terugdringen van eenzaamheid

Wat hebben we bereikt?

1. Voorkomen en beperken van eenzaamheid.

Vanwege COVID maatregelen waren in 2021 voorliggende voorzieningen gericht op ontmoeting en verbinding niet toegankelijk voor inwoners. Op creatieve wijze, veelal een op een, of in kleine groepjes, zijn er op kleinschalige manier activiteiten uitgevoerd om eenzaamheid te voorkomen. Het platform Leusden heeft een bijdrage geleverd aan het verbinden van formele en informele zorg.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S2.1.1 We normaliseren eenzaamheid

Door Corona is het thema Eenzaamheid een veel besproken onderwerp geworden.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

S2.1.2 We vergroten het vermogen om eenzaamheid te herkennen en te signaleren

Het signalerend vermogen is vergroot omdat het onderwerp is genormaliseerd. Ten tijde van Corona en het sluiten van algemene voorzieningen is de samenleving actief gaan signaleren en rust er minder taboe op eenzaamheid.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

S2.1.3 We verbinden (ondersteuning)vraag en aanbod rondom eenzaamheid

Het digitale Platform Leusden Voor Elkaar bracht vraag en aanbod bij elkaar. Ook de wijk - en buurtverenigingen, kerken, De Bron, buurtcontactpersonen hebben vraag en aanbod bij elkaar gebracht.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

S2.1.4 We zetten in op eigen regie van inwoners

Larijs, wijk- en buurtverenigingen, algemene voorzieningen hebben ingezet op behoud, versterken of herpakken van de eigen regie.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

S2.1.5 We bereiken effect met onze aanpak rondom eenzaamheid en brengen dit in beeld

Eenzaamheid is bespreekbaar en de taboe erop is doorbroken. Inwoners weten beter de weg naar buurt en wijkverenigingen te vinden om in contacten aan te gaan.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

3. Versterken voorzieningen jeugdhulp

Wat hebben we bereikt?

1. Alle kinderen en jongeren maken gebruik van de (voorliggende) voorzieningen binnen de basisstructuur op het terrein van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting, zodat ze gezond en veilig opgroeien.

Vanwege COVID-maatregelen waren in 2021 nog niet alle voorliggende voorzieningen geheel toegankelijk voor de jeugd. Kinderopvang, onderwijs, sport- en cultuurverenigingen hebben ondanks maatregelen zoveel mogelijk naar continuïteit van het aanbod gestreefd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S3.1.1 We versterken de mentale weerbaarheid van de jeugd door afspraken te maken met scholen, kinderopvang, sportverenigingen, Lariks, GGD.

Door de Coronasituatie stond de mentale weerbaarheid van de jeugd (nog) meer onder druk. Er is wel gestart met weerbaarheidstrainingen op de Leusdense basisscholen. Sportactiviteiten werden afhankelijk van de geldende COVID-maatregelen opgepakt waar mogelijk. Er zijn extra activiteiten ingezet voor en door de jeugdigen georganiseerd vanuit de rijksmiddelen Jeugd aan Zet.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

S3.1.2 We zorgen voor voldoende toegankelijke basisvoorzieningen voor alle jeugd in Leusden

Door de corona maatregelen zijn de basisvoorzieningen voor de jeugd in 2021 gedeeltelijk minder toegankelijk geweest. Door kinderopvang, onderwijs en buitenschoolse opvang is in 2021 opnieuw noodopvang voor de jeugd gerealiseerd.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

2. Er is een samenhangend aanbod van preventieve voorzieningen voor kinderen en jongeren met een risicofactor.

Na een eerdere inventarisatie van het aanbod is gekeken naar mogelijke hiaten en is het aanbod voor kinderen en jongeren met een risicofactor uitgebreid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S3.2.1. We versterken het aanbod aan voorliggende voorzieningen

De pilot Get Stronger voor jongeren van 12 t/m 18 jaar met een risicofactor is gedraaid door Lariks en een lokale zorgaanbieder. We hebben kwetsbare ouders extra ondersteund door hen ondersteuning te bieden vanuit vrijwilligersorganisaties.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

S3.2.2. We voeren het hernieuwde beleid rond voor- en vroegschoolse educatie bij onderwijsachterstand uit.

Het beleid voor Peuteropvang en Voor- en vroegschoolse educatie 2022 is vastgesteld en uitgevoerd.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

S3.2.3. We organiseren nauwere samenwerking tussen kinderopvang, scholen, Lariks en GGDru.

Scholen, kinderopvang, BSO's, GGD, verloskundigen, SWV De Eem en Lariks, hebben samenwerkingsafspraken vastgelegd in het Convenant 'Samen zorgen voor de jeugd'.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

S3.2.4. We versterken het jeugd- en jongerenwerk door te investeren in aanbod dat aansluit bij de vraag en verbreden de doelgroep.

Lariks heeft zich met het jeugd- en jongerenwerk meer vraaggericht op specifieke doelgroepen met een risicofactor gericht en trainingen om hen te ondersteunen.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

3. We versterken de rol van ouders/opvoeders en professionals bij opvoeden en opgroeien.

We hebben meer ouders in kwetsbare positie kunnen ondersteunen door de inzet van professionals en vrijwilligersorganisaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S3.3.1. Bij de toegang tot zorg- en ondersteuning sturen we op veerkracht en het normaliseren van problemen bij opvoeden en opgroeien.

Consulenten van Lariks hebben training normalisering gevolgd om dit in hun werkproces vorm te geven.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

S3.3.2. De gemeente Leusden start in regionaal verband een campagne om normaliseren van gedrag te bevorderen.

Vanwege de COVID-maatregelen is dit uitgesteld.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

4. We organiseren kostenbewustzijn in de hele (jeugdhulp)keten. We willen een afvlakking van de zorgkosten realiseren door het nemen van kosten beheersende en kostenverlagende maatregelen.

In 2021 is gestuurd op kostenbewustzijn in combinatie met normaliseren en het versterken van het voorliggende veld. Daarmee is geprobeerd de afvlakking van de groeicurve in de zorgkosten voor de jeugd, zoals zichtbaar in 2019 en 2020, door te zetten in 2021. Dit is in 2021 niet gelukt mede door de gewijzigde risicovereeniging, waarbij het aandeel van Leusden in de totale regionale kosten gespecialiseerde jeugdzorg op basis van de geactualiseerde verdeelsleutel is gestegen, en de finale kwijting 2021 BSA.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S3.4.1. We versterken en monitoren de triage bij Lariks en (huis)artsen als belangrijkste verwijzers naar de geïndiceerde zorg.

Lariks heeft de triagefunctie verder doorontwikkeld en versterkt. Daarnaast is er op elke basisschool in Leusden een consulent van Lariks aanwezig, voor ouders (inloop) en leerkrachten (sparringsmoment). Vanwege lange wachttijden bij de POH JGGZ is er een derde POH aangenomen waardoor de wachttijd bij de POH is afgenomen.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

S3.4.2 Gemeente en verwijzers nemen de regie op het proces van de inzet van geïndiceerde zorg door te monitoren en te sturen.

Er zijn regelmatig overleggen tussen gemeente en de POH-/SOH-JGGZ en huisartsen. Er zijn dashboards Jeugd ontwikkeld waarmee datagedreven gestuurd kan worden.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

4. Versterken van arbeidsparticipatie

Wat hebben we bereikt?

1. In nauwe samenwerking met ons lokale bedrijfsleven, verbeteren we de match tussen werkzoekende en werkgever.

Het Werkgevers Servicepunt (WSP) is bekend bij ongeveer 4.000 werkgevers en heeft momenteel regelmatig contact met 2.000 werkgevers in deze regio. "Leusden werkt samen" draagt bij aan het bereik van WSP in Leusden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S4.1.1. We zorgen voor persoonlijke en lokale matching tussen werkzoekende en werkgevers in Leusden

Het project "Leusden werkt samen" heeft geleid tot een groter netwerk van Leusdense werkgevers en het WSP. De overleggen hebben geleid tot een beter begrip van de Leusdense arbeidsmarkt.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

S4.1.2 In regionaal verband voeren we activiteiten uit, gericht op werkzoekenden die minder kansen hebben op de arbeidsmarkt.

In het kader van Perspectief Op Werk zijn 11 nieuwe oriëntatiemogelijkheden en scholings- en leerwerktrajecten ontwikkeld door het Leerwerkloket. Het totale aanbod van het Leerwerkloket omvat nu 65 trajecten met een scholingscomponent in met name de kansrijke sectoren. In 2021 zijn in onze arbeidsmarktregio meer kandidaten dan vooraf verwacht. Op diverse manieren zijn inwoners geïnformeerd over de mogelijkheden rondom her- / bijscholing, is gewerkt aan het koppelen van werkgevers en werknemers of het vergroten van het netwerk van werkgevers.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

5. Beperken (verborgen) armoede

Wat hebben we bereikt?

1. We vergroten de bekendheid en het bereik van onze ondersteuning

Inwoners krijgen vroegtijdig bij betalingsachterstanden een belletje, brief of huisbezoek van Stadsring51. Hierdoor zijn de hulpmogelijkheden vroeg bekend en lopen schulden minder hoog op.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S5.1.1 We versterken de samenwerking rondom armoede op vindplaatsen.

Door deelname aan het convenant vroegsignalering is er nu een uitgebreid netwerk aan instanties, verhuurders, nutsbedrijven en verzekeraars die achterstanden meldt bij Stadsring51. Deze signalen worden gebundeld en er wordt passend contact opgenomen. Ook is in 2021 meermaals overleg geweest tussen Stadsring51, WSL en de gemeente om in de gaten te houden of de nieuwe werkwijzen leiden tot goede resultaten. Deze signalen waren positief.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

6. Goed omgaan met mensen met verward gedrag

Wat hebben we bereikt?

1. We zetten in op de afname van meldingen van incidenten van verwarde inwoners en het aantal persoonsgerichte aanpakken.

De oorspronkelijke ambitie uit het beleidskader, om het aantal meldingen bij politie en het aantal PGA's te laten dalen, is met name door corona in een ander licht komen te staan.

Het aantal PGA's is toegenomen van 11 in 2018 naar 19 in 2021. Ook het aantal meldingen bij politie is toegenomen, van 103 in 2018 naar 194 in 2021. Daarbij moet wel vermeld worden dat dit meldingen zijn over alle mensen 'die niet reageren zoals verwacht', en meerdere meldingen ook over één persoon of casus kunnen gaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S6.1.1 We voeren een bewustwordingscampagne uit en organiseren gesprekken met ervaringsdeskundigen.

Reeds in 2020 is een bewustwordingscampagne ingezet, maar i.v.m. covid-19 beperkt uitgevoerd. Daar is ook vastgesteld dat bewoners het meldpunt weten te vinden.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

2. We werken vanuit een sluitende aanpak voor alle inwoners met verward gedrag

We hebben onze inwoners met verward gedrag beter ondersteund middels de werkwijze van de sluitende aanpak

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S6.2.1 We voeren onze sluitende aanpak voor mensen met verward gedrag uit

De (basis) sluitende aanpak voor inwoners met verward gedrag is georganiseerd. In onze sluitende aanpak, zitten we om tafel met politie, woningstichting en Lariks. Afgelopen jaar is verslavingszorg hier standaard ook bij uitgenodigd. Zorgaanbieders worden in een eerder stadium aangehaakt, en ook de huisarts wordt regelmatig betrokken en staat daar open voor. Dit is een dynamisch aanpak waaruit ook steeds onderwerpen komen om (beter) te organiseren. Daar waar er nog onvoldoende handelingsrepertoire was of zaken nog niet goed gingen (zogenaamde blinde vlekken) is er gewerkt aan het organiseren of verbeteren hiervan: "het sluiten van de aanpak". Daarmee is de werkwijze ook vanuit deze werkgroep geëvalueerd.

2 concrete onderwerpen die lokaal zijn opgepakt zijn: Bemoeizorg en huisvesting van deze doelgroep.

Regionaal sluiten we aan bij regionale projecten om

1. een herstelnetwerk op te zetten voor mensen met GGZ/gedragsproblematiek
2. het lokale en regionale onderzoek naar onze SBI of BIS voor de GGZ/BW doelgroep.

Hieruit kunnen we leren welke elementen we nodig hebben in onze gemeente (als aanvulling op onze sluitende aanpak/ handelingsrepertoire)

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

7. Dementievriendelijke samenleving

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden is een dementievriendelijke samenleving

De verschillende vormen van dementie hebben een gezicht gekregen en daarmee is het signaleren vermogen vergroot en kunnen we aansluiten bij de behoefte van inwoners en hun mantelzorgers.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S7.1.1 We geven uitvoering aan het keurmerk dementievriendelijke gemeente.

Het lokale netwerk dementie geeft uitvoering aan een dementievriendelijke samenleving door dementie een gezicht te geven, de samenwerking in de keten te versterken, hiaten zichtbaar te maken en mantelzorgers op passende wijze te ondersteunen.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

S7.1.2 We werken aan deskundigheidsbevordering bij professionals en vrijwilligers

Deskundigheidsbevordering is continue onder de aandacht gebracht via social media. Digitale trainingen zijn ten tijde van Corona doorgedaan. Fysieke trainingen konden geen doorgang vinden vanwege Corona.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

8. Grip op de uitvoering

Wat hebben we bereikt?

1. We zetten in op een sterke informatievoorziening die de transformatie faciliteert

We hebben basis KPI (key performance indicators) met Lariks afgesproken voor triage en lokaal team. Met Lariks zijn we in gesprek om de informatie m.b.t. welzijn te verbeteren zodat dit betere sturingsinformatie gaat opleveren. Het lokale dashboard is verbeterd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S8.1.1 We realiseren een sturingsinstrument dat inzicht biedt in de trends en kosten van het gebruik van zorg en ondersteuning

Het lokale dashboard in PowerBI is sterk verbeterd zodat we beter stuurinformatie hebben op het zorg domein.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

2. Met maatregelen zetten we in op het besparen en beheersen van kosten

Door het beter uitvoeren van de controle op woonplaatsbeginsel verwachten we incidenteel zorgkosten te kunnen terugvorderen bij andere gemeenten. Er is structureel bespaard in voorliggende voorzieningen waar dat mogelijk was. Bij Lariks heeft de nieuwe manier van werken in normaliseren en sterkere triage geleid tot minder groei van de zorgkosten.

S8.2.1 We versterken het accountmanagement met (zorg)aanbieders en verwijzers

Met Lariks hebben we een verbetertraject op de samenwerking gedaan. Met 5 lokale jeugdzorgaanbieders hebben we een accountgesprek gevoerd. We sluiten aan bij de accountgesprekken van de RISB (Regionaal Inkoop en Subsidie Bureau) voor de voor ons belangrijke lokale zorgaanbieders.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

S8.2.2 We vergroten het kostenbewustzijn in de keten

Bij nieuwe projecten werken we met businesscases en maken we vanaf de start monitoringsafspraken met de aanbieder zodat we sneller kunnen bijsturen en grip houden op de resultaten.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

9. Inburgering en statushouders

Wat hebben we bereikt?

1. We zorgen ervoor dat inburgeringsplichtige statushouders met succes hun inburgeringstraject afronden en deel gaan uitmaken van de samenleving van Leusden

De basis is gelegd voor een nieuwe manier van inburgeren waarin inburgeraars een uitgebreid en integraal aanbod aan ondersteuning krijgen van stichting Integratiewerk, de sociale dienst en de gemeente Leusden. De gemeente Leusden is in de positie de doelgroep, hun uitdagingen en kansen, in beeld te brengen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

S9.1.1. We maken afspraken met gecertificeerde taalscholen en maken afspraken met (boven)lokale partners voor ondersteunend en informeel taalonderwijs

In 2021 is gewerkt aan het vormgeven van een nieuwe manier van samenwerken met stichting Integratiewerk waarbij de gemeente en Integratiewerk samen optrekken voor de begeleiding en het taalonderwijs van statushouders. Deze afspraken zijn in december 2021 vastgesteld door het college.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel

S9.1.2 We maken regionaal afspraken over de toeleiding naar werk en (boven)lokaal over de toeleiding naar vrijwilligerswerk

Samen met stichting Integratiewerk, arbeidsintegratie Amersfoort is gewerkt aan nieuwe afspraken over toeleiding naar (vrijwilligers)werk. We hebben een coördinator inburgering aangesteld die een beter beeld kan schetsen van hoe het met statushouders in Leusden gaat en die in contact staat met partijen die vrijwilligerswerk (willen bieden).

Portefeuillehouder: Patrick Kiel

S9.1.3 We stellen een uitgebreid aanbod voor de maatschappelijke begeleiding samen

De nieuwe horizontale samenwerking borgt maatschappelijke begeleiding in de eerste twee jaar van de inburgering. Statushouders krijgen uitgebreide begeleiding wat betreft huishoud financiën.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel

S9.1.4 We zorgen dat kinderen gebruik maken van de kindregelingen, kunnen meedoen en hun talenten kunnen ontplooiën

We hebben een uitgebreid pakket aan kindregelingen. De geplande evaluatie daarvan is uitgesteld naar 2022.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel

Wat heeft het gekost 2021

Lasten en baten Domein 3 - Samenleving

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	27.948	31.336	30.665	671
Baten	5.177	6.684	6.679	-5
Resultaat voor bestemming	-22.771	-24.652	-23.986	666
Toevoeging aan reserves	55	167	167	0
Onttrekking aan reserves	278	1.617	1.408	-209
Resultaat na bestemming	-22.548	-23.202	-22.745	457

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening		
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.191	1.035	159	120	117
5.1	Sportbeleid en activering	438	373	95	25	-5
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	484	323	57	57	161
5.6	Media	468	471	0	7	4
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.394	1.248	4	7	149
6.2	Wijkteams	3.068	3.053	0	0	15
6.3	Inkomensregelingen	7.917	7.853	6.174	6.248	138
6.4	Begeleide participatie	1.670	1.552	0	0	118
6.5	Arbeidsparticipatie	341	258	0	0	83
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	530	603	112	114	-71
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.742	4.502	51	40	229
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	6.291	6.762	12	13	-470
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	130	65	0	0	65
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.383	1.282	0	0	101
7.1	Volksgesondheid	1.289	1.285	20	48	32
	Domein Samenleving	31.336	30.665	6.684	6.679	666
0.10	Mutaties reserves	167	167	1.617	1.408	-209
	Resultaat na bestemming	31.503	30.832	8.301	8.087	457

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2021. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken € 117.000 (voordeel)

Vanwege Corona en een daling van het aantal leerlingen werd in 2021 minder gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer. Voordeel € 95.000. Voor een deel is dit structureel en wordt bij de voorjaarsnota 2022 verwerkt in de begroting.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie € 161.000 (voordeel)

Mede vanwege corona blijft er in het Fonds Samenlevingsinitiatieven € 97.000 over. Van dit voordeel wordt bij de resultaatbestemming een bedrag van € 82.000 conform de regels gereserveerd ten gunste van 2022. Dit is volgens de regels van het fonds. Een deel van dit bedrag € 32.500 wordt in 2022 gebruikt voor een aanvullende bijdrage voor de zendmachtiging lokale omroepen (zie raadsvoorstel L282215).

Van het budget voor 75-jaar vrijheid bleef € 16.000 over en van het budget voor de cultuurkoepel € 34.000

(onderdeel van coronasteunpakket). Deze laatste 2 bedragen zijn daardoor ook niet onttrokken uit de reserves en vallen dan ook weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie € 149.000 (voordeel)

Dit voordeel bestaat uit meer kleinere voordelen.

Er blijft € 47.000 over aan CUP-middelen over. Mede door corona zijn veel voornemens vanuit het CUP slechts voor een deel van de grond gekomen. Hiervan wordt € 30.000 meegenomen naar 2022. De resterende € 17.000 werd gedekt door onttrekking uit de reserves. Dat laatste is nu niet gebeurt waardoor dat voordeel hier weg valt tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

In het kader van coronasteun is voor wijkkamers, het maatjesproject, jongerenprojecten € 28.000 nog niet uitgegeven. Dit voordeel hier valt weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

Van het beschikbare flexbudget voor externen sociaal domein (o.a. voor informatie specialist) is € 27.000 over gebleven. Op het budget voor chronisch zieken bleef € 20.000 over. Dit is een open einde regeling en minder inwoners dan bedacht deden een aanvraag. Op het budget van de mantelzorgcomplimenten bleef € 15.000 over.

6.3 Inkomensregelingen € 138.000 (voordeel)

Op de bijzondere bijstand blijft € 74.000 over. Het betreft voor € 61.500 de aan corona gerelateerde extra bijstandslasten en TONK-middelen (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten). Het laatste bedrag werd gedekt uit de reserve corona en dus valt het voordeel hier weg tegen het nadeel bij de reserves.

Er resteert € 35.000 van het budget voor sportvouchers voor minima (onderdeel van corona ondersteuningspakket). In verband met de coronabeperkingen is de uitvoering van deze regeling naar 2022 verschoven. Ook dit voordeel valt weg tegen het nadeel bij de reserves (lagere onttrekking aan de Egalisatiereserve Corona).

Daarnaast is van het budget voor het Kindpakket (Klijnsma middelen) een bedrag van € 32.000 over gebleven. Er is minder aanspraak gedaan op deze regeling in 2021.

6.4 Begeleide participatie € 118.000 (voordeel)

De afrekening van de gemeentelijke bijdrage 2021 Regionaal sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA) geeft een voordeel van € 113.000 en is het gevolg van een hogere uitstroom, lagere kosten een Corona compensatie.

6.5 Arbeidsparticipatie € 83.000 (voordeel)

Op arbeidsparticipatie blijft € 38.000 over.

Van het restantbudget uit 2020 voor de implementatiekosten Nieuwe wet Inburgering resteert in 2021 € 45.600. Vanaf 2021 ontvangt de gemeente structurele middelen voor de uitvoering van de wet.

6.6 Maatwerkvoorziening (WMO) € 71.000 (nadeel)

Dit betreft een nadeel op Woonvoorzieningen (€ 20.000), Vervoersvoorzieningen (€ 33.000) en Rolstoelen (€ 13.000). Het budget WVR wordt grotendeels op basis van voorschotbedragen betaald, de feitelijke realisatie in 2021 liep achter en daarom zijn de budgetten bij de voor- en najaarsnota 2021 naar beneden bijgesteld. We constateren nu dat ze iets te veel zijn bijgesteld. Als gevolg van diverse redenen blijven de maatwerkvoorzieningen lastig te ramen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ € 229.000 (voordeel)

Op de huishoudelijke hulp is € 220.000 overgebleven. Bij de aanbesteding van de huishoudelijke hulp medio 2021 was een flinke volumestijging zichtbaar in aantal cliënten en kosten. Hiervoor is het budget bij de najaarsnota dan ook verhoogd.

Het toepassen van het financiële zelfredzaamheids criterium bleek uiteindelijk toch succesvoller en het effect groter dan aanvankelijk ingeschat (ook mede omdat we de eerste proeffase van een half jaar hebben verlengd).

6.72 Maatwerkdienstverlening 18- € 470.000 (nadeel)

Dit nadeel wordt veroorzaakt door de stijgende zorgkosten van de jeugdhulp. Voornamelijk op het onderdeel Ambulante Behandeling Jeugd is een forse stijging te zien. Er zijn meer kinderen die ondersteuning hebben ontvangen (een toename van 5 % ten opzichte van 2020). Daarnaast is de kostenstijging van 14 %, naast de loon- en prijsstijgingen, deels verklaarbaar door een zogenaamd hoger verzilveringspercentage: er is meer en in langere trajecten zorg ingezet. We zien landelijk en regionaal eigenlijk hetzelfde beeld. De ontwikkeling in 2020 was redelijk stabiel, maar vanaf het tweede kwartaal 2021 zien we de aantallen cliënten en kosten constant stijgen.

Daarnaast is het effect van de finale kwijting 2021 (ad. € 229.000) bij de Breed Spectrum Aanbieders (BSA) verwerkt. Dit maakt dat de kosten hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+ € 65.000 (voordeel)

Op het uitvoeringsbudget van de WvGGZ (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, aanpak verward gedrag) bleef € 29.000 over. Vanwege beperkte personele capaciteit, is dit budget niet ingezet voor het versterken van de basisinfrastructuur.

Kosten € 16.000 voor het maatjesproject voor volwassenen met GGZ achtergrond (corona ondersteuningspakket) zijn niet uitgegeven. De dekking uit de coronareserve was daarmee ook niet nodig. Het voordeel hier valt daarmee weg tegen het nadeel bij de reserves.

6.82 Geëscaleerde zorg 18- € 101.000 (voordeel)

Dit voordeel wordt voor € 140.000 veroorzaakt door lager uitgevallen kosten voor LTA jeugd.

Deze hoog-complexe zorg is lastiger om te prognosticeren en wordt ook relatief beperkt ingezet. Maar deze ondersteuning is wel duurder dan regulier gecontracteerde zorg. Het aantal kinderen dat is geholpen is gelijk gebleven maar zorgtrajecten hebben een ander verloop gehad. Daarentegen heeft de regionale risicoverevening een negatief effect.

Voor SAVE en Veilig Thuis zijn de kosten met € 42.000 hoger uitgevallen ten opzichte van de begroting. Bij het opstellen van die begroting was het nog onduidelijk wat de exacte bedragen zouden zijn die wij van het Rijk krijgen voor extra bekostiging van Veilig Thuis. Die verhoging is wel al doorberekend in de subsidie c.q. de bevoorschotting. Daarnaast hebben we moeten anticiperen op een hogere (en snellere) stijging van meldingen en adviezen.

0.10 Mutaties reserves € 209.000 (nadeel)

€ 16.000 nadeel; 75-jaar vrijheid; taakveld 5.3

€ 34.000 nadeel; cultuurkoepel – corona ondersteuningspakket; taakveld 5.3

€ 17.000 nadeel; middelen samenkracht en burgerparticipatie; taakveld 6.1

€ 18.000 nadeel; wijkkamers en maatjesproject dementie – corona ondersteuningspakket; taakveld 6.1

€ 10.000 nadeel; diverse kleinere corona gerelateerde projecten; taakveld 6.1

€ 61.500 nadeel; corona gerelateerde extra bijstand en TONK; taakveld 6.3

€ 35.000 nadeel; vouchers sportverenigingen voor minima – corona ondersteuningspakket; taakveld 6.3

€ 16.000 nadeel; maatjesproject GGZ achtergrond – corona ondersteuningspakket; taakveld 6.81

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners	560	580	640	520
Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	178,7	172,3	338,9	221,6
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr	270,1	145,3	160,3	-
Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	-	-	-	-
Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	26	12	-	-
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar	10	9	14	-
% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal	1,1	1,4	1,4	-
% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter	0	1	1	-
% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren	-	-	-	-
% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin	3	3	-	-
% Werkloze jongeren (16-22 jr)	1	1	1	-
% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)	11,5	10,9	10,0	-
% Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)	0,6	1,0	1,0	-
% Niet-sporters	-	-	-	-
% Netto arbeidsparticipatie	70,4	71,0	70,6	-

Indicator: *Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo per 10.000 inwoners*

Toelichting: Een maatwerk-arrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Monitor Sociaal Domein WMO

Indicator: *Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners*

Toelichting: Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Participatiewet

<i>Indicator:</i>	<i>Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners 15-64 jr</i>
Toelichting:	Het aantal re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Bron:	Centraal Bureau voor de Statistiek - Participatiewet
<i>Indicator:</i>	<i>Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen (gegevens niet beschikbaar)</i>
Toelichting:	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Bron:	DUO/Ingrado
<i>Indicator:</i>	<i>Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen</i>
Toelichting:	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Bron:	DUO/Ingrado
<i>Indicator:</i>	<i>Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren 12-17 jaar</i>
Toelichting:	Het aantal verwijzingen naar Halt per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar.
Bron:	Stichting Halt
<i>Indicator:</i>	<i>% Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) totaal</i>
Toelichting:	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 tot 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. Het betreft zowel deelnemers aan VO als MBO onderwijs.
Bron:	DUO/Ingrado
<i>Indicator:</i>	<i>% Jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter</i>
Toelichting:	Het percentage jongeren 12 tot en met 21 jaar dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Jongeren (12-22 jaar) met jeugdreclassering van alle jongeren (gegevens niet beschikbaar)</i>
Toelichting:	Het percentage jongeren (12 tot en met 22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 tot en met 22 jaar).
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Kinderen (tot 18 jaar) in uitkeringsgezin</i>
Toelichting:	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Werkloze jongeren (16-22 jr)</i>
Toelichting:	Het percentage werkloze jongeren van 16 tot en met 22 jaar.
Bron:	CBS Jeugd
<i>Indicator:</i>	<i>% Jongeren met jeugdhulp (van alle jongeren tot 18 jaar)</i>
Toelichting:	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Bron:	CBS Jeugd

Indicator: % Jongeren met jeugdbescherming (van alle jongeren tot 18 jaar)

Toelichting: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Bron: CBS Jeugd

Indicator: % Niet-sporters (gegevens niet beschikbaar)

Toelichting: Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen GGD, CBS en RIVM

Indicator: % Netto arbeidsparticipatie

Toelichting: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Arbeidsdeelname

Domein Ruimte

Het Domein Ruimte is onderverdeeld in de onderdelen ruimte, wonen, verkeer & vervoer, economie, buitengebied, cultuurhistorie en de implementatie van de omgevingswet.

Voor al deze programmaonderdelen hebben we ambities opgesteld en doelstellingen geformuleerd. Ze dragen stuk voor stuk bij aan onze overall ambitie:

Leusden is een vitale, dynamische en groene gemeente die, met behoud van haar identiteit, ruimte biedt aan nieuwe opgaven zoals energietransitie, klimaatadaptatie en groei.

Daar waar in de volgende teksten gesproken wordt over Leusden, bedoelen we de gemeente Leusden. Het Domein Ruimte is niet los te zien van de andere domeinen. Er bestaan over en weer raakvlakken. Bijvoorbeeld met het Domein Leefomgeving waar duurzame mobiliteit raakt aan verkeer & vervoer, of het Domein Samenleving, waar de inzet op arbeidsparticipatie raakt aan economische zaken en bestuur waar het de regionale agenda betreft.

Ambitie Ruimtelijke Ontwikkeling

Leusden profileert zich met haar kwaliteiten voor wonen, werken en recreëren: met behoud van het dorpse, groene karakter, ruimte geven aan woningbouw, bedrijvigheid en voorzieningen.

Ambitie Wonen

We bouwen door op de kracht van de gemeente Leusden: dorpse kwaliteiten en stedelijke dynamiek.

Ambitie Verkeer en Vervoer

De gemeente Leusden is goed bereikbaar en duurzaam veilig voor automobilist, fietser, reiziger openbaar vervoer en voetganger.

Ambitie Economie

Bedrijven zijn van belang voor de werkgelegenheid, vitaliteit en identiteit van Leusden. Wij creëren kansen voor en bieden ruimte aan de ontwikkeling van ondernemers.

Ambitie Buitengebied

Leusden wil een mooi en vitaal buitengebied met ruimte voor economisch vitale en duurzame landbouw, natuur- en landschapontwikkeling en recreatief medegebruik. Dit biedt kansen voor nieuwe ontwikkelingen.

Ambitie Cultuurhistorie

Cultuurhistorische waarden worden in Leusden gezien, erkend en gewaardeerd.

Ambitie Omgevingswet

Leusden is op tijd klaar voor de stelselwijziging van de Omgevingswet en benut die voor de samenleving voorop, uitnodigingsplanologie en werken vanuit de bedoeling

1. Ruimtelijke ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

1. Bepalen van de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Leusden en de regio voor de periode 2030 – 2040.

In november/december 2021 is het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030 - 2040 door de regiogemeenten en de provincie Utrecht vastgesteld. Hiermee is een eerste stap voor de borging van de woningaantallen en -locaties voor na 2025 gezet. Gesprekken over de verdere planologische borging van deze bouwlocaties vinden plaats. Ook de voorbereidingen voor een programma van eisen voor de bouwlocaties zijn gestart.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R1.1.1 We stellen met de regiogemeenten en de provincies Utrecht en Gelderland een Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030 – 2040 op.

Samen met de regiogemeenten en de provincie Utrecht is gewerkt aan het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030 - 2040. De zoeklocaties voor woningbouw na 2025 zijn hierin ingebracht.
Portefeuillehouder: Wim Vos.

2. Gemeente Leusden creëert voldoende ruimte voor woningbouw - en werklocaties na 2025

Middels het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030 -2040 is de woningbouw na 2025 voor nu voldoende geborgd. Tussen de regiogemeenten en de provincie Utrecht is nog discussie over de uitbreidingsruimte voor bedrijven.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R1.2.1 We borgen (juridisch) de ontwikkeling van woningbouw- en werklocaties voor na 2025 in de Omgevingsvisie Landelijk Gebied (daarna mogelijk bestemmingsplan/ Omgevingsplan).

De aangewezen zoekgebieden voor woningbouw na 2025 zijn ingebracht in de gesprekken over het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort 2030 - 2040 en hebben daar een plek gekregen. Voor werklocaties vindt een discussie plaats met de provincie over de mate waarin er in de regio en daarmee Leusden plaats is voor uitbreiding van bedrijventerreinen.

Portefeuillehouder: Wim Vos

2. Wonen

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden voldoet kwantitatief en kwalitatief aan de Leusdense woningbehoefte door nieuwe projecten en herprogrammering van bestaande projecten.

In juni 2021 is door de gemeenteraad een update van de Woonvisie vastgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R2.1.1 We actualiseren de Woonvisie

Na een woningbehoefteonderzoek en een verdieping hiervan d.m.v. enquêtes en gesprekken en input van WSL is een update van de Woonvisie voor de periode na 2025 opgesteld.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R2.1.2 We werken mee aan nieuwbouwprojecten.

Meerdere projecten zijn in aanbouw genomen zoals Maanwijk, Hof van Liz, Bouwdriest. Aan nieuwe initiatieven als bijv. in Princenhof wordt meegewerkt.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R2.1.3 We introduceren een methodiek voor afstemming van woningbouwprogramma's.

In 2021 is samen met de regiogemeenten en de provincie een eerste regionaal programma wonen opgesteld.

Daarin zijn spelregels vastgelegd voor afstemming van projecten.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R2.1.4 We evalueren de regels voor urgentie bij woonruimteverdeling.

In 2021 is door de regiogemeenten afgesproken te onderzoeken op welke wijze de harmonisering van urgentieregels inhoud kan worden gegeven.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R2.1.5 We onderzoeken de effectiviteit van het instrumentarium voor doorstroming op de woningmarkt en doen zo nodig verbetervoorstellen.

Het onderzoek heeft (nog) niet plaatsgevonden.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

3. Verkeer en vervoer

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden streeft naar afname van het aantal (letsel) ongevallen en het verhogen van het verkeersveiligheidsgevoel

De ongevallencijfers zijn nog niet bekend. Aangenomen mag worden dat het ongevallenbeeld door corona ook in 2021 een vertekend beeld geeft.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R3.1.1 We blijven intensief samenwerken de samenwerking met Veilig Verkeer Nederland (VVN)

Ook in 2021 is VVN diverse keren ingeschakeld bij het vinden van oplossingen voor verkeersproblemen in woonbuurten.

Portefeuillehouder: Wim Vos.

2. We krijgen meer mensen op de fiets en uit de auto

Door de oproep om tijdens de coronapandemie zoveel mogelijk thuis te werken kan hier weinig zinnigs over worden gezegd. Wat wel duidelijk is, is dat veel vaste ov-reizigers de overstap hebben gemaakt naar de auto en of de fiets.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R3.2.1 We haken aan op een brede gedragscampagne die namens de provincie Utrecht wordt opgezet: Ik fiets

De brede gedragscampagnes zijn door corona-maatregelen niet of nauwelijks uit de verf gekomen.
Portefeuillehouder: Wim Vos.

R3.2.2. We zorgen dat de bestaande fietsinfrastructuur in goede conditie is.

Dit is een continue proces.
Portefeuillehouder: Wim Vos.

R3.2.3 We zoeken naar kansrijke doorfietsroutes

De verbinding tussen Woudenberg en Leusden/Amersfoort wordt nader onderzocht.
Portefeuillehouder: Wim Vos.

3. We verbeteren de doorstroming op het hoofdwegennet

Door de forse afname van het verkeersaanbod als gevolg van het aanbevolen thuiswerken was de doorstroming op ons wegennet in 2021 geen issue

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R3.3.1 We optimaliseren de werking van onze verkeersregelininstallaties

De afstelling van de verkeerslichten wordt periodiek tegen het licht gehouden. Om het fietsgebruik te stimuleren worden/zijn de vri's in het voordeel van de fietsers afgesteld.
Portefeuillehouder: Wim Vos.

4. Economie

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden realiseert duurzame, vitale werklocaties

We hebben ondernemers ruimte geboden om te ondernemen (bijv. verkoop bedrijfskavels, meewerken aan transformatie, faciliteren bij uitbreidingsvraagstukken, voorzien van gewenste informatie).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R4.1.1 We bieden bedrijfskavels aan in Noordwest Leusden

Zowel op de Plantage, Larikslaan als Buitenplaats zijn in 2021 bedrijfskavels verkocht. De resterende ruimte is nog zeer beperkt (0,5 hectare).
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

R4.1.2 Regio Amersfoort stelt met de provincie Utrecht een regionale programmering voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen op.

In de regionale programmeringsafspraken tussen regio Amersfoort en provincie Utrecht is ruimte gecreëerd voor bedrijfskavels door de kantorenstrook op de Plantage om te zetten naar een bedrijvenbestemming. Een nieuw bestemmingsplan wordt voorbereid. Ambachtsweg fungeert als pilot locatie om na te gaan of intensivering van het ruimtegebruik hier mogelijk is.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

R4.1.3 We versterken De Horst als dé kantorenlocatie van Leusden

We geven uitvoering aan de vastgestelde transformatiestrategie, die toekomstperspectief geeft aan de Horst: dit blijft een belangrijke werklocatie waar geen transformatie naar wonen plaatsvindt. Een grote nieuwkomer in 2021 is hier ECI software solutions.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

2. We versterken de economische positie en ondernemerscultuur

Intensieve regionale samenwerking heeft geleid tot regionale programmeringsafspraken ten aanzien van de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Hiermee wordt onze economische positie versterkt. Daarnaast heeft het afgelopen jaar (ook a.g.v. corona) in het teken gestaan van veelvuldig contact met en tussen ondernemers, waardoor de netwerken verstevigd en meer gekoppeld zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R4.2.1 We verbinden het accountmanagement bedrijven aan arbeidsparticipatie en energietransitie

In gesprekken met ondernemers wordt structureel gesproken over arbeidsparticipatie (contacten gelegd met het WSP, project "Leusden werkt samen"). Helder is dat het tekort aan voldoende gekwalificeerd personeel, bedrijven in hun groei belemmert. We ondersteunen daarom initiatieven als Utrecht Talent Alliantie en Bouwcampus

Amersfoort, waarmee vraag en aanbod beter gekoppeld worden. Op het gebied van energietransitie is de samenwerking met Bedrijvenkring versterkt. Zij hebben een Energieportal ingericht voor ondernemers. Daarnaast hebben we een eerste project "zon op bedrijfsdaken" uitgevoerd.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

3. Winkelgebieden ontwikkelen we verder tot compacte dorpskernen en ontmoetingsplekken met ruimte voor verschillende functies

We hebben gewerkt aan sterke en levendige centrumgebieden. Het afgelopen jaar is de aandacht uitgegaan naar het onderhouden van contacten, het creëren van kansen en mogelijkheden voor winkeliers en horecaondernemers (binnen de geldende coronaregels) en ondersteunen waar nodig. Dit zijn immers de dragers van onze centra en daarmee van belang voor het voorzieningsniveau van Leusden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R4.3.1 Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren ronden we de visie op de doorontwikkeling van de Hamershof af en starten we de uitvoering op.

De coronacrisis bemoeilijkte de voortgang van de visie op de doorontwikkeling van de Hamershof. Prioriteiten van ondernemers en vastgoedeigenaren lagen begrijpelijkerwijs bij "overleven". Ondanks de vertraging in het proces zijn zowel ruimtelijke visie als brancheringsplan voor de Hamershof in concept gereed. Voor (een deel van) de uitvoering is reeds proactief subsidie aangevraagd bij de provincie Utrecht.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

4. We zetten Leusden op de kaart

De visie voor recreatie en toerisme zet in op het benutten van de kansen van een prachtig en afwisselend buitengebied. Met deze visie hebben we aangesloten bij de ambities in CUP 9.5 (Leusden op de kaart) en CUP 7.3 (Omgevingsvisie landelijk gebied)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R4.4.1 We geven samen met onze partners uitvoering aan de Leusdense visie voor recreatie en toerisme.

We zijn bezig met de uitvoering van de visie, ondanks de ingrijpende gevolgen en beperkingen door de coronacrisis. Er is gewerkt aan de verbinding met en tussen ondernemers en stakeholders. Samen met de regio is er geparticipeerd in het landelijke wandelknooppuntennetwerk, is meegewerkt aan de totstandkoming van het Provinciale programma Recreatie & Toerisme 2022-2025 en het ontwikkelen van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Daarnaast is de toeristische informatieverstrekking (de VVV Leusden) in een eigen, zelfstandige stichting ondergebracht en is een digitaal reserveringsplatform voor logies en evenementen ontwikkeld. Tenslotte wordt er gewerkt aan het actualiseren van de bestaande regelgeving in het belang van meer ruimte voor logiesaccommodaties.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

R4.4.2 We verbeteren de toeristische informatievoorziening en aansturing van VVV Leusden

We hebben de VVV ondergebracht in een eigen stichting, STIL. Deze is in januari 2021 gestart. Medio 2021 is het online platform live gegaan, een samenwerkingsproject met STIA (de Amersfoortse VVV), ook wel het 'Digitaal Gastheerschap' genoemd, waarmee we de online vraag naar informatie, arrangementen en logies beter kunnen beantwoorden. Tenslotte is een nieuwe fysieke winkellootie gevonden in De Hamershof, waarmee het vertrek uit de Bibliotheek definitief zal zijn (verwachting maart 2022). De locatie wordt gedeeld met DownTown Leusden.
Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

5. Buitengebied

Wat hebben we bereikt?

1. We behouden en versterken de kernkwaliteiten van ons buitengebied.

De omgevingsvisie buitengebied zet in op het behoud en de versterking van de groene kernkwaliteiten van ons buitengebied. Dit werkt door in de plannen die wij maken voor het buitengebied en de beoordeling van plannen van initiatiefnemers. Natuur en landschap zijn sturend bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit is in het belang van ons agrarisch cultuurlandschap, de bos- en natuurgebieden en cultuurhistorische elementen zoals de Grebbelinie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R5.1.1 We geven samen met betrokken partijen uitvoering aan de omgevingsvisie landelijk gebied en passen deze visie waar nodig aan.

We hebben samen met betrokken partijen de uitvoering van de omgevingsvisie landelijk gebied voortgezet.
Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R5.1.2 We bieden ruimere mogelijkheden voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing

We bieden meer mogelijkheden voor hergebruik van stallen die leeg komen te staan. In het beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) willen we meer sturen op de bijdrage van nieuwe functies aan de

groene kernkwaliteiten van ons buitengebied.
Portefuillehouder: Fenneke van der Vegte

R5.1.3 We voeren het uitvoeringsprogramma voor het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) uit. Dit voor behoud van biodiversiteit en het versterken van natuur en landschap.

Voor de uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan worden bloemenstroken over een lengte van 6 kilometer gerealiseerd, zes poelen gegraven en een ijsvogelwand geplaatst. De natuur (biodiversiteit) en landschap worden hiermee versterkt. Ondertussen wordt gezocht naar meer plekken voor het plaatsen van een ijsvogelwand. Op landgoed De Horst is een gerestaureerde tankkering geplaatst als onderdeel van Grebbelinie.

Portefuillehouder: Fenneke van der Vegte

R5.1.4 We delen onze kennis met Stichting De Boom over een inrichtingsplan voor het Langesteeggebied en toetsen de plannen.

Dit jaar hebben wij onze kennis gedeeld met Stichting De Boom voor het maken van een groen inrichtingsplan voor het Langesteeggebied.

Portefuillehouder: Fenneke van der Vegte

R5.1.5 We geven, samen met onze partners, uitvoering aan de samenwerkingsagenda voor het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

Het college heeft het Nationaal Park gemeld na 2021 geen vaste bijdrage meer te leveren. Dit op basis van een eerder raadsbesluit en het meerjarenperspectief in de vastgestelde Kadernota. De gemeente wil wel aan de Deelnemersvergadering blijven meedoen en de mogelijkheid openhouden om aan concrete projecten mee te doen. In 2022 neemt de Deelnemersvergadering een besluit over de Leusdense betrokkenheid. Wanneer onze vaste financiële betrokkenheid bij de werkorganisatie eindigt dan moet iets worden geregeld voor het beheer en onderhoud van de wandel- en fietspaden die binnen ons grondgebied zijn gelegen. Hiervoor betaalt de gemeente een jaarlijkse bijdrage aan het Nationaal Park, die dit namens nog 12 andere gemeenten regelt. Een groot deel van deze paden ligt binnen het landgoed Den Treek-Henschoten.

Portefuillehouder: Fenneke van der Vegte

2. Leusden werkt aan duurzaam economisch perspectief voor de landbouw.

De omgevingsvisie buitengebied zet in op toekomstbestendige en duurzame landbouw. Vitale landbouw vormt de voorwaarde voor het behoud van ons waardevolle cultuurlandschap.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R5.2.1 We geven, samen met de betrokken partijen, uitvoering aan de omgevingsvisie landelijk gebied en ondersteunen de Regiodeal Food Valley, voor een duurzame en toekomstbestendige landbouw.

We hebben samen met betrokken partijen de uitvoering van de omgevingsvisie buitengebied voortgezet en ondersteunen de Regiodeal Food Valley en de inzet van plattelandscoaches, dit voor een duurzame en toekomstbestendige landbouw.

Portefuillehouder: Fenneke van der Vegte

R5.2.2 We ondersteunen de landbouw door ruimte te houden en te bieden voor een duurzaam economisch perspectief.

We ondersteunen de landbouw door in onze plannen ruimte te houden en te bieden voor een duurzaam economisch perspectief. De agrarische gronden behouden zoveel mogelijk een agrarische functie en we gaan meer ruimte bieden voor nevenactiviteiten in vrijkomende stallen. LTO Noord afdeling Gelderse Vallei heeft een omgevingsvisie opgesteld die de gemeente zal betrekken in haar overleg met LTO en in haar planvorming.

Portefuillehouder: Fenneke van der Vegte

3. We behouden en versterken onze natuur en ecologie.

De omgevingsvisie buitengebied zet in op het behoud en de versterking van de groene kernkwaliteiten van ons buitengebied, waaronder het Natuurnetwerk Nederland. Dit komt de kwaliteit, aantrekkelijkheid en biodiversiteit van ons buitengebied ten goede.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R5.3.1 We geven samen met betrokken partijen uitvoering aan het uitvoeringsprogramma van de omgevingsvisie landelijk gebied

We hebben samen met betrokken partijen de uitvoering van de omgevingsvisie buitengebied voortgezet. We zijn aangehaakt bij het provinciale initiatief Groen Groeit Mee wat kansen biedt voor de natuur en recreatie in Leusden en voor verbrede landbouw (agrotourisme, agrarisch natuurbeheer).

Portefuillehouder: Fenneke van der Vegte

R5.3.2 We adviseren stichting De Boom over het planologisch mogelijk maken van de omzetting van 55 hectare grond in nieuwe natuur

Dit jaar heeft Stichting De Boom een aanzienlijk deel van de 55 ha nieuwe natuur gerealiseerd door landbouwgrond om te zetten naar natuur, bijvoorbeeld in het gebied rondom Groot Zandbrink en bij de

Modderbeek. Daar is de voedselrijke top laag verwijderd om de natuur meer kans te geven.
Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R5.3.3 We delen onze kennis met Stichting De Boom over een inrichtingsplan voor het Langesteeggebied en toetsen de plannen.

Dit jaar hebben wij onze kennis gedeeld met Stichting De Boom voor het maken van een groen inrichtingsplan voor het Langesteeggebied.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

4. We benutten en versterken de mogelijkheden voor recreatie en toerisme in het buitengebied.

De visie voor recreatie en toerisme zet in op het benutten van de kansen van een prachtig en afwisselend buitengebied. Met deze visie hebben we aangesloten bij de ambities in CUP 9.5 (Leusden op de kaart) en CUP 7.3 (Omgevingsvisie landelijk gebied)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R5.4.1 We geven samen met onze partners uitvoering aan de Leusdense visie voor recreatie en toerisme.

We geven samen met onze partners uitvoering aan de Leusdense visie voor recreatie en toerisme, ondanks de ingrijpende gevolgen en beperkingen door de coronacrisis. Er is gewerkt aan de verbinding met en tussen ondernemers en stakeholders. Samen met de regio is er geparticipeerd in het landelijke wandelknooppuntennetwerk, is meegewerkt aan de totstandkoming van het Provinciale programma Recreatie & Toerisme 2022-2025 en het ontwikkelen van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Daarnaast is de toeristische informatieverstrekking (de VVV Leusden) in een eigen, zelfstandige stichting ondergebracht en is een digitaal reserveringsplatform voor logies en evenementen ontwikkeld. Tenslotte wordt er gewerkt aan het actualiseren van de bestaande regelgeving in het belang van meer ruimte voor logiesaccommodaties.

Portefeuillehouder: Patrick Kiel.

R5.4.2 We onderzoeken, samen met Defensie, de mogelijkheden voor gedeeltelijke openstelling van de Leusderheide.

We verkennen met Defensie of delen van de Leusderheide beperkt kunnen worden opengesteld/beter beleefbaar kunnen worden gemaakt, rekening houdend met de natuurwaarden.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

6. Cultuurhistorie

Wat hebben we bereikt?

1. Leusden werkt aan behoud en instandhouding van boven- en ondergronds cultuurhistorisch erfgoed.

Door het bestemmingsplan Cultureel Erfgoed en de cultuurhistorische waardenkaart als verbeelding hiervan, is er aandacht voor het erfgoed. Hierdoor is behoud en instandhouding meer op het netvlies komen te staan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R6.1.1 We gaan werken met het bestemmingsplan Cultureel Erfgoed en de daarmee samenhangende waardenkaart, om cultuurhistorisch erfgoed te beschermen.

We werken met het bestemmingsplan Cultureel Erfgoed. Hierdoor worden bij activiteiten in de fysieke ruimte de waarden (h)erkend en beter beschermd. Bij ingrepen in de fysieke leefomgeving wordt het erfgoed en haar waarden gezien en meegenomen.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R6.1.2 We verbinden duurzaamheid en cultureel erfgoed.

We adviseren op vragen met betrekking tot duurzaamheid. In 2021 is bij twee objecten advies gegeven over verduurzaming.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

2. De (her)kenbaarheid en zichtbaarheid van monumenten vergroten.

Door de ontsluiting van de cultuurhistorische waardenkaart voor alle belangstellenden via de gemeentelijke website, is duidelijk zichtbaar waar zich binnen de gemeentegrenzen de monumenten bevinden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R6.2.1 We gaan door met het aanwijzen van gemeentelijk monumenten.

We hebben geen gemeentelijk monumenten aangewezen in 2021.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R6.2.2 We ontsluiten de cultuurhistorische waardenkaart digitaal voor bewoners en belangstellenden.

We hebben de cultuurhistorische waardenkaart gepubliceerd op de website.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

R6.2.3 We ondersteunen eigenaren van monumenten actief.

We geven eigenaren advies op hun vragen met betrekking tot het monument. In het afgelopen jaar is de eigenaar van een ingestort rijksmonument door de gemeente van advies voorzien over de te bewandelen weg naar herbouw. Kamp Amersfoort wordt eveneens begeleid bij aanvragen. Bij de schaapskooi en tuinmuur van Den Treek Henschoten wordt het traject van verplaatsing en consolidatie begeleid.

Portefeuillehouder: Fenneke van der Vegte

7. Omgevingswet

Wat hebben we bereikt?

1. Een succesvolle implementatie van de omgevingswet.

De invoering van de omgevingswet is opnieuw uitgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

R7.1.1 We voeren het programma “invoering omgevingswet” en alle onderliggende deelprojecten in samenhang uit.

Het programma is conform planning uitgevoerd (en zal dat in 2022 blijven). Waar nodig is bijgestuurd in planning en activiteiten.

Portefeuillehouder: Wim Vos.

Wat heeft het gekost 2021

Lasten en baten Domein 4 - Ruimte

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	6.602	8.606	4.795	3.811
Baten	4.363	6.536	3.388	-3.148
Resultaat voor bestemming	-2.239	-2.070	-1.407	663
Toevoeging aan reserves	681	1.310	1.056	254
Onttrekking aan reserves	602	1.083	576	-507
Resultaat na bestemming	-2.318	-2.297	-1.887	410

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

	Lasten		Baten		Saldo	
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening		
2.1	Verkeer en vervoer	215	232	0	0	-17
2.2	Parkeren	85	89	10	10	-4
2.5	Openbaar vervoer	29	29	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	20	21	0	0	-1
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	28	28	0	0	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	81	87	7	8	-5
3.4	Economische promotie	103	44	97	95	57
5.4	Musea	20	9	0	0	11
5.5	Cultureel erfgoed	83	71	0	0	12
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	486	477	72	72	9
8.1	Ruimtelijke ordening	1.666	1.765	910	1.112	103
8.3	Wonen en bouwen	917	932	723	862	124
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	16	16
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	954	193	3.518	1.762	-995
8.1	Ruimtelijke ordening	494	255	724	396	-89
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	3.425	563	475	-945	1.442
	Domein Ruimte	8.606	4.795	6.536	3.388	663
0.10	Mutaties reserves	949	1.056	567	432	-242
0.10	Mutaties reserves (GB)	361	0	516	144	-11
	Resultaat na bestemming	9.916	5.851	7.619	3.964	410

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2021. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

3.4 Economische promotie € 57.000 (voordeel)

Van het coronasteunpakket voor de ondernemers en lokale economie is € 41.000 niet uitgegeven dit jaar. De dekking uit de reserve corona was daardoor ook niet nodig. Het voordeel hier valt dus weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

8.1 Ruimtelijke ordening € 103.000 (voordeel)

Dit voordeel bestaat voornamelijk (€ 100.000) uit nog niet uitgegeven inhuur en formatie voor (implementatie van) de omgevingswet en voor anterieure overeenkomsten. De dekking van deze uitgaven uit de reserve met aangewezen bestemming was daardoor ook niet nodig. Het voordeel hier valt dus weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

8.3 Wonen en bouwen € 124.000 (voordeel)

Hogere baten omgevingsvergunningen (meer leges +/- extra kosten inhuur) geven een voordeel van € 106.000 Dit voordeel is conform afspraak in de egalisatiereserve bouwleges (reserve aangewezen bestemming) gestort en valt dus weg tegen het nadeel bij de mutaties in de reserves.

Grondbedrijf € 363.000 (voordeel inclusief mutaties reserves)

Na mutaties in de reserve blijft er per saldo een voordeel over van € 374.000 +/- € 11.000 = € 363.000

Dit resultaat is het saldo van:

- Tussentijdse winstnemingen uit twee grondexploitaties van in totaal € 214.000 (voordeel)
- Verlaging van de verliesvoorziening De Buitenplaats van € 114.000 (voordeel)
- Vrijval gereserveerde middelen in voorziening afgesloten complexen van € 19.000 (voordeel)
- Baten strategische gronden ter hoogte van € 16.000 (voordeel)

0.10 Mutaties reserves AD € 242.000 (nadeel)

€ 41.000 nadeel; minder onttrokken coronasteunpakket ondernemers en lokale economie

€ 100.000 nadeel; minder onttrokken inhuur en formatie omgevingswet en anterieure overeenkomsten

€ 106.000 nadeel; extra storting hogere netto baten omgevingsvergunningen

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	825,5	819,1	821,2	-
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar	169,6	174,9	182,7	-
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	19,2	8,2	11,3	-
% Functiemenging	54,7	54,1	54,1	-
% Demografische druk	79,1	80,7	81,7	83,2

Indicator: Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Toelichting: Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-64 jaar

Toelichting: Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar
Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Toelichting: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.
Bron: ABF Research - Systeem woningvoorraad (Syswov)

Indicator: % Functiemenging

Toelichting: De functiemenging weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Bron: LISA Vestigingenregister

Indicator: % Demografische druk

Toelichting: De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot het aantal personen van 15 tot 65 jaar.
Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek - Bevolkingsstatistiek

Overhead

Algemeen

De kosten van overhead worden niet onder de beleidsprogramma's (domeinen) verantwoord maar onder een afzonderlijk taakveld overhead. Het BBV geeft de definitie van overhead die de gemeenten moeten hanteren: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Wat heeft het gekost 2021

Lasten en baten Overhead

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	8.253	8.364	8.600	-236
Baten	335	410	756	346
Resultaat voor bestemming	-7.918	-7.954	-7.844	110
Toevoeging aan reserves	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	241	331	317	-14
Resultaat na bestemming	-7.677	-7.623	-7.527	96

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

		Lasten		Baten		Saldo
		Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
0.4	Overhead	8.364	8.600	410	756	110
	Overhead	8.364	8.600	410	756	110
0.10	Mutaties reserves	0	0	331	317	-14
	Resultaat na bestemming	8.364	8.600	741	1.073	96

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2021. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

0.4 Overhead € 110.000 (voordeel)

Op dit taakveld zijn € 144.000 incidenteel beschikbaar gestelde middelen over die niet besteed zijn in 2021 maar in 2022 worden uitgegeven. Via de resultaatsbestemming wordt dan ook voorgesteld om deze middelen over te hevelen naar 2022. Het gaat om de volgende bedragen:

€ 39.000 voor inhuur projectmatig werken voor de organisatie ontwikkeling

€ 39.000 extra ontvangen inkomsten strategisch adviseur, bestemd voor de dekking van de uitgaven in 2022

€ 40.000 voor de motie 'Kleur en aanpassing Huis van Leusden'

€ 26.000 voor BLNP (o.a. inhuur Koers samenwerking HRM)

BBV indicatoren

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Formatie (FTE) per 1.000 inwoners	4,8 fte	4,8 fte	4,9 fte	4,9 fte
Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners	4,6 fte	4,5 fte	4,8 fte	4,8 fte
Apparaatskosten per inwoner	€ 494,97	€ 513,15	€ 507,92	€ 551,33
Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.	20,9 %	24,0 %	20,9 %	18,1 %
Overhead (% van de totale lasten)	11,9 %	10,1 %	9,7 %	11,3 %

Indicator: Formatie (FTE) per 1.000 inwoners

Toelichting: Uitgangspunt is het vastgestelde/toegestane formatieplan gedurende het jaar. 1 FTE is het equivalent van een 36-urige werkweek.

Bron: Eigen gegevens

Indicator: Bezetting (FTE) per 1.000 inwoners

Toelichting: Voor de begroting is het uitgangspunt de werkelijke bezetting per 1 januari van het vorige jaar. Voor het jaarverslag wordt het gemiddelde van de werkelijke bezetting op 1 januari en 31 december berekend.

Bron: Eigen gegevens

Indicator: Apparaatskosten per inwoner

Toelichting: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten en dergelijke voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Bron: Eigen rekening

Indicator: Kosten inhuur externen als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen.

Toelichting: Het betreft onder andere inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detachering. Dit kan inhuur zijn voor tijdelijke vervanging of specialistische kennis. Kenmerkend is dat de inhuurkracht een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie.

Bron: Eigen rekening

Indicator: Overhead (% van de totale lasten)

Toelichting: Dit betreft de verantwoorde overheadkosten (exclusief reservemutaties). Deze kosten moeten worden gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Bron: Eigen rekening

Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien

Algemeen

In de vier programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, de algemene belastingen, de financiering, de onvoorzien uitgaven, de stelposten en de vennootschapsbelasting. Deze nemen we op bij de Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

Wat heeft het gekost 2021

Lasten en baten Algemene dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000

	Begroting		Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijziging		
Lasten	1.166	1.642	1.756	-114
Baten	44.588	48.242	49.439	1.197
Resultaat voor bestemming	43.422	46.600	47.683	1.083
Toevoeging aan reserves	2.195	7.934	7.933	1
Onttrekking aan reserves	3.081	6.534	6.426	-108
Resultaat na bestemming	44.308	45.200	46.176	976

Saldo taakvelden

bedragen x € 1.000

		Lasten		Baten		Saldo
		Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
		0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	664	664	
0.5	Treasury	241	237	249	247	2
0.61	OZB woningen	316	309	4.789	4.779	-3
0.62	OZB niet-woningen	0	0	3.255	3.246	-9
0.64	Belastingen Overig	0	6	192	188	-10
0.7	Algemene uitkering gemeentefonds	0	5	39.610	40.435	820
0.8	Overige baten en lasten	196	339	7	446	296
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	130	48	0	0	82
3.4	Economische promotie	0	0	140	98	-42
6.3	Inkomensregelingen	95	148	0	0	-53
	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.642	1.756	48.242	49.439	1.083
0.10	Mutaties reserves	7.934	7.933	6.534	6.426	-107
	Resultaat na bestemming	9.576	9.689	54.776	55.865	976

Verschillenanalyse

Verschillenanalyse taakvelden

Hieronder is een analyse opgenomen van de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening 2021. Alleen de taakvelden waar het verschil groter is dan € 50.000 nemen we mee in de analyse. Daarbij worden alleen de belangrijkste afwijkingen benoemd.

0.7 Algemene uitkering gemeentefonds € 820.000 (voordeel)

Er is een aanvullen bedrag van € 136.000 ontvangen als gevolg van afrekeningen voorgaande jaren. Daarnaast is door de verdeelmaatstaven € 267.000 meer ontvangen.

Tot slot is het effect van de decembercirculaire € 408.000 voordeliger. Voorgesteld wordt om dit voordeel mee te nemen in de resultaatsbestemming van deze jaarrekening waarbij:

- De ontvangen compensatiemiddelen 6^e ondersteuningspakket Corona ad € 161.000 worden gereserveerd in de reserve corona
- De ontvangen bedragen voor participatie en inburgering ad € 52.000, in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen, worden gereserveerd in de algemene reserve met aangewezen bestemming.
- De ontvangen middelen € 139.000 als gevolg van het rapport ongekend onrecht (de toeslagenaffaire) te reserveren in de reserve aangewezen bestemming.
- De ontvangen bijdrage € 14.000 voor de voorbereiding van de inwerkingtreding van de Kwaliteitsborging Bouw- en Woningtoezicht te reserveren in de reserve met aangewezen bestemming.

0.8 Overige baten en lasten € 296.000 (voordeel)

In de voorziening voormalig personeel moest € 48.000 extra worden bijgestort om de voorziening per 31-12 op peil te houden (nadeel).

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren algemene dienst € 367.000; vorig jaar is een bedrag toegevoegd aan deze voorziening vanwege nog niet betaalde huur van het zwembad. De huur is ondertussen kwijtgescholden maar

volledig gecompenseerd door het Rijk. De voorziening kan voor dit deel vrijvallen.
Mutatie voorziening dubieuze belastingdebiteuren € 12.000 (nadeel)

0.9 Vennootschapsbelasting VpB € 82.000 (voordeel)

De te betalen vennootschapsbelasting door de gemeente wordt bepaald op het totaal van activiteiten die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Naar verwachting is de gemeente over haar grondbedrijfsactiviteiten in 2020 en 2021 per saldo € 48.000,- verschuldigd en blijft er dus € 82.000 over. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve grondbedrijf en vallen dus weg tegen het nadeel bij de reserve mutaties.

6.3 Inkomensregelingen € 53.000 (nadeel)

Deze overschrijding wordt veroorzaakt door een toename van het aantal kwijtscheldingsverzoeken en doordat in de begrotingsramingen onvoldoende rekening is gehouden met tariefstijgingen bij de afvalstoffen- en rioolheffing van de laatste jaren.

0.10 Mutaties reserves € 107.000 (nadeel)

€ 82.000 nadeel; minder betaalde vennootschapsbelasting

BBV indicatoren

De verplichte beleidsindicatoren worden per domein weergegeven. De indicatoren staan op waarstaatjegemeente.nl en zijn daar ook te raadplegen. Op de website kunnen ook vergelijkingen worden gemaakt met andere gemeenten.

Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)	292	321	341	361
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)	595	598	707	723
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)	606	605	726	740

Indicator: *Gemiddelde WOZ waarde woningen (x€1.000)*

Toelichting: De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek – Statistiek Waarde Onroerende Zaken

Indicator: *Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens (in euro's)*

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag per jaar in euro's dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Indicator: *Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens (in euro's)*

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO)

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Wettelijk kader

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan inwoners en bedrijven mag opleggen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleid en de belangrijkste ontwikkelingen in 2021 met betrekking tot de lokale heffingen. Daarnaast wordt ingegaan op de belastingopbrengst, de ontwikkeling van de lokale lastendruk en kwijtscheldingen.

Beleidskader

Op basis van door de raad vastgestelde verordeningen zijn de volgende heffingen opgelegd: OZB, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting, reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht), rioolheffing, rioolaansluitrecht, leges, marktgeld en lijkbezorgingsrechten. De gemeente voert een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid.

Bij de belastingen en tarieven zijn in 2021 de volgende beleidsuitgangspunten toegepast:

- Aanpassen van tarieven met 2% in verband met de ontwikkeling van de inflatie;
- Bij de OZB doorvoeren van een extra verhoging van de opbrengst met € 60.000 als eerste stap van een gefaseerde verhoging in drie stappen gedurende 2021 t/m 2023 (€ 60.000 - € 120.000 - € 180.000);
- Streven naar kostendekkende heffingen, zo nodig met gebruikmaking van een egalisatievoorziening.

In 2021 heeft de raad het besluit genomen om de hondenbelasting met ingang van 2022 af te schaffen.

Uitvoering

Het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT) verzorgt de heffing en inning van de OZB, rioolheffing, reinigingsheffingen, hondenbelasting, en de toeristenbelasting.

De overige heffingen int de gemeente Leusden zelf. Het GBLT voert eveneens de taken uit van de wet Waardering onroerende zaken (WOZ).

Tarieven

In de tabel hieronder worden de belangrijkste belastingtarieven in 2021 vermeld, en de tariefontwikkeling ten opzichte van 2020.

Belastingtarieven	2020	2021
OZB, % van de WOZ-waarde:		
- eigendom woningen	0,1040%	0,1007%
- eigendom niet-woningen	0,3055%	0,3197%
- gebruiker niet-woningen	0,2455%	0,2577%
Reinigingsheffingen:		
- afvalstoffenheffing, vast deel	€ 212,00	€ 217,00
- afvalstoffenheffing, variabel deel		
inwerptrommel 30 liter	€ 0,79	€ 0,80
inwerptrommel 60 liter	€ 1,58	€ 1,60
mini-container 240 liter	€ 6,32	€ 6,40
- reinigingsrecht bedrijven, vast deel (incl. btw)	€ 256,52	€ 262,57
Rioolheffing, per aansluiting	€ 122,50	€ 127,90
Hondenbelasting, 1 ^e hond	€ 79,20	€ 80,70
Toeristenbelasting, per overnachting:		
- in hotels, vakantiewoningen, chalets	€ 1,64	€ 1,67
- in overige onderkomens/verblijfaccommodaties	€ 1,10	€ 1,12

Opbrengst

	Begroting, primitief	Begr.wijziging	Na wijziging	(bedragen x € 1.000) Opbrengst 2021
Belastingen:				
OZB	7.838	206	8.044	8.025
Hondenbelasting	181*)		181	187
Toeristenbelasting	140		140	98
Precariobelasting	23		23	1
Heffingen en rechten:				
Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht	3.135*)	80	3.215	3.318
Rioolheffing	1.696*)		1.696	1.763
Rioolaansluitrecht	5		5	19
Lijkbezorgingsrechten	36		36	39
Leges	782	141	923	1.207
Totaal	13.836	427	14.263	14.657

*) is geraamd bedrag na aftrek van kwijtschelding

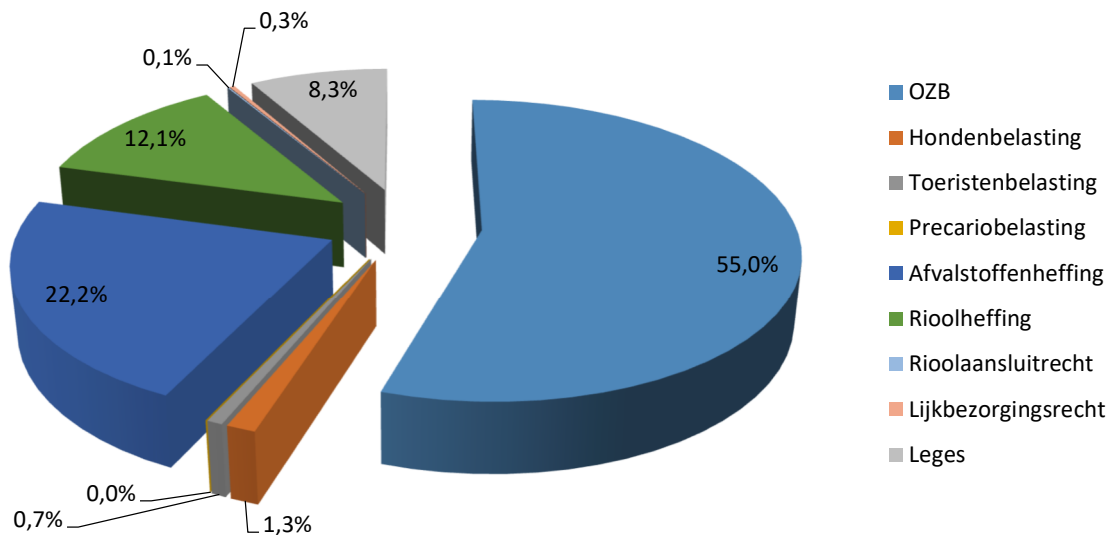
Toelichting

Door het coronavirus waren er in 2021 minder zakelijke en toeristische overnachtingen en daardoor een lagere opbrengst toeristenbelasting. Voor de inkomstenderving zal compensatie van het Rijk worden ontvangen (bron: decembercirculaire). Van horecaondernemers is in 2021 geen precariobelasting geheven voor het gebruik van terrassen, als onderdeel van het ondersteunpakket voor lokale ondernemers.

Bij de afvalstoffenheffing is bij het variabele deel (diftar) van de heffing een meeropbrengst ontstaan. Door het vele thuiswerken en thuisblijven in coronatijd hebben huishoudens meer restafval afgevoerd. Het positieve resultaat van de reinigingsbegroting is toegevoegd aan de egalisatievoorziening.

Bij de leges is een meeropbrengst ontstaan door meer aanvragen om omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten waaronder enkele grote projecten. De meeropbrengst is toegevoegd aan de egalisatiereserve.

Procentuele verdeling opbrengst lokale heffingen

Ontwikkeling lokale lastendruk

Tot de gemeentelijke woonlasten worden de bedragen gerekend die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. In 2021 bedraagt de gemiddelde woonlastendruk in Leusden € 740 voor een meerpersoonshuishouden.

Dat is ruim beneden het landelijk en provinciaal gemiddelde (zie tabel hierna). Op de landelijke ranglijst van bureau Coelo van woonlasten in gemeenten staat Leusden op de 57^e positie van in totaal 352 gemeenten.

De tabel geeft een overzicht van de gemiddelde woonlasten van meerpersoonshuishoudens in Leusden en in omliggende gemeenten. Ten opzichte van deze gemeenten heeft Leusden relatief lage woonlasten. De cijfers zijn ontleend aan de Coelo Atlas lokale lasten 2020 en 2021.

Lokale woonlasten	2020	2021
Leusden	€ 726	€ 740
Amersfoort	€ 773	€ 872
Soest	€ 695	€ 755
Woudenberg	€ 832	€ 932
Zeist	€ 772	€ 836
Barneveld	€ 796	€ 823
Scherpenzeel	€ 786	€ 834
Gemiddeld in provincie Utrecht	€ 793	€ 862
Gemiddeld in Nederland	€ 776	€ 811

Kwijtschelding

Voor inwoners met de laagste inkomens is er de mogelijkheid om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Gehele of gedeeltelijke kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing en bij de hondenbelasting voor de eerste en tweede hond.

In totaal is er in 2021 voor € 145.300 aan kwijtscheldingen verleend: afvalstoffenheffing € 89.100, rioolheffing € 50.800 en hondenbelasting € 5.400.

Landelijk is naar aanleiding van de kinderopvang toeslagenaffaire besloten dat gedupeerden kwijtschelding ontvangen van openstaande overheidsvorderingen waaronder gemeentelijke belastingen. Men kan zich melden bij de Rijksbelastingdienst (RBD), die vervolgens gaat onderzoeken of sprake is van een gedupeerde. Per eind 2021 is door GBLT € 3.000 kwijtgescholden aan Leusdenaren die door de RBD als gedupeerden zijn aangemerkt.

Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Leusden in staat is middelen vrij te maken om (incidentele) financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening'. Het weerstandsvermogen is een financieel vangnet voor optredende gevolgen van risico's die niet goed kunnen worden afgedekt op basis van het gevoerde risicomanagement. In deze paragraaf geven wij u inzicht in risico's van de gemeente, het beschikbare en het benodigde weerstandsvermogen.

Beleidskader

Het beleid is vastgelegd in de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2010. Er wordt onderscheid gemaakt in risico's van de algemene dienst en die van het grondbedrijf.

Risico's en benodigd weerstandsvermogen Algemene dienst

Het benodigde weerstandsvermogen is genormeerd op 10% van de omzet van de algemene dienst (exclusief

sociaal domein), namelijk € 5.532.000,-. De belangrijkste risico's worden in beeld gebracht aan de hand van een drietal scenario's, namelijk het optimistische scenario, het pessimistisch scenario en het midden scenario.

De norm zetten wij af tegen de geïnventariseerde risico's aan de hand van het midden scenario om te bepalen of de norm niet te laag gesteld. Hiervoor zijn de belangrijkste risico's van de algemene dienst meerjarig in beeld gebracht en wordt in relatie gebracht met het berekende benodigde weerstandsvermogen.

<i>bedragen x € 1.000</i>				
Risico	2022	2023	2024	2025
1 Algemene uitkering	350	583	1.050	1.550
2 Jeugdhulp	170	478	731	1.142
3 WMO	200	300	333	571
4 Niet halen ombuigingen en taakstellingen	320	350	380	380
6 Grote projecten en onderhoud kapitaalgoederen	230	230	250	250
5 Werk, inkomen & participatie	200	210	210	210
7 Bedrijfsvoeringrisico's	250	250	250	250
8 Pensioenen & wachtgeld wethouders	180	180	180	180
9 Fiscale risico's	150	150	150	150
10 Directe gevolgen Coronacrisis	90	0	0	0
Overige risico's	460	500	520	520
Totaal	2.600	3.231	4.054	5.203

Omdat het totaal van de geïnventariseerde risico's voor begrotingsjaar 2022 lager is dan het genormeerd benodigd weerstandsvermogen wordt bij berekening van het weerstandsvermogen uitgegaan van het genormeerd benodigd weerstandsvermogen.

Wij willen benadrukken dat de uitkomsten van deze risico inventarisatie geen voorspelling geeft van de werkelijkheid, maar inzicht geeft wat er gebeurt als er op meerdere onderdelen van de gemeentelijke begroting sprake is van tegenvallende ontwikkelingen en stress (gevoeligheidsanalyse). De uitkomsten moeten daarom ook met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd en beseft moet worden dat een verkenning van een toekomstige situatie gepaard gaat met inherente beperkingen en onzekerheden.

Ontwikkeling risicoprofiel

Wij zien ons risicoprofiel in meerjarenperspectief toenemen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de verwachte herijking van het gemeentefonds vanaf 2023. Daarnaast is er onduidelijkheid of ook in meerjarenperspectief daadwerkelijk extra rijksmiddelen voor de jeugdhulp toegekend worden. Ook lijken de zorgkosten nog altijd toe te nemen. Oorzaak hiervan is vooral het rijksbeleid rondom het abonnementstarief en autonome factoren als vergrijzing en extramuralisering. Ook in de invloed van inflatie op onze bedrijfsbudgetten nog onduidelijk.

Beschikbare weerstandsvermogen Algemene dienst

Het beschikbare weerstandsvermogen voor het afdekken van de risico's bij de algemene dienst wordt gevormd door het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve (basisdeel). Dit bedraagt € 5.888.000,- zijnde het saldo van deze reserve per 31 december 2021.

Naast dit deel is voor het opvangen van risico's in het sociaal domein een afzonderlijke reserve sociaal domein ingesteld. Op 31 december 2021 bedraagt de omvang van deze reserve € 828.000,-.

Ratio weerstandsvermogen Algemene dienst

Wij drukken het weerstandsvermogen uit in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente streeft naar een ratio van 1,0 met als toegestane bandbreedte een bovengrens van 1,2 en een ondergrens van 0,8. Komt de ratio buiten de bandbreedte dan wordt binnen een jaar een voorstel gedaan om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen of te verlagen. De ratio wordt als volgt berekend:

Conclusie:

Met een weerstandsratio van **1,06**, afgezet tegen het gemeentelijke beleid zoals vastgelegd in de Nota risicomanagement & Weerstandscapaciteit, is de weerstandscapaciteit **voldoende**.

Risico's grondexploitatie

In de Actualisatie van de diverse grondexploitaties zijn de risico's benoemd (en waar mogelijk gekwantificeerd) die de gemeente loopt met de uitvoering van grondexploitaties.

Benodigd weerstandsvermogen Grondbedrijf

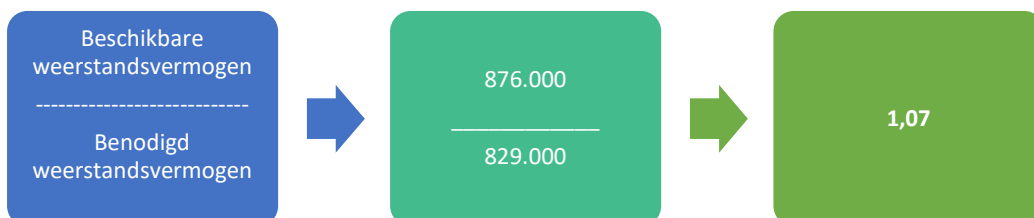
In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is beschreven hoe de norm voor het benodigde weerstandsvermogen wordt berekend. Op basis van de grondexploitaties zoals opgenomen in de Actualisatie 2022 wordt het benodigde weerstandsvermogen grondbedrijf voor 2022 genormeerd op € 829.000.

Beschikbare weerstandsvermogen Grondbedrijf

Het beschikbare weerstandsvermogen grondbedrijf wordt gevormd door het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve Grondbedrijf. De omvang van deze reserve bedraagt € 876.000 per 31 december 2021 Dit is inclusief het resultaat op de grondexploitaties in 2021.

Ratio weerstandsvermogen Grondbedrijf

Evenals voor de Algemene Dienst wordt ook voor het Grondbedrijf uitgegaan van een ratio van minimaal 1,0 met als toegestane bandbreedte een bovengrens van 1,2 en een ondergrens van 0,8. Komt de ratio buiten de bandbreedte dan wordt binnen een jaar een voorstel gedaan om het beschikbare weerstandsvermogen te verhogen of te verlagen. De ratio wordt als volgt berekend:

Conclusie:

Met een weerstandsratio van **1,07**, afgezet tegen het gemeentelijke beleid zoals vastgelegd in de Nota risicomanagement & Weerstandscapaciteit, is de weerstandscapaciteit voldoende.

Kengetallen financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de rekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

Bij de beoordeling van de kengetallen maken we gebruik van 'zogenoemde signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+gemeenten en het gemeenschappelijk financieel toezichtskader 2020. In de tabel hieronder is te zien welke waarden bij welke categorie (A, B of C) behoren. Wij zullen de kengetallen opnemen en indelen in onderstaande drie categorieën waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Signaalwaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Kengetallen:			
Netto schuldquote	< 90 %	90 -130 %	> 130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90 %	90 -130 %	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50 %	20 – 50 %	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20 – 35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	> 0 %	0%	< 0 %
Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 – 105 %	> 105 %

In de hierna opgenomen tabel zijn de voorgeschreven kengetallen vermeld en zijn de berekende waarden alsmede het verloop van deze waarden ingevuld. Daarna volgt per kengetal een korte uitleg en wordt op de uitkomst en situatie voor Leusden ingegaan.

Kengetallen:	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
	2020	2021	2021
Netto schuldquote	14% 	10% 	14%
voor alle verstrekte leningen	11% 	8% 	10%
Solvabiliteitsratio	47% 	45% 	52%
Grondexploitatie	3% 	0% 	1%
Structurele exploitatieruimte	2% 	2% 	0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	98% 	93% 	93%

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn (rente en aflossing) waardoor een begroting minder flexibel wordt.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terugbetaald worden geeft dit kengetal inzicht in wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien

verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. Het aandeel doorgeleende gelden is voor Leusden relatief beperkt waardoor de uitkomst van dit kengetal nauwelijks afwijkt van de netto schuldquote. Dit geeft aan dat het 'terugbetalingsrisico' gering is.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totaal vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen hoe gezonder de gemeente. Normaal bevindt de solvabiliteitsratio van een gemeente zich tussen de 30% en 80%. Leusden bevindt zich met een solvabiliteitsratio van 52% binnen deze bandbreedte.

De solvabiliteitsratio heeft als signaleringswaarde A. Hieruit blijkt dat Leusden in staat is zeer goed te voldoen aan zijn financiële verplichtingen.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel

beïnvloeden. Deze posten zijn tijdelijk en/of hebben een eindig doel. Met andere woorden, er is een einddatum bekend. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Het kengetal geeft hiermee aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van gemeentes. De boekwaarde van de voorraad gronden is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grondexploitatie zich verhoudt tot de totale baten. Hoe lager het kengetal, hoe beter.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Voor de jaarrekening komt het kengetal voor de belastingcapaciteit uit op 93%. De belastingcapaciteit ligt onder het landelijk gemiddelde.

Beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie

De financiële kengetallen geven aan dat Leusden een sterke financiële positie heeft. De schuldenlast van Leusden ten opzichte van de eigen middelen is relatief laag. Hierdoor is de druk van de rentelasten en de aflossing van geldleningen op de exploitatie laag. Onze solvabiliteitsratio geeft aan dat Leusden in staat is zeer goed te voldoen aan haar financiële verplichtingen.

Ook is onze belastingdruk laag ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het kengetal grondexploitatie geeft aan dat wij nog boekwaarden aan voorraad gronden hebben die door middel van verkopen moeten worden goedge maakt. In meerjarenperspectief neemt dit sterk af. Ook beschikken we voor onze grondexploitaties over ruim voldoende weerstandsvermogen om eventuele financiële tegenvallers op te vangen.

Ook het weerstandsvermogen van de algemene dienst is voldoende. Wel was er voor Leusden in 2021 geen sprake van structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening. Vooralnog veronderstellen wij er voldoende ruimte is om financiële tegenvallers op korte termijn (incidenteel) op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de gemeentelijke dienstverlening. Op langere termijn is het beeld minder rooskleurig. Er bestaan grote onzekerheden met betrekking tot onze rijksontvangsten, de invloed van inflatie op onze bestedingen en de ontwikkeling van de zorgkosten. Dit dwingt ons voorzichtig te zijn met het aangaan van structurele verplichtingen.

Paragraaf C Kapitaalgoederen en investeringen

Algemeen

In deze paragraaf wordt weergegeven hoe het gemeentelijk beleid ten aanzien van het groot onderhoud van kapitaalgoederen in het jaar 2021 tot uitvoering is gebracht en welke middelen hiervoor zijn aangewend. Er zijn twee soorten onderhoud; het dagelijks klein onderhoud, waarvan de kosten direct ten laste van de exploitatie komen en daarnaast het groot onderhoud, waarvan de uitgaven ten laste van de onderhoudsvoorzieningen worden gebracht.

Kapitaalgoederen in Leusden

De gemeente Leusden heeft circa 1.770.000 m2 aan verharding, 250 kilometer aan riolering, 22 kilometer aan watergangen, 1.330.000 m2 aan groen en 30 gebouwen in beheer. De instandhouding van deze kapitaalgoederen vergt circa 20% van de jaarlijkse gemeentelijke lasten.

Ontwikkelingen

Eind 2021 zijn de groot onderhoudsperspectieven geactualiseerd en vastgesteld door de raad.

De geactualiseerde onderhoudsramingen zijn vastgesteld voor de vierjaarlijkse periode 2021-2024 en financieel doorgerekend tot en met het jaar 2032. De benodigde uitgaven voor de Openbare Verlichting en de vervanging van de containers voor ondergrondse afvalinzameling maken voor het eerst ook onderdeel uit van de vierjaarlijkse actualisatie van de beheerplannen. In de onderhoudsactualisatie zijn zowel de uitgaven van groot onderhoud- als de vervangingsinvesteringen inzichtelijk gemaakt.

Prijsontwikkelingen

Ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening is er sprake van een hoger dan gemiddelde prijsstijging binnen de grond, weg- en waterbouw. Ontwikkelingen in de markt zorgen voor schaarste in bouwmaterialen. Ook is er sprake van stijgende brandstofprijzen- en loonontwikkelingen.

Actualiteit van de beheerplannen

Voorzieningen die zijn gevormd om de onderhoudslasten van een kapitaalgoed over een aantal jaren te egaliseren kunnen alleen worden ingesteld en gevoed op basis van een beheerplan. De beheerplannen zijn in december 2021 door de raad vastgesteld in het rapport 'IBOR 2021-2032 – actualisatie uitgaven voor groot onderhoud en vervanging kapitaalgoederen in de openbare ruimte'. In het beheerplan worden de activiteiten en middelen voor de instandhouding van de kapitaalgoederen vermeld. Onderstaand wordt per onderhoudsdiscipline het actuele beheerplan en de geplande actualisatie daarvan weergegeven.

Discipline	beheerplan	actualisatiejaar
Water	IBOR 2021-2024	2024
Wegen	IBOR 2021-2024	2024
Verkeersregelinstanties	IBOR 2021-2024	2024
Civiele kunstwerken	IBOR 2021-2024	2024
Gebouwen	IBOR 2021-2024	2024
Groenonderhoud	IBOR 2021-2024	2024
Speelvoorzieningen	IBOR 2021-2024	2024
Sportterreinen	IBOR 2021-2024	2024
Riolering	GRP 2019-2023	2023
Openbare verlichting	IBOR 2021-2024	2024
Ondergrondse afvalinzameling	IBOR 2021-2024	2024

Budgetten

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de uitgaven voor het groot- en vervangingsonderhoud van de kapitaalgoederen.

De begroting is in december 2021 bijgesteld naar aanleiding van de door de raad vastgestelde onderhoudsactualisatie. In de tabel is dit de kolom "begroting 2021 na wijzigingen".

De bedragen zijn inclusief de toerekening van 'VAT' (kosten van voorbereiding- administratie en toezicht). Met die toerekening worden jaarlijks loonkosten en indirecte kosten toegerekend aan de onderhoudsvoorzieningen.

Tabel C.1 Uitgaven groot onderhoud en vervanging kapitaalgoederen

	Begroting 2021		Realisatie 2021	Saldo 2021
	Primitief	na wijziging		
Budget inclusief VAT, pp 2021				
- wegen	2.880.000	1.619.000	1.305.000	314.000

- civiele kunstwerken inclusief parkeerdekken	115.000	727.000	411.000	316.000
- openbaar groen	146.000	263.000	194.000	69.000
- speelvoorzieningen	131.000	259.000	105.000	154.000
- waterbeheer	81.000	660.000	87.000	573.000
- verkeersregelinstallaties	236.000	368.000	235.000	133.000
- onderhoud zwembad	113.000	517.000	379.000	138.000
- overige gemeentelijke panden	508.000	234.000	236.000	-2.000
- buitensportaccommodaties	412.000	176.000	188.000	-12.000
- openbare verlichting	97.000	195.000	113.000	82.000
- ondergrondse afvalinzameling	69.000	69.000	0	69.000
- riolering	658.000	658.000	138.000	520.000
Totaal	5.446.000	5.745.000	3.391.000	2.354.000

Inclusief de budgetten die beschikbaar zijn voor de instandhouding van de gemeentelijke riolering en de vervanging van de openbare verlichting komen de totaal voor 2021 voorziene investerings-/groot onderhoudsuitgaven neer op ca. € 5,7 mln. De feitelijke uitgaven in 2021 bedroegen in totaal € 3,4 mln. De voornaamste financiële afwijkingen worden hierna kort toegelicht.

groot onderhoud wegen, € 314.000 lagere dan geplande uitgaven

In 2021 is er voor gekozen om een extra maatregeltoets te doen op de eerder in 2021 uitgevoerde wegininspectie. Hierdoor kwam het verwerken van de gegevens later dan gepland op gang en verschoof de uitvoering van maatregelen door naar de laatste periode van het jaar. Een deel van de beoogde onderhoudswerkzaamheden is hierdoor niet in 2021 uitgevoerd en is doorgeschoven naar 2022. Ook de aanpak van de Moorsterweg waar onderhoud en veiligheid aangepakt worden staat nu in de planning voor het jaar 2022.

groot onderhoud en vervanging civiele kunstwerken, € 316.000 lager dan geplande uitgaven

De uitvoering van werkzaamheden aan- dan wel de vervanging van een aantal houten- en betonbruggen is uitgelopen. De werkzaamheden aan bruggen ad. € 130.000 worden in 2022 uitgevoerd. Het onderhoud aan de kademuren van de Kooijkersgracht en bruggen aan de Kuperssingel.

De onderhoudswerkzaamheden aan parkeerdek 'de Twijnderij' (ca. € 190.000) zijn doorgeschoven naar 2022.

groot onderhoud en renovatie openbaar groen, € 69.000 lager dan geplande uitgaven

In 2021 is het niet gelukt om de uitvoering van de voorgenomen renovatiewerkzaamheden volledig voor te bereiden en uit te voeren. De niet uitgevoerde werkzaamheden schuiven door naar latere jaren.

groot onderhoud en vervanging speeltoestellen, € 154.000 lager dan geplande uitgaven

In 2021 is, in afwachting tot de besluitvorming over de benodigde instandhoudingsuitgaven, in beperkte mate ingezet op het vervangen van speeltoestellen. Daarnaast bleek dat leveranciers door de Corona crisis te kampen hadden met productie- en leveringsproblemen. In 2022 kan waarschijnlijk een inhaalslag worden gemaakt.

groot onderhoud waterbeheer, € 573.000 lager dan geplande uitgaven

De baggerwerkzaamheden op gemeentelijk grondgebied worden ingepland en uitgevoerd door het Waterschap. De voor 2021 ingeplande baggerwerkzaamheden zijn pas in de loop van 2021 opgestart. De niet uitgevoerde werkzaamheden zullen alsnog in 2022 worden uitgevoerd.

vervanging verkeersregelinstallaties, € 133.000 lager dan geplande uitgaven

Het verwijderen van drie verkeersregelinstallaties is doorgeschoven naar 2022.

Daarnaast is de vervanging van een aantal VRI automaten nog niet volledig afgewikkeld in het jaar 2021. De financiële verantwoording hiervan vindt plaats in 2022. Het gaat hierbij om:

- vervangen automaat kruising Burgemeester van de Postlaan – Groene zoom;
- vervangen automaat en volledige installatie Fietsoversteek Horsterweg;
- vervangen automaat en groot deel van de installatie Heiligenbergerweg – Lockhorsterweg.

groot onderhoud zwembad, € 138.000 lager dan geplande uitgave

Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2021 is er nog niet afgerekend met de SRO over het in 2021 aan het zwembad uitgevoerde groot onderhoud. De afrekening vindt in 2022 plaats.

openbare verlichting, lager dan geplande uitgaven ad. € 82.000

Door de grootschalige vervanging van armaturen in 2019 is er sprake van een stabiel areaal en zijn in 2021 slechts enkele kleinschalige aanpassingen.

ondergrondse afvalinzameling, lager dan geplande uitgaven ad. € 69.000

Doordat gewisseld is van leverancier heeft een aantal werkzaamheden tijdelijk stil gelegen. Daarnaast heeft ook de Corona crisis tot vertraging van de uitvoeringsplanning geleid. De investeringsbudgetten zullen in 2022 alsnog worden ingezet.

groot onderhoud en renovatie riolering, € 520.000 lager uitgaven dan gepland

Werkzaamheden in het noordelijk deel van Leusden-Zuid en aan het Eiberpad zijn in 2021 niet uitgevoerd en doorgeschoven naar het jaar 2022 en 2023.

In 2022 kan naar verwachting een start gemaakt worden met het project Burgemeester de Beaufortweg.

Verloop van de onderhoudsvoorzieningen

De bekostiging van het groot onderhoud wordt gedekt uit diverse onderhoudsvoorzieningen. Het feitelijke verloop van de voorzieningen in het jaar 2021 wordt in Tabel C2 weergegeven. Het totale saldo van de onderhoudsvoorzieningen exclusief de voorziening egalisatie rioolbeheer neemt met circa € 7,3 mln. af ten opzichte van de stand per 1 januari 2021.

Dit wordt met name veroorzaakt doordat een incidenteel bedrag ad. € 6,0 mln. vanuit de onderhoudsvoorzieningen is ondergebracht in de bestemmingsreserve "toekomstbestendige openbare ruimte" en € 1,0 mln. is ondergebracht in de reserve vervangingsinvesteringen openbare ruimte. Deze mutaties komen voort uit het in december 2021 vastgestelde raadsvoorstel L286969 'actualisatie beheerplan IBOR – uitgaven groot onderhoud en vervanging kapitaalgoederen'. De stand van de onderhoudsvoorzieningen sluiten daarmee aan op de groot onderhoudsuitgaven die de komende jaren in de planning staan. De onderhoudsvoorzieningen exclusief riolering kennen per eind 2021 en dusdanige hoogte dat de in Leusden aanwezige kapitaalgoederen voor een periode van 12 jaar in stand gehouden kunnen worden (periode 2021-2032).

De instandhouding van de gemeentelijke riolering wordt bekostigd vanuit de rioolheffing. De vanuit de rioolheffing gespaarde bedragen zijn ondergebracht in de voorziening egalisatie rioolbeheer.

Tabel C.2 Saldi onderhoudsvoorzieningen					(bedragen x € 1.000)	
Onderhoudsvoorzieningen	stand 1-1-2021	Vermeerdering	Vermindering	stand 31-12-2021	mutatie in 2021	
wegbeheer, deklagen	4.055	869	3.311	1.611	-2.444	
wegbeheer, elementen	1.192	274	1.161	305	-887	
Waterbeheer	220	524	137	607	387	
Gebouwenbeheer	1.906	754	1.693	967	-939	
Groenbeheer	1.712	46	1.668	90	-1.622	
Sportterreinen	2.584	226	2.069	741	-1.843	
Onderhoudsvoorzieningen	11.669	2.693	10.039	4.321	-7.348	
voorziening rioolbeheer	2.348	337	138	2.547	199	
totaal	14.017	3.030	10.177	6.868	-7.149	

Paragraaf D Financiering

Treasury-functie

De gemeentelijke treasury-functie heeft als doel het financieren van het gemeentelijk beleid (zorgen voor tijdige beschikbaarheid van voldoende geldmiddelen) en het uitzetten van overtollige geldmiddelen. De risico's en kosten worden daarbij geminimaliseerd en het renteresultaat geoptimaliseerd. De functie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet FIDO, de ministeriële regeling Ruddo en de Treasury verordening 2016.

Financieringsbeleid

De (tijdelijke) overtollige liquide middelen worden aangehouden bij het Agentschap (schatkist). Dit gebeurt in een rekening courant-verhouding. De vergoeding hierop in 2021 was 0%.

Om het renteresultaat te optimaliseren wordt financiering van investeringen met externe middelen beperkt door eerst de eigen liquide financieringsmiddelen te gebruiken. Als deze laatste ontoereikend zijn kunnen er externe middelen in de vorm van projectfinanciering worden aangetrokken, mede op basis van de liquiditeitsprognose en rentevisie. In 2021 is een langlopende lening voor de bouw van IKC Groenhouten aangetrokken.

Indicatoren

Om vooral de financieringsrisico's (renterisico's) te beperken, staan in de Wet FIDO twee instrumenten: renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Daarnaast is met het schatkistbankieren een drempelbedrag bepaald. De provincie toetst of de gemeente aan deze normen voldoet.

Renterisiconorm

Onze verplichte jaarlijkse aflossingen langlopende leningenportefeuille zijn € 1.050.600 en vallen daarmee ruimschoots binnen de norm van € 12.835.000.

Kasgeldlimiet

Er zijn in 2021 geen kasgeldleningen aangetrokken.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Alle (tijdelijke) overtollige middelen moeten verplicht in de schatkist aangehouden worden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is in 2021 niet overschreden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
(1)	Drempelbedrag	501			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	301	354	138	94
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	200	147	1.198	1.242
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	66.810			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	66.810			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag 1e half jaar 2021	501			
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag 2e half jaar 2021	1.336			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	27.122	32.207	12.707	8.641
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	301	354	138	94

Rente en beleggingsvolume

Ontvangen rente uitgezette leningen en liquide middelen

In de programmabegroting is uitgegaan van een opbrengst van € 17.000.
De gerealiseerde opbrengst is € 24.000.

Overzicht resultaat uitgezette leningen en liquide middelen		bedragen x €1.000	
	Rekening 2020	Rekening 2021	
Opbrengst per saldo	24	24	
Gemiddeld volume	10.446	13.583	
Gemiddeld rendement	0,23%	0,18%	

Betaalde rente leningenportefeuille (externe projectfinanciering)

Voor het project IKC Groenhouten is op 1 juni 2021 een 25-jarige lening aangetrokken bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) van € 6.350.000 (looptijd tot en met 31-5-2046).
Tarief voor deze lening is 0,489% voor de hele looptijd.

Leningenportefeuille 2021: (bedragen x € 1.000)

Nummer	Kredietverstrekker	Project	Ingangsdatum	Einddatum	Hoofdsom	Tarief	Aflossing
1	BNG	MFC Atria	15-7-2015	14-7-2040	6.000	1,705%	lineair
2	BNG	Hart van Leusden	11-10-2018	31-12-2042	5.700	1,455%	lineair
3	BNG	IKC Berkelwijk	6-2-2019	5-2-2044	4.315	1,278%	lineair
4	BNG	MKC 't Ronde	11-8-2020	11-8-2045	3.900	0,245%	lineair
5	NWB	IKC Groenhouten	1-6-2021	31-5-2046	6.350	0,489%	lineair
					26.265		

Nummer	Schuld 1-1	Lening 2021	Aflos 2021	Schuld 31-12	Rente 2021	Verplichte aflos
1	4.800		240	4.560	80	240
2	5.016		228	4.788	73	228
3	4.142		173	3.969	51	173
4	3.900		156	3.744	10	156
5		6.350		6.350	18	254
	17.858	6.350	797	23.411	232	1.051

De totale restant schuld per ultimo boekjaar is € 23.411.000. De verplichte aflos voor 2022 is € 1.051.000
De rentelast 2021 voor de totale leningenportefeuille is € 232.000

Renteschema

In onderstaand schema wordt uiteengezet hoe de rentetoe rekening in 2021 heeft plaatsgevonden:

bedragen x € 1

a.	externe rentelasten over korte en lange financiering	231.567
b.	externe rentebaten	23.583
	saldo rente lasten en rentebaten	207.984
c1.	rente die aan grondexploitatie wordt doorberekend	0
c2.	rente van projectfinanciering die aan betreffende taakvelden is doorberekend	217.827
	aan taakvelden toe te rekenen rente	9.843
d1.	rente over eigen vermogen	
d2.	rente over voorzieningen	
	totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	
e.	aan taakvelden toegerekende rente	
	renteresultaat op het taakveld treasury (positief)	9.843

Volume leningen en liquide middelen

Het volume aan uitgezette langlopende leningen en liquide middelen per ultimo boekjaar is als volgt:

Overzicht leningen en liquide middelen		<i>bedragen x € 1.000</i>	
	31-12-2020	31-12-2021	
Uitgezette leningen, looptijd langer dan 1 jaar	1.901	2.438	
Middelen in de Schatkist	7.535	14.643	
Bankrekeningen	276	373	
	9.712	17.454	

EMU SALDO

In het volgende overzicht berekenen we het EMU-saldo. Het EMU-saldo drukt uit welk financieringstekort we hebben. Het EMU-saldo van een land is gelijk aan het saldo van alle inkomsten en uitgaven van de rijksoverheid en de decentrale overheden. De Europese Unie heeft bepaald dat het EMU-tekort van een land niet hoger mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product.

De begroting van een gemeente wordt opgesteld conform een stelsel van baten en lasten. Bij de berekening van het EMU-saldo wordt uitgegaan van ontvangsten en uitgaven (het kasstelsel). Dit betekent bijvoorbeeld dat investeringen volledig ten laste komen van het EMU-saldo in het jaar van aanschaf, terwijl bij een stelsel van baten en lasten de investering wordt afgeschreven over de gebruiksduur. Ook bijdragen en onttrekkingen aan voorzieningen worden niet meegenomen in de berekening van het EMU-saldo. Een positief begrotingssaldo hoeft dus niet te betekenen dat het EMU-saldo ook positief is.

EMU-saldo		<i>bedragen x € 1.000</i>		
		Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
1	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	351	-1.060	3.210
2	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	3.922	-2.182	3.564
3	(+) Mutatie voorzieningen	-996	-664	-6.635
4	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-3.084	-2.388	-1.308
5	(-) Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo		-1.483	2.846	-5.681

Gemeentegaranties

Garantstelling geldleningen

Het totaal van door de gemeente geborgde geldleningen bedraagt per eind 2021 € 2,55 miljoen (per eind 2020: € 2,54 miljoen). Het betreft in totaal 11 gemeentegaranties. In 2021 is een nieuwe gemeentegarantie verstrekt voor de aanschaf van led-verlichting door MHCL/stichting de Vallei.

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Doel

De wettelijke regel uit de BBV schrijft voor; “de paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering”.

Organisatieontwikkeling

In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan de organisatieontwikkeling zoals door de raad besloten is op 12 maart 2020. In het najaar van 2021 hebben we de raad meegenomen in de resultaten van de monitor organisatieontwikkeling. De belangrijkste conclusies daarvan waren dat we op de goede weg zijn als organisatie maar dat verbetering ook nog nodig is. De organisatie heeft het college en de raad nodig voor het richten van de organisatie. We streven naar standaardisatie en voorspelbaarheid, en willen de balans bewaken met flexibiliteit. We streven naar een goede balans tussen ambities en mensen/middelen. Met de eerste activiteiten in de organisatieontwikkeling hebben we een goede basis gelegd voor volgende stappen. Ook in 2021 hebben we te maken gehad met de coronacrisis. Ontmoeting, en daarmee het vergroten van de sociale cohesie, werd daardoor bemoeilijkt. De coronacrisis leverde ook extra en onvoorziene werkzaamheden op. Hierover hebben we in de voortgang programmabegroting 2021 gerapporteerd.

Intergemeentelijke samenwerking bedrijfsvoering

Per 1 januari 2017 werken de gemeente Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten samen op het gebied van bedrijfsvoering. De samenwerking is aangegaan omdat er voordelen en resultaten kunnen worden behaald op de zogenaamde 4K's:

- een betere kwaliteit van dienstverlening;
- een minder kwetsbare positie bij een toenemend takenpakket en de eisen die daaraan gesteld worden;
- een kostenbesparing door gezamenlijke inkoop, standaardisatie en harmonisatie van werkzaamheden;
- een grotere kans voor het personeel in (door-) ontwikkeling en breedte en diepte in het takenpakket.

Het afgelopen jaar zijn wij op onderdelen van de samenwerking tegen de begrenzing van de mogelijkheden aangelopen gelet op de AVG en de Regeling Zonder Meer. Onze Regeling Zonder Meer (die er eerder was dan de AVG) biedt onvoldoende grond om uitwisseling van persoonsgegevens mogelijk te maken. Inmiddels is een traject gestart om te komen tot een oplossing voor de korte termijn. Ook start een verkenning naar een duurzame oplossing voor de langere termijn.

Samenwerking vindt plaats op de volgende taakvelden:

Financiën

In het taakveld financiën wordt er gewerkt vanuit een gezamenlijke financiële applicatie met één rekeningschema. Samenwerking vindt op verschillende vlakken van het financiële taakveld plaats. De focus moet zijn van werken voor één gemeente naar werken voor vier gemeenten. In 2021 zijn onder meer de volgende resultaten behaald.

- Op verschillende processen hebben we procedures en formats geharmoniseerd. Hierdoor kunnen processen van elkaar worden overgenomen en verminderen we kwetsbaarheid.
- Vanuit het gezamenlijke interne controle plan is ook in 2021 weer een aantal processen bij elkaar gecontroleerd. De bevindingen van de interim-controle die eind 2021 bij de vier gemeenten door de nieuwe account is uitgevoerd zijn met elkaar vergeleken met als doel om verbeterpunten gezamenlijk op te pakken.
- De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college is met een jaar uitgesteld. We hebben in 2021 wel een start gemaakt met de uitvoering van ons plan van aanpak voor invoering van deze nieuwe wet. Onder meer is de visie en ambitie met de audit/financiële commissies van de vier gemeenten besproken.
- Ook op het gebied van fiscaliteiten werken we samen. In 2021 is een gezamenlijke BTW controle uitgevoerd en is er één loket ingericht voor fiscale vragen vanuit de vier organisaties.

ICT

In het perceel van informatisering is nog steeds leidend het vastgestelde beleidsplan. We hebben daaruit de strategische stappen voor de komende tijd aangegeven. Het onderdeel veiligheidsbeleid wordt vanaf de start volledig in BLNP opgepakt.

Voor het (deels lopende en) komende jaar ligt onze focus op de volgende punten:

- In technische zin hebben we een gezamenlijk BLNP-office 365 omgeven en hebben we dit jaar gezamenlijk de printfaciliteiten en de aanschaf van nieuwe Firewalls opgepakt. Daarnaast hebben we een BLNP brede wachtwoordkluis geïmplementeerd.
- Waar het kan maken we gezamenlijke afspraken voor de afname van licenties en/of diensten.
- We harmoniseren applicaties tussen de BLNP-gemeenten op basis van het uitgangspunt: “waar liggen kansen en wat levert het meeste op qua efficiency, effectiviteit en kosten”.
- We hebben gezamenlijk ingespeeld op de aanpak van nieuwe wetgeving zoals de Wet Open Overheid en Uniforme procedures voor de omgevingswet.
- In het kader van de informatieveiligheid zijn audits uitgevoerd, is aandacht geweest voor het vergroten van de digitale weerbaarheid en is het logging beleid BLNP breed uitgewerkt.

HRM

Het jaar 2021 stond in het teken van verdere intensivering van de samenwerking zowel op het gebied van personeels- en salarisadministratie als HRM advies.

- In het project van de harmonisatie van lokale arbeidsvoorwaarden van de vier gemeenten is het afgelopen jaar fase 1a afgerond waarbij de financiële verschillen in kaart zijn gebracht. In deze fase zijn gesprekken gevoerd met de lokale ondernemingsraden en het Lokaal Overleg (met de vakbonden) om tot een werkwijze te komen. Hierbij zijn onder andere gezamenlijke uitgangspunten opgesteld.
- In 2021 is het aanbestedingstraject voor een gezamenlijke arbodienst afgerond. Per 1 juli 2021 is Energy de arbodienst voor BLNP.
- Eind 2021 is het projectplan betreffende optimalisatie van Youforce (HRM software) vastgesteld. De eerste stappen betreffende de uitvoering van het projectplan zijn gereed (o.a. projectgroep gestart; intensieve contacten en afspraken met leverancier Visma Reat; uitvoering eerste acties m.b.t. optimaliseren van het systeem en processen).

Juridisch

In 2021 stond het thema 'van strategie naar operatie' centraal. Het juridisch team heeft in 2021 op alle onderdelen stappen gezet om te komen tot één systemische benadering, waarmee we als team op structurele wijze de juridische kwaliteit van de vier gemeenten hebben getracht te vergroten.

- Juridische advisering Het juridisch team heeft in 2021 gevraagd en ongevraagd juridisch advies gegeven aan de vakambtenaren en bestuurders van de vier gemeenten. Daarnaast hebben we in 2021 de mogelijkheden vergroot om laagdrempelig advies te vragen en ons gericht op een snelle integrale benadering van advisering.
- Juridische kwaliteitszorg Het juridisch team heeft in 2021 een structurele impuls gegeven aan de vergroting en verbetering van de juridische kwaliteit van de organisaties. In 2021 hebben we voor het eerst een complete pakket aan cursussen aangeboden aan de medewerkers van de 4 gemeenten.
- Secretariaat commissie Bezwaarschriften Het juridisch team behandelt bezwaren. In 2021 hebben we ons erop gericht om de problematiek hieromtrent meer helder en begrijpelijk in beeld te brengen waardoor het bezwaarproces efficiënter kan verlopen en meer kan bijdragen aan verbetering van de kwaliteit van het besluitvormingsproces en de relatie tussen overheid en burger.
- Klachtenbehandeling Het juridische team coördineert de behandeling van klachten tegen ambtenaren en bestuurders. In 2021 hebben we ons gericht op het vergroten van het leereffect van de behandeling van klachten, wat heeft bijgedragen aan de kwaliteit van het gemeentelijk handelen.

Informatieveiligheid

Ontwikkelingen

Cybercriminaliteit stijgt en zal ook de komende jaren verder toenemen. Onlangs nog werd een ernstige kwetsbaarheid ontdekt in het software component log4j dat wereldwijd door de meeste organisaties, waaronder gemeenten, wordt gebruikt. Gewaarschuwd werd voor mogelijk grote schade en geadviseerd werd voorbereidingen te treffen op een mogelijke aanval. We hebben de kwetsbaarheden opgespoord en samen met onze leveranciers de nodige maatregelen genomen om de risico's te beperken. We zijn helaas nog niet van de Log4j dreiging af en zullen hierop nog lange tijd alert moeten blijven. Dit voorbeeld uit de praktijk bewijst dat ook gemeenten kwetsbaar zijn en doelwit kunnen zijn van aanvallen. Gemeenten zullen moeten blijven investeren in informatiebeveiliging om hun digitale weerbaarheid op een verantwoord niveau te houden.

Beleid en doelstellingen

Vanaf 2020 geldt de BIO (Baseline Informatiebeveiliging voor de Overheid) als normenkader voor informatieveiligheid voor de Nederlandse overheid. Het doel is op termijn te voldoen aan alle normen van de BIO. Informatieveiligheidsbeleid is gebaseerd op risicomanagement. Door periodieke risicoanalyses brengen we in beeld waar op dat moment de grootste dreigingen en risico's liggen. De uitkomsten van deze analyses vormen de input voor het planmatig implementeren van verbetermaatregelen. Daarnaast voldoen we hiermee aan de doelstellingen en verplichtingen die vanuit diverse audits worden opgelegd.

Activiteiten en beheersmaatregelen

We hebben ons gericht op de implementatie van een aantal beheersmaatregelen die volgen uit de Baseline Informatieveiligheid voor de Overheid (BIO) en worden benoemd in jaarlijkse actieplannen.

We hebben extra geïnvesteerd in het proces om kwetsbaarheden te beheren waardoor configuratiefouten, kwetsbaarheden en andere cyberbeveiligingsproblemen in onze omgeving sneller worden ontdekt en beoordeeld.

Daarnaast nemen we via het landelijke project [GGI-Veilig](#) deel aan de implementatie van actieve monitoring en response voor het bewaken van gedrag en acties op ons bedrijfsnetwerk.

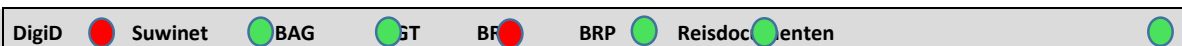
Wij hebben (nieuw) beleid opgesteld met uitgangspunten voor het vastleggen van gegevens over bepaalde gebeurtenissen in systemen (logging). Dit beleid zal na instemming van de Ondernemingsraad worden vastgesteld.

We maken gebruik van een veilige e-mailoplossing ZIVVER waarmee fouten bij het versturen van informatie worden beperkt of kunnen worden voorkomen.

We hebben een veilige wachtwoordkluis voor alle medewerkers gefaciliteerd en campagne gevoerd om het gebruik ervan te stimuleren.

Om de bewustwording rond informatieveiligheid te vergroten hebben wij een onderzoek uitgevoerd in verband met de aanschaf van e-learning modules die wij via Studytube aan iedere medewerker willen aanbieden. De Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) is onderdeel van onze screeningsprocedure van nieuwe medewerkers. Daarnaast wordt functiescheiding toegepast waar dat nodig en mogelijk is.

Resultaten zelfevaluatie ENSIA

Elk jaar leggen gemeenten verantwoording af over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen. Dit gebeurt volgens de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Deze verplichte zelfevaluatie is gebaseerd op het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Het college geeft met de ENSIA-collegeverklaring aan in hoeverre aan de beveiligingsnormen voor het gebruik van DigiD en Suwinet wordt voldaan. De collegeverklaring wordt inclusief bijlagen bij het jaarverslag aangeboden aan de raad. Daarnaast legt het college in een aparte rapportage verantwoording af over de kwaliteit van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO). De Waardering Onroerende Zaken (WOZ) is daar met ingang van 2021 aan toegevoegd maar daar is (nog) geen score aan verbonden.

Ook de verantwoording over de Basisregistratie Personen (BRP) en Reisdocumenten maken onderdeel uit van ENSIA. Het resultaat van de zelfevaluatie 2021 is dat de gemeente Leusden aan de meeste normen voldoet. Voor DigiD staan de normen echter op "rood" (voldoet niet). De reden is de overgang naar een nieuw zaakstelsel met een nieuwe DigiD-aansluiting waarmee de oude aansluiting komt te vervallen. Over de nieuwe aansluiting wordt volgend jaar verantwoording afgelegd.

Met de BGT zijn we van een score van 100% gezakt naar 72% (75% = voldoende). 2021 was een overgangsjaar waarin we zijn overgestapt naar een nieuwe serviceorganisatie voor de BGT. Er volgt een evaluatie van de nieuwe samenwerking en een verbeterplan.

Datalekken

In 2021 hebben we met 18 datalekken te maken gehad. Het ging om 9 post/e-mail fouten, 6 fouten in gegevensuitwisseling met zorgaanbieder, 1 te ruime autorisatie, 1 openbaarmaking, 1 onvoldoende grondslag. Van de 18 datalekken hebben we er 5 gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Paragraaf F. Verbonden Partijen

Visie op verbonden partijen in relatie tot de doelstellingen uit de begroting

De gemeente wil beoogde doelen optimaal realiseren. Een optimale borging van het publieke belang is daarbij essentieel. Soms zoekt we samenwerking met derden of beleggen de uitvoering extern via subsidiëring of inkoop. Een specifieke vorm van externe uitvoering is de verbonden partij. Soms volgt dit uit wetgeving, bijvoorbeeld bij de Veiligheidsregio's en de Regionale Uitvoeringsdiensten. Soms nopen de ontwikkelingen van schaalvergroting en nieuwe gemeentelijke taken tot regionale samenwerking voor de uitvoering van deze taken.

Kenmerken van Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een *bestuurlijk belang* en *financieel belang* heeft. Dit betreft enerzijds de publiekrechtelijke gemeenschappelijke regelingen en anderzijds privaatrechtelijke deelnemingen in vennootschappen, verenigingen en stichtingen.

Onder een *bestuurlijk belang* wordt verstaan: een zetel in het bestuur van de verbonden partij, of het hebben van stemrecht.

Met een *financieel belang* wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij of wanneer de financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente. Als de financiële relatie alleen bestaat uit gemeentelijke bijdragen in de vorm van inkomens- of vermogensoverdrachten zoals een subsidie, dan is er geen sprake van een financieel belang. Deze relaties zijn daarom niet in deze paragraaf opgenomen.

Verbonden partijen dienen een publiek, openbaar belang. De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak en ziet erop toe dat de verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen in de (beleids)programma's.

Lokale en regionale sturing op Verbonden Partijen

Het laten uitvoeren van taken door Verbonden Partijen heeft het risico dat de democratische controle niet optimaal is. Bij de realisering van beoogde gemeentelijke doelen is een optimale borging van het publieke belang echter essentieel. Sinds 2015 is (op initiatief van de Leusdense raad) daarom een regionale werkwijze voor de sturing en controle op verbonden partijen van kracht. De werkwijze is in 2014 regionaal opgenomen in het Manifest Verbonden Partijen, dat is ondertekend door 10 gemeenteraden uit de regio Zuid-Oost Utrecht. Krachtens de Wgr dienen verbonden partijen jaarlijks vóór 15 april een kadernota met algemene financiële en beleidsmatige kaders voor het volgende begrotingsjaar aan de raad aan te bieden. Dit is vooral van belang bij voorgenomen inhoudelijke of financiële wijzigingen. In de regionale werkwijze worden de verbonden partijen verzocht hun kadernota uiterlijk op 31 januari in te dienen, zodat de raad nog een zienswijze op voorgestelde wijzigingen kan indienen vóórdat het AB van de verbonden partij de concept begroting vaststelt. Zo wordt het zwaartepunt van sturing door de raad meer vooraan in de beleids- en begrotingscyclus geplaatst.

De raad heeft per verbonden partij twee "rapporteurs" benoemd. Zij volgen namens de hele raad de ontwikkelingen bij de verbonden partij nauwgezet en informeren de raadsfracties.

Beheersingsmethodiek voor verbonden partijen

De gemeente monitort de verbonden partijen door het beoordelen van management- en bestuursrapportages en de begrotingen en jaarrekeningen van de betreffende instellingen. Het college rapporteert de raad gedurende het jaar in de P&C-documenten over relevante ontwikkelingen zoals het aangaan of beëindigen van verbonden partijen, wijzigingen in de doelstellingen, nieuwe financiële risico's en beleidswijzigingen in de uitvoering van de taken.

Overzicht verbonden partijen en deelnemersbijdragen 2021

	Naam	Programma begroting	Juridische rechtsvorm	Bijdrage 2021
1	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Bestuur	Gemeenschappelijke regeling	€ 1.612.000
2	GGD regio Utrecht (GGDrU)	Bestuur en Samenleving	Gemeenschappelijke regeling	€ 1.090.000
3	Afval Verwijdering Utrecht (AVU) bijdr begr 22	Leefomgeving	Gemeenschappelijke regeling	€ 714.000
4	GBLT (belastingen)	Bestuur	Gemeenschappelijke regeling	€ 429.000
5	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	Bestuur en Leefomgeving	Gemeenschappelijke regeling	€ 347.000
6	Regionale Werkvoorziening Amersfoort e.o. (RWA)	Samenleving	Gemeenschappelijke regeling	€ 211.000
7	Amfors Holding BV	Samenleving	Vennootschap (BV)	€ 0
8	Vitens	Bestuur	Vennootschap (BV)	€ 0
9	VvE Atlas	Leefomgeving	Vereniging	€ 13.000
10	VvE Antares	Leefomgeving	Vereniging	€ 31.000
11	VvE Huis van Leusden	Leefomgeving	Vereniging	€ 13.000
12	Inkoopbureau Midden Nederland (IBMN)	Bestuur	Stichting	€ 74.000
13	Samenwerking Bedrijfsvoering BLNP	Bestuur	Regeling zonder meer	€ 0
14	Centrumregeling afvalwaterketen en grondwater	Leefomgeving	Regeling zonder meer	€ 5.000
	TOTAAL BIJDAGEN 2021			€ 4.543.000

Financieel belang

In totaal is in 2021 door Leusden een deelnemersbijdrage aan de verbonden partijen van € 4,54 miljoen betaald. Dit is circa 7,25 % van de totale gemeentebegroting. Het grootste deel van deze bijdrage is gekoppeld aan afgenomen producten en diensten. Het resterende deel betreft een bijdrage naar rato van het aantal inwoners of woningen.

Gegevens en ontwikkelingen per verbonden partij

1. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Utrecht
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	Alle gemeenten in de provincie Utrecht en de Meldkamer Ambulancezorg (MKA). De politie Eenheid Midden Nederland is aan de veiligheidsregio verbonden door een convenant.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Burgemeester G.J. Bouwmeester
<i>Doel deelname:</i>	Uitvoering brandweerbijstand, organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening bij rampen. Noodhulpverlening in de regio Utrecht.
<i>Openbaar belang:</i>	Adequate brandweerbijstand, rampenbestrijding en crisisbeheersing.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Alle burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten hebben zitting in het AB.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma veiligheid
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	€ 1.612.000
<i>Financieel belang:</i>	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zgn. "ijkpuntscores"
<i>Financieel belang in %:</i>	1,9%
<i>Resultaat over 2021:</i>	€ 3.102.000 (concept jaarrekening 2021)
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	€ 23.237.000
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	€ 62.708.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	- Extra loonkosten a.g.v. gelijkwaardige bezoldiging vrijwilligers en beroepskrachten.

2. GGD regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats:	Zeist
Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Deelnemers:	Alle gemeenten in de provincie Utrecht
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder P. Kiel
Doel deelname:	Het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van openbare gezondheidszorg. De dienst voert wettelijke "basistaken" en op lokaal beleid gebaseerde "keuzetaken" uit.
Openbaar belang:	- Invulling geven aan de wettelijke rol bij crisis en rampen; - Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.
Bestuurlijk belang:	Elke gemeente is met een lid vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (met uitzondering van gemeente Utrecht) en ook in de bestuurscommissie. Het AB benoemt het DB.

Programma in jaarrekening:	Domein Bestuur – programma Veiligheid Domein Samenleving – programma Sociaal Domein
Gemeentelijke bijdrage in 2021:	€ 1.090.308
Financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Financieel belang in %:	ca 2,7%
Resultaat over 2021:	€ 565.000
Eigen vermogen eind 2021:	€ 4.112.700 (stand ultimo 2021)
Vreemd vermogen eind 2021:	€ 49.258.700 (stand ultimo 2021)
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk-opbrengsten moet zodanig zijn, dat de GGDrU in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

3. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats:	Soest
Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers:	De Utrechtse gemeenten
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder W. Vos
Doel deelname:	Zorgdragen voor een goede, reguliere en milieuverantwoorde verwijdering van door de Utrechtse gemeenten ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen.
Openbaar belang:	Zorgen voor overslag, transport en hoogwaardige verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen; de contractvorming en het -beheer hiertoe; monitoring van de samenstelling van het huishoudelijk restafval; advisering en communicatieve (campagnes) en beleidsmatige ondersteuning van de deelnemende gemeenten
Bestuurlijk belang:	Het AB bestaat uit 1 lid uit elke gemeente.

Programma in jaarrekening:	Domein Leefomgeving – programma Duurzaamheid
Gemeentelijke bijdrage in 2021:	€ 713.611
Financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De GR heeft een 100% belang in de NV Afvalverwijdering Utrecht (en is zo hoofdelijk aansprakelijk voor eventuele omzetbelastingsschulden van de NV), en een minderheidsbelang in de NV Rova Holding.
Financieel belang in %:	1,6%
Resultaat over 2021:	€ 106.099
Eigen vermogen eind 2021:	€ 800.662 (eind 2021)
Vreemd vermogen eind 2021:	€ 20.805.445 (eind 2021)
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet, debiteuren- en investeringsrisico's.

4. GBLT (Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus – Tricijn)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Zwolle
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	Vijf waterschappen en zes gemeenten, te weten Bunschoten, Dalfsen, Dronten, Nijkerk, Leusden en Zwolle.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder W. Vos
<i>Doel deelname:</i>	Een efficiënte en effectieve heffing en invordering van gemeentelijke belastingen (en waterschapsbelastingen) en uitvoering van WOZ-taken op een hoog kwaliteitsniveau tegen zo laag mogelijke kosten.
<i>Openbaar belang:</i>	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Elke deelnemer heeft met één bestuurslid zitting in het AB.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerking
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	€ 429.186
<i>Financieel belang:</i>	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn waar mogelijk ontleend aan de Basisregistratie Personen en Woz-basisregistratie (aantallen inwoners en Woz-objecten).
<i>Financieel belang in %:</i>	2,7%
<i>Resultaat over 2021:</i>	€ 2.035.000
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	€ 2.035.000
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	€ 5.527.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	GBLT beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

5. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Utrecht
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg, alsmede de provincie Utrecht.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder E. van Beurden (1-1-21 t/m 31-8-21) Wethouder F. van der Vegte (1-9-21 t/m 31-12-21)
<i>Doel deelname:</i>	Uitvoeren van milieutaken op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving voor de deelnemende gemeenten.
<i>Openbaar belang:</i>	Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Elke deelnemende gemeente heeft een zetel in het Algemeen Bestuur.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur - programma Veiligheid Domein Leefomgeving – programma Duurzaamheid
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	€ 346.700
<i>Financieel belang:</i>	2,6%
<i>Resultaat over 2021:</i>	€ 837.000
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	€ 2.227.000
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	€ 5.325.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Outputfinanciering (productie, kengetallen en innovatie), ziekteverzuim, bedrijfsvoering.

6. Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort en Omstreken (RWA)

<i>Vestigingsplaats:</i>	Amersfoort
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Gemeenschappelijke regeling
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder P. Kiel

<i>Doel deelname:</i>	Het uitvoeren van alle gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en de daarmee verband houdende voorschriften en regelingen.
<i>Openbaar belang:</i>	Het realiseren van voldoende passend werk voor mensen met een SW-indicatie.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Werk en Inkomen.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Samenleving – programma Sociaal Domein
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	€ 211.000 (ná teruggave a.g.v. resultaat 2021 € 98.000)
<i>Financieel belang:</i>	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage WSW volledig ter beschikking aan RWA. Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
<i>Financieel belang in %:</i>	6,26%
<i>Resultaat over 2021:</i>	Resultaten over 2021: Resultaat RWA (Wsw-resultaat) is € 3,605 miljoen negatief. Dit wordt aangezuiverd met het bedrijfsresultaat van Amfors ad € 2,039 miljoen positief. Het per saldo negatieve resultaat is door de gemeenten aangezuiverd met € 1,565 miljoen (waarvan Leusden € 98.000).
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	€ 1.539.000
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	€ 11.241.000
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Het resultaat van RWA is enerzijds afhankelijk van de Rijkssubsidie. Het macrobudget waarop deze Rijkssubsidie is gebaseerd, gaat uit van een hogere uitstroom van het aantal SW-ers dan in werkelijkheid plaatsvindt, waardoor de Rijkssubsidie eerder afneemt dan wenselijk. Het resultaat van RWA is anderzijds afhankelijk van de opbrengst van Amfors. Amfors heeft te maken met krimp in het aantal medewerkers en vergrijzing van medewerkers. Amfors moet daarop voldoende (kunnen) anticiperen om de opbrengsten op niveau te houden.

7. Amfors Holding

<i>Vestigingsplaats:</i>	Amersfoort
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Besloten Vennootschap
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg.
<i>Gemeentelijk aandeelhouder</i>	Wethouder P. Kiel
<i>Doel deelname:</i>	Instandhouding van werkbedrijven waarheen werknemers van RWA gedetacheerd worden om te (leren) werken.
<i>Openbaar belang:</i>	Het realiseren van voldoende passend werk voor mensen met een SW-indicatie.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De portefeuillehouders Financiën uit de deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Samenleving – programma Sociaal Domein
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	€ 0
<i>Financieel belang:</i>	De gemeente Leusden bezit aandelen Amfors.
<i>Financieel belang in %:</i>	6,26%
<i>Resultaat over 2021:</i>	€ 0. Betreft resultaat na aanzuivering tekort aan RWA van € 2,039 miljoen.
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	€ 2.500.000
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	€ 4.992.897
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Door het dalende aantal SW-ers bij RWA en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij RWA worden opgevangen door een hoger netto resultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat RWA nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

8. Vitens

<i>Vestigingsplaats:</i>	Zwolle
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Naamloze vennootschap.
<i>Deelnemers:</i>	Vitens heeft honderdtien aandeelhouders, die gezamenlijk 5.777.247 aandelen bezitten.
<i>Bestuurlijke vertegenwoordiger:</i>	Wethouder W. Vos
<i>Doel deelname:</i>	Zeggenschap op basis van het aantal aandelen in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
<i>Openbaar belang:</i>	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de levering van drinkwater aan haar 5,7 miljoen klanten waaronder de gemeente Leusden. Vitens wil daarbij op duurzame basis een uitstekende kwaliteit drinkwater leveren met de daarbij behorende dienstverlening.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De gemeente is aandeelhouder. Wethouder W. Vos is aandeelhouder namens de gemeente Leusden

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerking
	Gemeente Leusden heeft sinds 2006 een aandelenportefeuille van 25.902 aandelen € 1,00 Vitens.
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	€ 0
<i>Financieel belang in %:</i>	Ongeveer 0,5% i.c.€ 25.902. Gemeente Leusden heeft sinds 2006 een aandelenportefeuille van 25.902 aandelen Vitens met een nominale waarde van € 1,00 per stuk.
<i>Resultaat over 2021:</i>	€ 23.500.000 (prognose 2021) Over het jaar 2020 zal geen dividend worden uitgekeerd omdat de solvabiliteit lager is dan 30%.
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	€ 598.000.000 (prognose 2021)
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	€ 1.392.000.000 (prognose 2021)
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een NV zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een NV.

9. VvE Atlas

<i>Programma</i>	Domein Leefomgeving, accommodaties
<i>Doel</i>	De gemeente Leusden is eigenaar van de scholen, de gymzaal en de BSO ruimte in MFC Atlas. De Vereniging van Eigenaren is opgericht voor het beheer en onderhoud van de gemeenschappelijke delen.
<i>Betrokkenen</i>	Gemeente Leusden, Woningstichting Leusden (WSL) en gebruikers waaronder Voila, Cordeo en Human Kind.
<i>Openbaar belang</i>	Het beheren en exploiteren van de gemeenschappelijke delen van VvE Atlas.
<i>Bestuurlijk belang</i>	Het behartigen van de belangen van de gemeente Leusden als gedeeltelijke eigenaar van het complex. De VvE wordt bestuurd door Woningstichting Leusden. De concerncontroller is door het college van B&W gemachtigd om namens de gemeente het stemrecht in de VvE uit te oefenen.
<i>Aandelen belang</i>	In de splitsingsakte is vastgelegd dat de gemeente voor 52% eigenaar is (appartementenindex 1: onderwijs, gymzaal en BSO) en de Woningstichting Leusden 48% (appartementenindex 2: woningen).
<i>Financieel belang</i>	De bijdrage van de gemeente in de VvE Atlas bedraagt op basis van de vastgestelde jaarrekening 2021 € 12.780.
<i>Ambtelijke benoemingen</i>	De concerncontroller vertegenwoordigt de gemeente tijdens de ledenvergaderingen. Twee financieel adviseurs van de gemeente Leusden vormen de kascommissie van de VvE.

10. VvE MFC Antares

Programma	Domein Leefomgeving, accommodaties
Doel	De gemeente Leusden is eigenaar van de sportzaal in MFC Antares. De Vereniging van Eigenaren is opgericht voor het beheer en onderhoud van de gemeenschappelijke delen.
Betrokkenen	Woningstichting Leusden en Gemeente Leusden. Als gebruikers Voila, Realgym, Leusden ZET, horeca exploitant.
Openbaar belang	Het beheren en exploiteren van de gemeenschappelijk delen van VvE Antares.
Bestuurlijk belang	Het behartigen van de belangen van de gemeente Leusden als gedeeltelijke eigenaar van het complex. De VvE wordt bestuurd door Woningstichting Leusden.
Aandelen belang	In de splitsingsakte is vastgelegd dat de gemeente voor 12,5% eigenaar is (appartementen 5: sportzaal) en de Woningstichting voor 87,5% (Onderwijs, Horeca, kinderopvang, commercieel en woningen).
Financieel belang	Jaarlijks wordt de begroting van de VvE besproken en vastgesteld door de Algemene Leden Vergadering. De vergoeding voor 2021 was € 30.565.
Ambtelijke benoemingen	De beleidsadviseur vastgoed is door het college van B&W gemachtigd om namens de gemeente het stemrecht in de VvE uit te oefenen. Twee financiële adviseurs van de gemeente Leusden vormen de kascommissie van de VvE.

11. VvE Huis van Leusden

Programma	Domein Bestuur, dienstverlening
Doel	De gemeente is eigenaar van kantoorruimte op de begane grond en de 1e en 2e verdieping van het Huis van Leusden. De Vereniging van Eigenaren is opgericht voor het beheer en onderhoud van de gemeenschappelijke delen.
Betrokkenen	Gooi & Eemland VvE Beheer en Advies (bestuurder en beheerder), Gemeente Leusden (appartementenrecht 1: eigenaar van kantoorruimte op de begane grond, 1e en 2e verdieping. Woningstichting Leusden: eigenaar van de stallingsruimten en bergingen in het souterrain van gebouw, (zorg)woonruimten op de 1e tot en met de 5e verdieping van het gebouw.
Openbaar belang	Het beheren en exploiteren van de gemeenschappelijk delen van VvE Huis van Leusden.
Bestuurlijk belang	Het behartigen van de belangen van de gemeente Leusden als gedeeltelijke eigenaar van het complex. De VvE wordt bestuurd door Gooi & Eemland VvE Beheer en Advies.
Aandelen belang	In de splitsingsakte is vastgelegd dat de gemeente voor 27,7% eigenaar is.
Financieel belang	Jaarlijks wordt de begroting van de VvE besproken en vastgesteld door de Algemene Leden Vergadering. De bijdrage van de gemeente voor 2021 is € 13.000.
Ontwikkelingen	Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen.
Ambtelijke benoemingen	De beleidsadviseur vastgoed vertegenwoordigt de gemeente tijdens de ledenvergaderingen.

12. Inkoopbureau Midden Nederland

Vestigingsplaats:	Vianen
Juridische rechtsvorm:	Stichting
Deelnemers:	De gemeenten IJsselstein, Leusden, Molenlanden, Montfoort, Scherpenzeel, Vijfheerenlanden, Woudenberg, GR Avres, GR RMN.
Doel deelname:	Het behalen van financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor de leden door inkoop in te zetten als strategisch en tactisch instrument voor waarde creatie.
Openbaar belang:	Professionalisering inkoopproces voor deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk belang:	In het bestuur van de stichting wordt de gemeente vertegenwoordigd door de gemeentesecretaris.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerking
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	De gemeente heeft zich contractueel vastgelegd tot een minimale dienstenafname ter hoogte van € 55.000. In 2020 werd voor ca. € 73.700 aan diensten afgenomen van het IBMN.
<i>Financieel belang:</i>	Op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst worden - rekening houdend met de minimale afnameverplichting – uren op basis van feitelijke afname vergoed aan het IBMN.
<i>Financieel belang in %</i>	De gemeente Leusden draagt met haar bijdrage voor circa 9% bij in de totale opbrengsten van het IBMN (2021).
<i>Resultaat over 2021:</i>	€ -/ - 3.673
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	€ 202.354
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	€ 136.041
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	Niet realiseren van doelstelling van kostendekkendheid organisatie IBMN (regulier bedrijfsvoeringsrisico IBMN).

13. Samenwerking Bedrijfsvoering BNL

<i>Vestigingsplaats:</i>	Bij gastgemeente (Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten), dit is wisselend afhankelijk van het onderwerp.
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Regeling zonder meer
<i>Deelnemers:</i>	De gemeenten Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten.
<i>Gemeentelijk aandeelhouder</i>	Burgemeester G. Bouwmeester
<i>Doel deelname:</i>	De meerwaarde van deze samenwerking zit onder meer in het samenvoegen van werkzaamheden en het gezamenlijk inzetten van de ambtelijke capaciteit. Daardoor kunnen we elkaar versterken. Dat komt uiteindelijk de dienstverlening aan onze inwoners ten goede.
<i>Openbaar belang:</i>	Doel is om op een aantal bedrijfsvoeringgebieden (Financiën, Juridische Zaken, HRM en ICT) structureel samen te werken.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De Regeling zonder meer heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid, bestuur en begroting. Wel kent de organisatie een stuurgroep waarin de burgemeesters zitting hebben een regiegroep waarin de gemeentesecretarissen deelnemen.

<i>Programma in jaarrekening:</i>	Domein Bestuur – programma Samenwerken
<i>Gemeentelijke bijdrage in 2021:</i>	€ 0
<i>Financieel belang:</i>	De verdeelsleutel voor de BNLN-samenwerking is de verhouding van de optelsom van de omvang van het begrotingsdeel in hun huidige gemeentelijke begroting op de vier samenwerkingstaken ten aanzien van personeelskosten, kosten inhuur derden en ICT-kosten. Deze verhouding is: Bunschoten 16,33%, Leusden 28,95%, Nijkerk 35,54%, Putten 19,19%. Deze verhouding wordt toegepast op enerzijds gezamenlijke investeringen en anderzijds op te realiseren besparingen binnen de samenwerking.
<i>Financieel belang in %:</i>	28,95% (2021)
<i>Resultaat over 2021:</i>	De samenwerking geschiedt in de vorm van een Regeling zonder meer. Deze vorm kent geen eigen begroting en rekening. Daarom is er geen sprake van een financieel resultaat zoals dat wordt bedoeld bij verbonden partijen.
<i>Eigen vermogen eind 2021:</i>	De samenwerking heeft geen eigen vermogen, hiervoor dient het eigen vermogen van de afzonderlijke gemeente.
<i>Vreemd vermogen eind 2021:</i>	De samenwerking heeft geen rechtspersoonlijk, kan daarom geen geldleningen sluiten en er is dus geen sprake van vreemd vermogen.
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	In de samenwerking zijn voor de vier taakvelden bij de start in 2017 businesscases opgesteld. De businesscases gaven een te rooskleurig beeld van de besparingen die gerealiseerd zouden gaan worden. De praktijk wijst uit dat er wel besparingen worden gerealiseerd, maar dit zijn vooral minder-meerkosten. De aanvankelijke taakstelling op basis van de businesscase wordt dan ook niet geheel gerealiseerd. Uiteraard blijven we sturen op het naar beneden brengen van de kosten van de uitvoering. We zetten met de samenwerking BNLN in op zowel minder meerkosten, besparingen als op de opbrengsten op de andere K's, zijnde; kwaliteit, kwetsbaarheid verminderen en kansen voor medewerkers. Van de oorspronkelijke taakstelling van € 100.000 is uiteindelijk € 51.400 gerealiseerd. De restant taakstelling ad € 48.600 is bij de Voorjaarsnota 2021 structureel afgeraamd.

14. Centrumregeling afvalwaterketen en grondwater

<i>Vestigingsplaats:</i>	Apeldoorn
<i>Juridische rechtsvorm:</i>	Regeling zonder meer
<i>Deelnemers:</i>	College van burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort, Baarn, Barneveld, Brummen, Bunschoten, Ede, Epe, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renkum, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg. En College van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Vallei en Veluwe.
<i>Bestuurlijk vertegenwoordiger:</i>	Wethouder W. Vos
<i>Doel deelname:</i>	Samen met de gemeenten en het waterschap, krijgen we inzicht in het functioneren in de afvalwaterketen zodat deze duurzaam en goed functioneert. De UVO voert deze taken al sinds 2012 uit en door een centrumorganisatie op te richten wordt de UVO robuust en toekomstgericht. Meten, monitoren, databaseer, analyse is een onmisbare basis voor goed (afval)waterbeheer en is een basis voor onderbouwde klimaatadaptatiemaatregelen. Door deskundig en betrouwbaar beheerde gegevens kunnen deze aan de partners beschikbaar worden gesteld.
<i>Algemeen belang:</i>	Voor een relatief kleine gemeente als Leusden zijn we afhankelijk v onze buurgemeentes en hebben we er baat bij om kennis en ervaring over riolering en (grond-)water te delen binnen onze waterschapregio. De uitvoeringsorganisatie cq Centrumregeling helpt ons bij het op peil houden van onze kennis, het zicht houden op ons eigen stelsel met complexe technieken en analyses en houdt onze kosten en de belasting van onze organisatie laag.
<i>Bestuurlijk belang:</i>	De Centrumregeling doet niets toe of af aan de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de deelnemende gemeenten en het waterschap. De uitvoering van de taken wordt belegd bij het waterschap maar de verantwoordelijkheid ligt bij de gemeenten. Het is dus van belang voor iedereen, gemeenten én waterschap.

<i>Programma in begroting:</i>	Domein Leefomgeving – programma Water, riolering en klimaatadaptatie
<i>Gemeentelijke bijdrage 2021:</i>	€ 5.095,-
<i>Financieel belang:</i>	Het Waterschap betaalt 1/3 deel en de deelnemende gemeenten betalen 2/3 deel, waarbij iedereen een vast basisbedrag betaalt van € 2.000,- en de rest wordt verdeeld naar rato van inwoneraantallen.
<i>Financieel belang in % Leusden:</i>	De bijdrage van Leusden aan de kosten van het basispakket bedraagt ca. 3%
<i>Financieel resultaat VP:</i>	De Centrumregeling sluit uit dat problemen ontstaan met betrekking tot mededinging/markt en overheid. Met het inzetten van het uitvoeringsteam worden specialistische (snipper)taken efficiënt uitgevoerd en kunnen betere investeringsbeslissingen genomen worden. Bovendien wordt kennis opgebouwd van het gebied en de werking van het afvalwatersysteem waardoor de kwaliteit toeneemt en kwetsbaarheid, door onvoldoende technisch personeel, afneemt. Inhoudelijk en financieel geeft een Centrumregeling weinig verschil voor de individuele gemeenten ten opzichte van de voorgaande samenwerkingsovereenkomst. De voorgestelde Centrumregeling is met betrekking tot toe- en uittreding even flexibel als de huidige samenwerkingsovereenkomst. In deze regeling wordt één centrumorganisatie aangewezen die namens de samenwerkingspartners de bevoegdheden uitoefent. Er wordt geen nieuw lichaam en bestuur opgericht. Deze regeling is geschikt voor het gemeenschappelijk organiseren van uitvoerende taken.
<i>Eigen vermogen VP:</i>	€ 0,-
<i>Vreemd Vermogen VP:</i>	€ 0,-
<i>Risico's voor financiële positie gemeente:</i>	De financiële gevolgen zijn beperkt. De gemeente Leusden levert vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) een bijdrage aan deze centrumregeling.

Paragraaf G Grondbeleid

Belang en doelstelling paragraaf

De paragraaf grondbeleid heeft tot doel te informeren over het beleid rondom de ontwikkeling van grond binnen de gemeente. Met grondbeleid wordt bedoeld de beleidsafweging aangaande de grondproductie en de keuze in het daarbij wettelijke en gemeentelijke instrumentarium. Daarbij wil de gemeente transparant zijn over haar handelen en de juiste instrumenten bieden voor de realisatie van de ruimtelijke programma's die al zijn vastgesteld. Hoe de gemeente invulling geeft aan het grondbeleid is verder uitgewerkt in de Nota Grondbeleid 2020.

Bestuurlijke samenvatting

Over 2021 is op de grondexploitaties een positief resultaat gerealiseerd van € 363.000. Bij het vaststellen van de jaarrekening wordt voorgesteld om dit resultaat toe te voegen aan de Algemene reserve Grondbedrijf (ARG). Per 1 januari 2022 bedraagt de weerstandsratio 1,07. We verwachten op de grondexploitaties tot en met 2026 nog ongeveer € 3,0 miljoen aan winst te kunnen nemen. Voor het grondbedrijf hebben zich in het verslagjaar 2021 geen directe effecten voorgedaan op de grondexploitaties als gevolg van de coronacrisis. De kostenstijgingen over 2021 ten gevolge van de ontwikkeling van de inflatie zijn volledig verwerkt in de actualisering van de grondexploitaties 2022.

Grondbedrijf en planning-en-controlcyclus

In de planning-en-controlcyclus wordt de gemeenteraad jaarlijks drie keer geïnformeerd over de exploitatie van grond in de gemeente Leusden. Dat is op de volgende momenten:

1. In november via de paragraaf grondbeleid in de programmabegroting
2. In mei/juni via de Actualisatie Grondexploitaties
3. In juli via de paragraaf grondbeleid in de jaarrekening

Beleidskaders

De Nota Grondbeleid 2020 geeft kaders die moeten bijdragen aan een voldoende adequaat grondbeleid. Dit gelet op de ontwikkeling van Leusden en de rol en positieneming van de gemeente Leusden in de samenleving, in het bijzonder het ruimtelijk domein. De financiële beleidskaders zijn geactualiseerd en in het najaar 2020 vastgesteld door de Raad. Deze is als onderdeel toegevoegd aan de Nota Grondbeleid 2020. Hierdoor beschikken we voor zowel het beleid als de financiële sturing over actuele beleidskaders.

In onderstaand model is aangegeven in welke nota's de kaders rondom het grondbeleid zijn vastgelegd en in welke documenten de wijze van uitvoering van het grondbeleid naar voren komt.

Sturing Grondbeleid		
Kaders	Nota grondbeleid 2020	Nota financiële beleidskaders grondbeleid 2020
	Kaderbrief Grondprijnsbeleid	Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (2010)
	Nota Kostenverhaal 2019	
Uitvoering	Paragraaf Grondbeleid / Weerstandsvermogen	Begroting en jaarrekening
	Actualisatie grondexploitaties	Prijzenbrief Kostenverhaal 2019
	Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken, Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording)	Grondprijzenbrief

Ontwikkelingen

Omgevingswet

In relatie tot de ontwikkelingen in het kader van de Omgevingswet wordt verwezen naar domein 'Ruimte' in het jaarverslag.

Grondproductie

In 2021 is de grondexploitatie Mastenbroek II geopend. De gemeente gaat hier, gezamenlijk met de WSL, grond produceren ten behoeve van woningbouw. Naar verwachting volgen ook de grondexploitaties behorende bij de herontwikkeling van voormalige schoollocaties in het najaar van 2022. Daarnaast zal er ook meer duidelijkheid komen over de regionale woningbouwopgave waarbij het grondbeleid ingezet kan gaan worden om deze opgave te kunnen realiseren.

Corona en inflatie

Voor het grondbedrijf hebben zich in het verslagjaar 2021 geen directe effecten voorgedaan op de grondexploitaties als gevolg van de coronacrisis. De kostenstijgingen over 2021 ten gevolge van de ontwikkeling van de inflatie zijn volledig verwerkt in de actualisering van de grondexploitaties 2022.

Relatie met programma's

Het grondbeleid van de gemeente Leusden houdt nauw verband met de diverse programma's in de begroting en jaarrekening van de gemeente Leusden.

Tabel – Relatie met grondbeleid	
Hoofdstuk	Relatie met grondbeleid
Programma Ruimte	Met grondopbrengsten kan infrastructuur worden aangelegd.
Programma Ruimte	Grondexploitatie genereert nieuw uit te geven bedrijfskavels, alsmede kavels voor detailhandel.
Programma Ruimte	De doelstellingen op het gebied van Ruimte en Wonen houden nauw verband met grondbeleid.

Financieel resultaat Grondbedrijf 2021

Het resultaat van het Grondbedrijf over het jaar 2021 bedraagt € 363.000 positief. Dit resultaat bestaat uit het saldo van:

- Tussentijdse winstnemingen uit twee grondexploitaties van in totaal € 214.000 (voordeel)
- Verlaging van de verliesvoorziening De Buitenplaats van € 114.000 (voordeel)
- Vrijval gereserveerde middelen in voorziening afgesloten complexen van € 19.000 (voordeel)
- Baten strategische gronden ter hoogte van € 16.000 (voordeel)

Tussentijdse winstnemingen

In 2021 is bij twee grondexploitaties tussentijdse winst genomen voor een totaalbedrag van €214.000. Het BBV stelt gemeenten namelijk verplicht om op basis van de zogeheten PoC-methode (Percentage of Completion) tussentijdse winsten te nemen bij grondexploitaties met een voorzien positief resultaat. Periodiek zal bij de vaststelling van de 'Actualisatie Grondexploitaties' worden voorgesteld om tot tussentijdse winstnemingen over te gaan.

Tussentijdse winstnemingen (x € 1.000)	Type	Actualisatie 2022
Larikslaan	Actieve grondexploitatie	90
Valleipark	Actieve grondexploitatie	124
Totale tussentijdse winstneming		214

Verliesvoorzieningen

Conform het BBV dient de gemeente een verliesvoorziening te treffen voor negatieve grondexploitaties ter grootte van het geprognosticeerde verlies op netto contante waarde.

Verliesvoorzieningen (x € 1.000)	Type	Actualisatie 2021	Actualisatie 2022	Verschil
De Buitenplaats	Actieve grondexploitatie	114	0	-114
Totaal		114	0	-114

Uit de tabel valt op te maken dat de verliesvoorziening van de grondexploitatie De Buitenplaats volledig vrijvalt. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met naar verwachting hogere opbrengsten.

Voorziening afgesloten complexen

Voor de in 2020 afgesloten projecten Leusden-Zuid en De Biezenkamp worden naar verwachting in 2022 en verder minder kosten gemaakt dan in eerste instantie verwacht. Naar aanleiding hiervan valt ongeveer € 19.000 vrij van de voorziening afgesloten complexen.

Baten strategische gronden

In verband met de herziene verslaggevingsregels kunnen de baten (pachtopbrengsten) en lasten van de voormalige NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) gronden Restant Buitengebied niet meer geactiveerd worden. Met ingang van 2016 komen deze baten en lasten ten laste of ten gunste van het resultaat grondbedrijf. Dit betekent dat een bedrag van ongeveer € 16.000 zal worden toegevoegd aan de Algemene reserve grondbedrijf.

Bestemming Resultaat Grondbedrijf 2021

Wij stellen voor het, per saldo, positieve resultaat ad € 363.000 als volgt te bestemmen:

- € 363.000 te storten in de Algemene Reserve Grondbedrijf.

Het besluit van de raad tot toevoeging/storting algemene reserve is opgenomen in het raadsvoorstel tot vaststelling van de jaarrekening 2021.

Reserves grondexploitaties en weerstandsvermogen

(x € 1.000)	Stand 01-01-2021	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2021
Algemene Reserve Grondbedrijf	1.352	542	1.381	513
Totaal Reserves Grondbedrijf	1.352	542	1.381	513
Totale 'vrij beschikbare ruimte' binnen ARG vóór resultaatbestemming				513
Bij: Storting vanuit resultaat grondbedrijf 2021				363
Totale 'vrij beschikbare ruimte' binnen ARG na resultaatbestemming				876

De beleidsuitgangspunten voor risico's zijn omschreven in de Nota Risicomanagement en Weerstandvermogen 2010. In de nota zijn de beleidskaders opgenomen hoe risico's moeten worden geïdentificeerd, geanalyseerd en beoordeeld.

Om eventuele risico's op te vangen dient de gemeente, alsmede het grondbedrijf, te beschikken over een weerstandsvermogen. De wijze waarop het weerstandsvermogen wordt berekend is tevens vastgesteld in de eerdergenoemde nota.

Zoals toegelicht in de paragraaf 'Weerstandvermogen en Risicobeheersing' van deze jaarrekening, bedraagt de actuele weerstandsratio van het grondbedrijf 1,07. Dit valt binnen de bandbreedte van 0,8 - 1,2, welke in het voornoemde beleidskader is vastgelegd. Voor een toelichting op de actuele ratio weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf 'Weerstandvermogen en Risicobeheersing' in deze jaarrekening.

Actuele prognose te verwachten resultaten

In deze paragraaf Grondbeleid is de uitkomst van de projecten gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2022. Dit om een reëel beeld te geven van de huidige stand van zaken. De voorzieningen voor de verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen de contante waarde. Zie voor een nadere toelichting hierop het rapport Actualisatie Grondexploitaties 2022.

De voorzieningen voor de verliesgevende grondexploitaties worden gewaardeerd tegen de netto contante waarde. Het effect ten opzichte van de waardering op nominale waarde op de te verwachten resultaten voor zowel de negatieve als positieve grondexploitaties is hieronder toegelicht. De hieronder genoemde nog te verwachten kosten en opbrengsten volgen uit de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2022.

Te verwachten resultaten actief grondbeleid

De gemeentelijke activiteiten inzake grondexploitatie zijn te onderscheiden in zogenoemd actief en faciliterend grondbeleid. Bij actief grondbeleid voert de gemeente zelf alle fasen van de grondexploitatie uit: van de aankoop van de gronden en eventuele opstallen, sloop, bouwrijp en woonrijp maken tot en met de uitgifte/verkoop van de bouwkaavel. De gemeente heeft de te ontwikkelen grond in eigen bezit.

Tabel - Verwachte resultaten actieve grondexploitaties (bouwgronden in exploitatie)					(bedrag x € 1.000)	
Complex	Boekwaarde 31-12-2021	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (netto contante waarde)	Afsluiting per
Buitenplaats	334	162	557	61	61	31-12-2022
Larikslaan	271	56	406	79	76	31-12-2022
Hamersveldseweg	925	37	1.113	151	148	31-12-2022
Valleipark	-931	737	66	260	255	31-12-2022
Mastenbroek II	478	7.362	9.288	1.448	1.312	31-12-2026
Totaal	1.077	8.354	11.430	1.999	1.852	

Boekwaarde 31-12-2021	1.077
Nog te verwachten opbrengsten actieve grondexploitaties	11.430
Nog te verwachten kosten actieve grondexploitaties	8.354
Te verwachten winstsaldo (nominale waarde 1-1-2022) (negatief = verlies)	1.999
Reeds verwerkte verliesvoorzieningen 31-12-2021	0
Te verwachten te nemen winst 2022 en verder	1.999

De huidige boekwaarde ad. € 1,1 miljoen zal in de toekomst terugverdiend moeten worden door het genereren van de hierboven genoemde opbrengsten.

De eindconclusie is dat de te verwachten te nemen winst in komende jaren € 1.999.000 (nominaal) bedraagt voor de actieve grondexploitaties.

Te verwachten resultaten faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid is de bouwkaavel in het bezit van een private partij (ontwikkelaar, particulier, etc.) en wordt deze door die partij ontwikkeld. De gemeente treedt enkel c.q. vooral op als overheid, die de plannen van private partijen faciliteert als daarvoor een bestemmingswijziging noodzakelijk is.

Tabel - Verwachte resultaten passieve grondexploitaties (faciliterend)					(bedrag x € 1.000)	
Complex	Boekwaarde 31-12-2021	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (netto contante waarde)	Afsluiting per
Plantage	-411	141	357	627	590	31-12-2024
Groot Agteveld	-95	46	320	369	355	31-12-2023
Mastenbroek II	8	99	111	4	4	31-12-2026
	-498	286	788	1.000	949	

Boekwaarde 31-12-2021	-498
Nog te verwachten opbrengsten passieve grondexploitaties	788
Nog te verwachten kosten passieve grondexploitaties	286
Te verwachten winstsaldo (nominale waarde 1-1-2022) (negatief = verlies)	1.000
Reeds verwerkte verliesvoorzieningen 31-12-2021	0
Te verwachten te nemen winst 2022 en verder	1.000

De hierboven genoemde nog te verwachten kosten en opbrengsten volgen uit de geactualiseerde passieve grondexploitaties per 1 januari 2022. De eindconclusie is dat de te verwachten te nemen winst in komende jaren € 1,0 miljoen (nominaal) bedraagt voor de faciliterende grondexploitaties.

De totale nog te nemen winst (nominaal) op alle grondexploitaties wordt geraamd op € 2.999.000 (€ 1.999.000 + € 1.000.000).

Voorzoningen grondexploitaties

Tabel - Stand voorzieningen grondexploitaties		(bedragen x € 1.000)	
	Stand 1-1-2021	Stand 31-12-2021	
Voorz. De Buitenplaats	114	0	
Voorz. Afgesloten complexen	65	38	
Totaal voorzieningen	179	38	

Voorziening De Buitenplaats

Deze voorziening diende ter dekking van het verwachte negatieve resultaat van de grondexploitatie De Buitenplaats. Het saldo van de voorziening is in 2021 volledig vrijgevallen als gevolg van het berekende projectresultaat in de Actualisatie Grondexploitaties 2022.

Voorziening afgesloten complexen

Voor de afgesloten projecten Leusden-Zuid en De Biezenkamp worden naar verwachting in totaal nog € 37.500 aan kosten in de toekomst gemaakt. Hiertoe zijn middelen gereserveerd in de voorziening afgesloten complexen. In 2021 is € 19.000 vrijgevallen uit deze voorziening. Daarnaast is voor ongeveer € 8.000,- ingezet ter dekking van gemaakte kosten voor Leusden-Zuid en De Biezenkamp in 2021.

Risico's per complex

Voor een nadere beschrijving van de risico's per complex kan worden verwezen naar de Actualisatie Grondexploitaties 2022, welke in juni van 2022 ter vaststelling aan de raad is aangeboden. Hierin zijn de risico's benoemd (en waar mogelijk gekwantificeerd) die de gemeente loopt met de uitvoering van alle grondexploitaties.

Vennootschapsbelasting

De te betalen vennootschapsbelasting (vpb) door de gemeente wordt bepaald op het totaal van activiteiten die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Naar verwachting is de gemeente over haar grondbedrijfsactiviteiten in 2021, 2023 en 2024 vennootschapsbelasting verschuldigd, respectievelijk €48.000, € 120.000 en € 79.000. Deze lasten worden gedekt uit de algemene reserve grondbedrijf. Doordat de vennootschapslast gedekt wordt vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf heeft het een budgettair neutraal effect. Over de afgelopen jaren is relatief weinig vennootschapsbelasting betaald. Als gevolg van het feit dat we meer winst maken dan geraamd en het in exploitatie nemen van de winstgevendende exploitatie Mastenbroek II wordt de omvang van de vpb-last de komende jaren hoger.

Paragraaf H Toezicht en verantwoording

Algemeen

Deze paragraaf beschrijft hoe we invulling geven aan toezicht & verantwoording over de onderwerpen toezichtinformatie, rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. Naar deze onderwerpen wordt gestructureerd onderzoek verricht of verantwoording gegeven door verschillende actoren en kan schematisch als volgt worden weergegeven:

	Onderzoek door	Rapportage aan:	Op basis van:
Rechtmatigheid	rekenkamer accountant eigen organisatie	raad college	art. 182 Gw art. 213 Gw
Doelmatigheid	rekenkamer eigen organisatie	raad college	art. 182 Gw art. 213a Gw
Doeltreffendheid	rekenkamer eigen organisatie	raad college	art. 182 Gw art. 213a Gw
Toezichtinformatie	eigen organisatie	raad provincie	Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht

Rekenkamercommissie Vallei en Veluwerand

Het onderzoek door de rekenkamer is gericht op de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid. Ofwel: heeft het beleid de gewenste resultaten opgeleverd en is dit tegen zo min mogelijk kosten tot stand gekomen? De rekenkamer kan ook de rechtmatigheid onderzoeken. Ten aanzien van de afgeronde onderzoeken geldt dat de rekenkamer na een periode van circa anderhalf à twee jaar nagaat hoe de aanbevelingen zijn toegepast. Momenteel loot het doorwerkingsonderzoek kwaliteit beleidsinformatie.

Rechtmatigheid en accountantscontrole

Bij rechtmatigheid gaat het om het beantwoorden van de vraag of bij de uitvoering van beleid en taken aan wettelijke kaders en regelgeving wordt voldaan. Hierin is ook de accountant actief. Deze toetst naast de rechtmatigheid ook de inrichting van de financiële organisatie. De raad stelt jaarlijks het controleprotocol met het bijhorende normenkader (alle relevante wet- en regelgeving) vast. Het normenkader fungeert als belangrijkste uitgangspunt voor de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant geeft jaarlijks door middel van de rechtmatigheidsverklaring een oordeel over de mate waarin we (financieel) rechtmatig handelen. Bij het beoordelen van de rechtmatigheid baseert de accountant zich voor een belangrijk deel op de uitkomsten van de gemeentelijke verbijzonderde interne controle (VIC).

Het Beleidskader rechtmatigheid en accountantscontrole 2021 bevat het kader voor de uitvoering en de toets op de rechtmatigheid. De hierbij van toepassing zijnde criteria (begrotingscriterium, voorwaardencriterium en M&O-criterium) worden hierna verder uitgewerkt.

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
1. Kostenoverschrijdingen van activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend.		X
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd en geen voorstel tot aanpassing van de begroting is ingediend.		X
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.	X	
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.	X	

5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen		X
6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar. - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar	X	X
7. Kostenoverschrijdingen op investeringen waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	X	X

De overschrijdingen in de jaarrekening 2021 zijn op programmaniveau beoordeeld op rechtmatigheid. Alleen de lastenkant is in de toets betrokken. De programma's Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien, Domein Bestuur, en Overhead laten een overschrijding zien aan de lastenkant groter dan € 50.000. Alle begrotingsafwijkingen op de taakvelden van deze programma's groter dan € 50.000 zijn getoetst aan bovenstaande kaders. In onderstaand overzicht zijn deze weergegeven.

<i>bedragen x € 1.000</i>			
Programma	Afwijking	Norm	Oordeel
<i>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>			
Overige baten en lasten	113	4	Financieel rechtmatig
<i>Domein Bestuur</i>			
Openbare orde en veiligheid	90	3	Financieel rechtmatig
<i>Overhead</i>			
Overhead (ICT)	76	2	Onrechtmatig
Overhead (BNLP verrekeningen)	140	3	Financieel rechtmatig

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaardencriterium gaat het om het voldoen aan regelgeving door hogere overheden, maar ook om het voldoen aan eigen gemeentelijke regelgeving. Onze aanpak is voornamelijk gegevensgericht door de uitvoering van diverse controles. Daarnaast controleren we deels systeemgericht belangrijke maatregelen in de interne beheersing. In 2021 zijn de volgende processen gecontroleerd: Planning & control cyclus, treasury, aanbestedingen, inkopen en betalen, belastingen, personeel, subsidies, sociaal domein, omgevingsvergunningen, grondexploitatie, inkomende gelden, automatisering.

De accountant heeft alle bevindingen uit de interne controles betrokken in de jaarrekeningcontrole en zal deze naar een oordeel vertalen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Naast het begrotings- en voorwaardencriterium is dit het 3e criterium voor het beoordelen van de rechtmatigheid van het financieel beheer. Er zijn geen bevindingen gedaan in de controles die duiden op misbruik en/of oneigenlijk gebruik.

Doelmatigheid en doeltreffendheid

Het college verricht onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur op grond van artikel 213a van de Gemeentewet. In de Verordening Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Leusden is bepaald dat bij dit 'zelfonderzoek' van het college naar het gevoerde bestuur het accent op de doelmatigheid wordt gelegd.

Interbestuurlijk Toezicht (IBT)

Interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincie waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door gemeenten. De verantwoording van de toezichtgebieden worden in de begroting en de jaarrekening opgenomen. Het proces verloopt als volgt: In de jaarrekening worden de resultaten benoemd van de toezichtgebieden. De provincie beoordeelt of de gemeente het goed of slecht doet op de verschillende onderdelen. In de begroting die daarop volgt komen de verbeteracties aan de orde. Het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie betreft de volgende toezichtgebieden:

Huisvesting Statushouders

Gemeenten geven uitvoering aan de wettelijke taak om verblijfsgerechtigden te huisvesten. In de halfjaarlijkse taakstelling wordt door het Rijk het aantal verblijfsgerechtigden vastgesteld dat in Leusden gehuisvest moet worden. De provincie monitort de resultaten vanuit haar toezichthoudende rol.

Onze taakstelling voor het gehele jaar 2021 bedroeg het aantal van 43 personen. Bij aanvang 2021 was er sprake van een achterstand van 1 persoon, zodat in totaal 44 moesten worden geplaatst in 2021. Dit was uitdagend vanwege de krappe woningmarkt en doordat gezinnen op onze wachtlijst niet naar Nederland konden reizen (a.s.g. van coronamaatregelen). Door inspanning van en samenwerking tussen WSL, Integratiewerk (v/h NVA) en gemeente is het gelukt om voor 28 personen invulling te geven aan deze taakstelling. Daarmee ronden we het jaar 2021 af met een achterstand van 16 personen.

WABO (Bouwen en Milieu)

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor uitvoering van toezicht en handhaving (Milieu en bouwen) en deugdelijke kwaliteit van het nalevingstoezicht. De provincie toetst of de wettelijk verplichte documenten, als basis voor het systematisch en programmatisch uitvoeren van toezicht en handhaving, aanwezig zijn. Het betreft hier onder andere een actueel beleidsplan, een jaarlijks uitvoeringsprogramma en een jaarverslag over de uitvoering van toezicht en handhaving in het voorgaande kalenderjaar. De provincie toetst niet de werkelijke uitvoering van toezicht en handhaving in de dagelijkse praktijk. Ten aanzien van vergunningverlening voldoen we aan de wettelijke verplichtingen uit de Wabo.

Ruimtelijke Ordening

De gemeenteraad stelt, ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening voor het gehele grondgebied van de gemeente, één of meer structuurvisies en bestemmingsplannen vast. Door de provincie wordt getoetst of gemeenten actuele en gebiedsdekkende bestemmingsplannen hebben en of de gemeente bij deze bestemmingsplannen de algemene regels van het Rijk in acht neemt. Daarnaast wordt getoetst of in de bestemmingsplannen voldoende rekening wordt gehouden met de beheersing van risico's voor de veiligheid en gezondheid van mensen. Ten aanzien van Ruimtelijke ordening voldoen we aan de wettelijke verplichtingen.

Erfgoedwet 2016

Ten aanzien van bescherming van archeologische waarden en monumenten is er toezicht op gemeentelijke ruimtelijke plannen en op vergunningverlening en handhaving. Het belangrijkste risico van inadequate uitvoering of borging van de wettelijke taken op dit gebied is het verloren gaan van onroerend cultureel erfgoed: cultuurhistorie, archeologie en monumenten. Door de provincie wordt getoetst of het erfgoedbelang afdoende is geborgd in de gemeentelijke bestemmingsplannen, de advisering door monumentencommissies goed functioneert en voldoende rekening gehouden wordt met archeologie in het vergunningentraject. Wij gaan verantwoord om met ons cultureel erfgoed door voldoende uitvoering te geven aan onze wettelijke taak op dit terrein.

Archief toezicht

Het doel van het toezicht op (digitaal) archief- en informatiebeheer is te komen tot een betrouwbare informatievoorziening. Toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening is essentieel voor goed bestuur.

Overzicht van uitgevraagde toezichtinformatie

Op basis van de verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht wordt voor bovengenoemde toezicht gebieden de uitgevraagde gegevens weergegeven en hoe wij om gaan met de door de provincie geconstateerde verbeterpunten.

Overzicht van verleende en geweigerde omgevingsvergunningen (beschermde monumenten)

Adres	Verleend/geweigerd	Monumentregister-nummer	Advies adviesteam ruimtelijke kwaliteit (ja/nee)
Heiligenbergerweg 5	verleend	507015	ja
Heiligenbergerweg 5	Verleend	507015	ja
Treekerweg 21	Verleend	512211	ja
Postweg 2	verleend	524229	ja

Overzicht van verleende en geweigerde omgevingsvergunningen (Archeologie)

Adres of Toponiem of Projectnaam	Verleend/Geweigerd	Waarde in bestemmingsplan of Verordening erfgoed	Ondergrens in bestemmingsplan/Verordening erfgoed	type onderzoek	planaanpassing ja/nee
Vlooswijkseweg 2	Verleend	Wettelijk beschermd archeologisch rijksmonument	0m2	Sanering/VO	nee
Doornseweg 29c	Verleend	Middelhoge verwachting	500m2 >30cm	BO	nee
Apollolaan 2 t/m 168	Verleend	Lage verwachting	10.000m2>30cm	PO	Nee
Maanweg/Groene Zoom	Verleend	Lage verwachting	10.000m2>30cm	BO	nee
Horsterweg 21	Verleend	Hoge verwachting	100m2>30cm	VO	nee
Kabeltrace Leusden-Woudenberg	Verleend	n.v.t.	n.v.t.	BO/VO	nee
Asschatterweg 219	Nog open	Middelhoge verwachting	500m2>30cm	BO	nee
Asschatterweg 225	Verleend	Hoge verwachting	100m2>30cm	BO	nee
Leusbroekerweg 14	Verleend	Hoge verwachting	100m2>30cm	VO	nee

Adviesteam Ruimtelijke Kwaliteit:

In 2021 zijn er geen mutaties in de samenstelling van het team opgetreden.

Archieftoezicht

Inulling toezichtcyclus Archiefwet 2021 (IBT)

Het doel van het toezicht op (digitaal) archief- en informatiebeheer is te komen tot een betrouwbare informatievoorziening. Toegankelijke en betrouwbare informatievoorziening is essentieel voor goed bestuur. Hieronder volgt een globale opsomming van de scores per prestatie indicator. Voor een uitgebreidere versie verwijzen wij naar het jaarverslag van de gemeentearchivaris.

Resultaten 2021

Legenda:

- =met ja beantwoord
- =met deels beantwoord
- =met nee beantwoord
- =niet van toepassing

KPI 1. Lokale regelgeving: *Voldoen de gemeentelijke regelingen aan de wettelijke eisen?*

=50% = 20% = 30%

KPI 2. Mensen en Middelen: *Kan de gemeente beredeneerd aangeven hoeveel middelen en mensen zij hiervoor ter beschikking stelt alsmede hun kwaliteitsniveau?*

= 20% = 80%

KPI 3. Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-depots: *Zijn de fysieke en digitale bewaaromstandigheden op orde?*

= 50% = 17% = 33%

KPI 4. Interne kwaliteit en toezicht: *Werkt de gemeente structureel aan de kwaliteit(verbetering) van haar informatiehuishouden?*

= 60% = 40%

KPI 5. Ordening, authenticiteit, toegankelijkheid en duurzaamheid van archiefbescheiden:

Geschiedt de ordening planmatig, waarborgen het systeem en de materialen de authenticiteit, context en toegankelijkheid en de duurzaamheid van de archiefbescheiden?

= 50% = 21% = 7% =21%

KPI 6. Vervanging, conversie/migratie, vernietiging en vervreemding van archiefbescheiden:

Weegt de gemeente zorgvuldig af wanneer het bezit van bescheiden niet meer van belang is voor bedrijfsvoering, democratische controle en cultuurhistorie?

= 67% = 7% = 27%

KPI 7. Overbrenging van archiefbescheiden: *Brengt de gemeente het principe van de Archiefwet 'te bewaren archiefbescheiden na bij wet vastgestelde periode, tenzij met redenen omkleed' correct in de praktijk?*

= 33% = 33% = 33%

Sinds 2020 kennen de KPI's een aantal aanpassingen, waardoor de scores kunnen afwijken in vergelijking met de vorigen. Uit de kengetallen is af te lezen (zie punt 2 en punt 7) dat de hoeveelheid mensen en middelen kwetsbaar blijft om te voldoen aan de hoeveelheid wettelijke taken. In 2021 is de formatie uitgebreid met 1,4 fte, waardoor er mee ruimte ontstaat voor het oppakken van acties in 2022. Deze zijn:

- Actualisatie van de archiefverordening en het informatiebeheerplan
- Doorontwikkeling, implementatie en borging van het kwaliteitssysteem
- Afspraken maken met verbonden organisaties over informatiebeheer
- Handreiking voor de organisatie Digitaal archiveren en zaakgericht werken
- Achterstand in digitale vernietiging wegwerken.

Financieel toezicht

De provincie beoordeelt de gemeentelijke begroting aan de hand van het criterium "structureel en reëel evenwicht". De toezichthouder let er op dat de begroting materieel in evenwicht is: de structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten. Het financieel toezicht is een continue proces dat zich steeds meer kenmerkt door een risicogerichte aanpak. De begrotings- en jaarstukken die de gemeente indient worden niet losstaand beoordeeld, maar in samenhang met elkaar en vanuit een historisch besef. Dit betekent dat de begroting in evenwicht moet zijn. Als dat niet zo is dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat in de eerstvolgende jaren een structureel en reëel evenwicht tot stand zal worden gebracht. Daarnaast toetst de provincie ook of de jaarrekening in evenwicht is. Het financieel toezicht is in beginsel repressief (achteraf). Preventief toezicht komt alleen voor bij hoge uitzondering. Voorafgaande aan de uitvoering van de begroting 2021 heeft de Provincie aan Leusden laten weten dat zij in aanmerking komt voor repressief toezicht en dat we daarmee dus voldoen aan de toetsingscriteria. Daarnaast is onze netto schuldpositie laag en ons weerstandsvermogen op peil.

Repressief toezicht betekende dat we de begroting en begrotingswijzigingen gedurende het gehele verslagjaar 2021 direct konden uitvoeren zonder dat we afhankelijk waren van de voorafgaande goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

Paragraaf COVID-19

Inleiding

In het voorjaar 2020 werd Nederland geconfronteerd met de gevolgen van een wereldwijde pandemie. De gevolgen van de coronacrisis hebben we ook in 2021 ervaren. In deze paragraaf gaan wij nader in op de belangrijkste onderwerpen die te maken hebben met de verantwoording en verslaglegging van COVID-19 in de jaarrekening 2021.

Exploitatie

Financiële monitor Corona	Raming 2021		Realisatie 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
<i>Regelingen</i>				
Steunpakket I en II, via Egalisatiereserve Corona				
<i>Ontvangen van Rijk, steunpakketten III</i>		237.500		237.500
<i>Ontvangen van Rijk, steunpakketten IV</i>		325.300		325.300
<i>Ontvangen van Rijk opschalingskorting, jaarschijf 2021</i>		207.300		207.300
<i>Ontvangen van Rijk, steunpakketten V</i>		260.000		260.000
<i>Dekking vanuit Egalisatiereserve Corona</i>				
- te verwachten uitgaven met specifieke tegemoetkoming	185.998			
- te verwachten uitgaven met specifieke tegemoetkoming	150.362			
- te verwachten uitgaven met specifieke tegemoetkoming	0		276.102	
- te verwachten uitgaven met specifieke tegemoetkoming				
extra bijstandslasten 2021	113.000		113.000	
Steunpakketten Rijk	449.360	1.030.100	389.102	1.030.100
	Saldo	-580.740	Saldo	-640.998
Lokale kosten, regelingen en beslissingen				
<i>inventarisatie voorjaarsnota, kosten <u>zonder rijksbijdrage</u></i>				
restant middelen uit jaarrekening 2020 (bestemmingsvoorstel)		36.800		36.800
kosten digitaal vergaderen raad	15.000		23.789	
Inhuur capaciteit crisisbeheersing	17.000		17.000	
kosten RUD 2021 (in NJN al geraamd)	6.500		6.500	
Continuïteitsbijdrage muziekver. Lisiduna en DWS	14.500		14.500	
Livestream Koningsdag Fort33	1.800		1.500	
extra kosten voorlichting (o.a. Leusderkrant)	25.000		11.393	
Korf kwijtschelding huur Q4 2020	19.811		19.811	
Leerlingenvervoer	0			
Niet gecompenseerd deel TVS sport Q1 en Q2 2021	15.773		15.773	
Bestedingsvoorstel ondersteuningspakket Corona	263.000		88.423	
minder opbrengsten reclame uitingen				
Lokale kosten, regelingen en beslissingen	378.384	36.800	198.689	36.800
	Saldo	341.584	Saldo	161.889
Totaal via Egalisatiereserve Corona	827.744	1.066.900	587.791	1.066.900
	Saldo	-239.156	Saldo	-479.109

Het verloop van de reserve COVID-19

Reserve Corona per 1-1-2021		€ 487.800
bij: stortingen steunpakketten Rijk	€ 1.030.100	
bij: vanuit resultaatbestemming 2020	€ 36.800	
<i>Totaal dotaties 2021</i>		<i>€ 1.066.900</i>
af: bestedingen waarvoor specifieke vergoeding	€ -389.100	
af: bestedingen waarvoor geen specifieke vergoeding	€ -110.300	
af: corona ondersteuningspakket incl. Cultuurkoepel	€ -88.400	
<i>Totaal onttrekkingen 2021</i>		<i>€ -587.800</i>
Reserve Corona per 31-12-2021		€ 966.900

Onttrekkingen 2021

<i>Extra lasten waarvoor rijkscompensatie is ontvangen</i>		€ 389.100
o.a. kosten verkiezingen, regeling Tonk, schuldenaanpak, bijstand		
<i>Extra lasten waarvoor geen rijkscompensatie is ontvangen</i>		€ 110.300
o.a. kwijschelding huur, voorlichting Leusderkrant, digitaal vergaderen		
<i>Corona ondersteuningspakket (incl. ondersteuning cultuurkoepel € 80.000)</i>		€ 88.400
Totaal t.i.v. egalisatiereserve corona 2021		€ 587.800

Paragraaf Taakstellingen

Belang en doelstelling paragraaf

In deze paragraaf wordt weergegeven welke taakstellingen er in 2021 waren opgenomen en tot in hoeverre deze zijn gerealiseerd of hebben geleid tot een besparingsverlies.

Totaaloverzicht bezuinigingsmaatregelen

In de programmabegroting 2020-2023 is een pakket aan bezuinigingsmaatregelen opgenomen voortkomend uit de drie scenario's die bij de Kaderbrief 2020 door de raad zijn vastgesteld. Hiernaast is vanuit de Kaderbrief 2020 een gefaseerde OZB verhoging vastgesteld vanaf 2021. Tot slot resteert nog een taakstelling vanuit een eerdere bezuinigingsronde. Het totaal aan bezuinigingsmaatregelen sluit in meerjarenperspectief op een bedrag van € 1,7 mln.

Om de voortgang te kunnen monitoren is een totaalijst van bezuinigingsmaatregelen opgesteld. Hierbij is per maatregel de status opgenomen: Gerealiseerd, Nog te realiseren of Besparingsverlies.

bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024	Stand van zaken
Scenario 1					
1.1 Besparing op zorgkosten	420	420	420	420	G / N
1.2 Uitvoeringskosten Sociaal Domein	150	150	150	150	G
1.3 Levensbeschouwelijk onderwijs	5,7	5,7	5,7	5,7	G
1.4 Lokale regelingen	30	30	30	30	G
1.5 Herijking welzijnsaccommodaties	50	50	50	50	B 2021 / N
1.6 Investerings Sociaal Domein	-250	-250	-250	-250	G
Scenario 2					
2.1 Rattenbestrijding	5	5	5	5	G
2.2 Openbare ruimte; afschaffen consignatiedienst	20	20	20	20	B 2021 / N
2.3 Openbare ruimte; verkoop groenstroken	50	50	50	50	G
2.4 Openbare ruimte; verwijderen twee VRI's	10	10	10	10	G
2.5 Subsidie De Groene Belevnis	15	15	30	30	G
2.6 Niet-indexeren van subsidies	186,5	186,5	186,5	186,5	G
2.7 Elektriciteitskosten bij standplaatsen	6	6	6	6	B 2021 / N
2.8 Faciliteren ruimtelijke initiatieven; verdere differentiatie tarieven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	N
2.9 Leges informatie bouwwerkzaamheden	80	80	80	80	B structureel
2.10 Niet-indexeren gemeentelijke budgetten	123,5	123,5	123,5	123,5	G
Scenario 3					
3.1 Verhoging OZB	583,3	583,3	583,3	583,3	G
Totaal maatregelen scenario's dekking begrotingstekort	1.485,0	1.485,0	1.500,0	1.500,0	
Gefaseerde verhoging OZB vanuit de Kaderbrief 2020 bovenop scenario 3	60	120	180	180	G / N
Resterende bezuinigingsopgave vanuit eerdere bezuinigingsronde; accommodatiebeleid	35,5	35,5	35,5	35,5	G / N
Totaal maatregelen	1.580,5	1.640,5	1.715,5	1.715,5	

Realisatie bezuinigingstaakstellingen

De raad heeft bij de Najaarsnota 2021 de monitor bezuinigingen 2021-2 vastgesteld. Hierbij is de haalbaarheid van de taakstellingen tussentijds geëvalueerd. Een aantal maatregelen dat in 2021 tot een besparing had moeten leiden is niet (volledig) haalbaar gebleken. De raad is in 2021 voorgesteld een totaalbedrag van niet gerealiseerde maatregelen van € 126.100 incidenteel als besparingsverlies te nemen.

Ten opzichte van de monitor bezuinigingen 2021-2 is er een maatregel gewijzigd:

- Via een amendement heeft de raad besloten de tweede stap van de gefaseerde OZB verhoging ad. € 60.000 vanuit de Kaderbrief 2020 voor 2022 te schrappen. Het bedrag is in 2022 incidenteel ten laste van het positieve begrotingsresultaat gedekt. Structureel is de verhoging op de stelpost geraamd.

Onderstaande tabel geeft weer welk aandeel van de totale bezuinigingsmaatregelen tot dusver gerealiseerd, nog te realiseren en als besparingsverlies afgeboekt is. Van de taakstellingen die vanaf 2022 nog openstaan wordt een specificatie gegeven.

bedragen x € 1.000

	2021	2022	2023	2024
Gerealiseerde maatregelen	1.704,4	1.617,5	1.584,4	1.584,4
Investerings Sociaal Domein	-250,0	-250,0	-250,0	-250,0
Nog te realiseren	0,0	193,0	301,1	301,1
Besparingsverlies	126,1	80,0	80,0	81,0
Totaal	1.580,5	1.640,5	1.715,5	1.716,5

bedragen x € 1.000

Nog te realiseren taakstellingen	2021	2022	2023	2024
1.1 Besparing op zorgkosten	0,0	156,8	113,0	113,0
1.5 Herijking welzijnsaccommodaties	0,0	10,2	10,2	10,2
2.2 Afschaffen cosignatiedienst	0,0	20,0	20,0	20,0
2.7 Elektriciteitskosten bij standplaatsen	0,0	6,0	6,0	6,0
2.8 Faciliteren ruimtelijke initiatieven	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Extra verhoging OZB vanuit Kaderbrief '20	0,0	0,0	120,0	120,0
Accommodatiebeleid	0,0	0,0	31,9	31,9
Totaal	0,0	193,0	301,1	301,1

Jaarrekening 2021

Overzicht van baten & lasten 2021

Baten & Lasten 2021 <i>bedragen x € 1.000</i>	Lasten			Baten			Saldo Gerealiseerde B&L
	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening	Begroting primitief	Begroting na wijz.	Rekening	
Exploitatie (zonder reserve boekingen)							
Domein Bestuur	4.790	5.322	5.477	357	419	731	-4.746
Domein Leefomgeving	15.415	17.842	17.452	7.015	16.454	16.595	-857
Domein Samenleving	27.948	31.336	30.665	5.177	6.684	6.679	-23.986
Domein Ruimte	6.602	8.606	4.795	4.363	6.536	3.388	-1.407
Algemene dekkingsmiddelen	1.105	1.512	1.708	44.588	48.242	49.439	47.731
Overhead	8.253	8.364	8.600	335	410	756	-7.844
Heffing VPB	0	130	48	0	0	0	-48
Onvoorzien	61	0	0	0	0	0	0
Totaal	64.174	73.112	68.745	61.835	78.745	77.588	8.843
Reserve stortingen en onttrekkingen							
Domein Bestuur	0	0	0	29	326	321	321
Domein Leefomgeving	812	11.815	11.753	1.851	5.702	5.374	-6.379
Domein Samenleving	55	167	167	278	1.617	1.408	1.241
Domein Ruimte	681	1.310	1.056	602	1.083	576	-480
Algemene dekkingsmiddelen	2.195	7.934	7.933	3.081	6.404	6.378	-1.555
Overhead	0	0	0	241	331	317	317
Heffing VBP	0	0	0	0	130	48	48
Totaal	3.743	21.226	20.909	6.082	15.593	14.422	-6.487
Totaal inclusief reserve boekingen							
Domein Bestuur	4.790	5.322	5.477	386	745	1.052	-4.425
Domein Leefomgeving	16.227	29.657	29.205	8.866	22.156	21.969	-7.236
Domein Samenleving	28.003	31.503	30.832	5.455	8.301	8.087	-22.745
Domein Ruimte	7.283	9.916	5.851	4.965	7.619	3.964	-1.887
Algemene dekkingsmiddelen	3.300	9.446	9.641	47.669	54.646	55.817	46.176
Overhead	8.253	8.364	8.600	576	741	1.073	-7.527
Heffing VPB	0	130	48	0	130	48	0
Onvoorzien	61	0	0	0	0	0	0
Totaal/Resultaat	67.917	94.338	89.654	67.917	94.338	92.010	2.356

Onvoorzien uitgaven algemeen

Onvoorzien (x € 1.000)	2021
30.548 inwoners x € 2	61
Totaal raming onvoorzien algemeen primitieve begroting 202	61

Aanwending onvoorzien (x € 1.000)	2021
Primitieve raming 2021	61
Buurtbemiddeling Leusden	-18
Saneren grond begraafplaats	-35
Beheer percelen Schoolsteegse bosjes	-7
Aframing najaarsnota	-1
Totaal	0

Overzicht van baten & lasten per taakveld

Baten & Lasten taakvelden 2021 Bedragen x€1.000		Lasten			Baten			Saldo tov Begroting
		Begroting Primitief	Begroting na wijziging	Rekening	Begroting Primitief	Begroting na wijziging	Rekening	
0.1	Bestuur	1.493	1.667	1.697	-	-	211	181
0.10	Mutaties reserves	3.743	21.226	20.909	6.081	15.593	14.422	-854
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	75	664	664	-	-	-	-
0.2	Burgerzaken	1.033	1.124	1.170	340	358	407	3
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	295	423	412	261	273	255	-7
0.4	Overhead	8.253	8.364	8.600	335	410	756	110
0.5	Treasury	204	241	237	221	249	247	2
0.61	OZB woningen	344	316	309	4.772	4.789	4.779	-3
0.62	OZB niet-woningen	-	-	-	3.065	3.255	3.246	-9
0.64	Belastingen Overig	-	-	6	213	192	188	-10
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-169	-	5	36.449	39.610	40.435	820
0.8	Overige baten en lasten	713	196	339	-273	7	446	296
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	130	48	-	-	-	82
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.771	1.853	1.842	-	-	-	11
1.2	Openbare orde en veiligheid	491	678	768	17	61	113	-38
2.1	Verkeer en vervoer	4.660	3.661	3.711	55	3.259	3.385	76
2.2	Parkeren	81	85	89	10	10	10	-4
2.5	Openbaar vervoer	29	29	29	-	-	-	-
3.1	Economische ontwikkeling	20	20	21	-	-	-	-1
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	664	982	221	3.262	3.518	1.762	-995
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	81	81	87	7	7	8	-5
3.4	Economische promotie	57	103	44	195	237	193	15
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	1.188	1.694	1.467	206	206	156	177
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.149	1.191	1.035	96	159	120	117
5.1	Sportbeleid en activering	343	438	373	-	95	25	-5
5.2	Sportaccommodaties	2.143	3.549	3.531	737	4.807	4.829	40
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	331	494	338	28	86	88	158
5.4	Musea	20	20	9	-	-	-	11
5.5	Cultureel erfgoed	81	83	71	-	-	-	12
5.6	Media	458	468	471	-	-	7	4
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.929	2.502	2.382	53	1.861	1.826	85
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.423	1.434	1.283	59	59	70	162
6.2	Wijkteams	2.968	3.068	3.053	-	-	-	15
6.3	Inkomensregelingen	6.425	8.012	8.001	4.894	6.174	6.248	85
6.4	Begeleide participatie	1.692	1.670	1.552	-	-	-	118
6.5	Arbeidsparticipatie	242	341	258	-	-	-	83
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	846	530	603	86	112	114	-71
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.611	4.742	4.502	98	51	40	229
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.330	6.291	6.762	-	12	13	-470
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	14	130	65	-	-	-	65
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	971	1.383	1.282	-	-	-	101
7.1	Volksgesondheid	1.184	1.289	1.285	-	20	48	32
7.2	Riolering	1.422	1.446	1.492	1.735	1.735	1.823	42
7.3	Afval	2.980	3.285	3.290	3.840	4.087	4.144	52
7.4	Milieubeheer	1.308	1.768	1.632	-	169	120	87
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	80	165	194	45	45	51	-23
8.1	Ruimtelijke ordening	1.439	2.160	2.020	575	1.634	1.508	14
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.809	3.425	563	-	475	-945	1.442
8.3	Wonen en bouwen	693	917	932	455	723	862	124
Totaal		67.917	94.338	89.654	67.917	94.338	92.010	2.356

Overzicht van incidentele baten & lasten

In onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten per programma.

Incidentele baten & Lasten

x € 1.000	Lasten		Baten	
	Begroting na wijziging	Rekening	Begroting na wijziging	Rekening
Domein Bestuur				
CUP-gelden dekking reserve aangewezen bestemming	21	21	21	21
Hogere jaarlijkse storting wethouderspensioen dekking reserve aangewezen bestemming	0	0	115	115
Inhuur regisseur Biezenkamp dekking reserve flexibel deel	40	40	40	40
Uitgaven corona domein bestuur dekking reserve corona	142	136	142	136
	203	197	318	312
Domein Leefomgeving				
Reserveren vernieuwingsinvesteringen zwembad storting in reserve aangewezen bestemming	16	16	0	0
Beheer en onderhoud Schammer dekking reserve aangewezen bestemming	0	0	19	19
Energietransitie dekking reserve aangewezen bestemming	49	49	49	49
CUP-gelden dekking reserve aangewezen bestemming	10	0	10	0
Bouwagenda ontzorgingsexperiment (uit klimaatmidd.) dekking reserve aangewezen bestemming	267	267	267	267
Incidentele kosten huisvesting brandweer-politie dekking algemene reserve	28	19	28	19
Sloopkosten IKC Groenhouten dekking algemene reserve grondbedrijf	270	53	270	53
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten dekking algemene reserve toevoeging exploitatie	98	98	98	98
Inzet projectleider de Fliert verkoop dekking reserve flexibel deel	10	7	10	7
Saneren grond begraafplaats dekking reserve flexibel deel	50	50	50	50
Beheerskosten SVN Duurzaamheidsleningen dekking reserve SVN-leningen	0	0	1	2
Schade en vandalisme scholen dekking reserve onderwijshuisvesting	0	0	0	12
Saldo alg. uitkering onderwijs - kap.lasten onderwijs storting in reserve onderwijshuisvesting	10	84	10	84
Tijdelijke huisvesting scholen dekking reserve onderwijshuisvesting	50	55	50	55
Afboeken extra boekwaardes gesloopte scholen	111	115		

dekking reserve onderwijshuisvesting			111	115
Uitgaven corona domein Leefomgeving	101	98		
dekking reserve corona			101	98
	1.070	911	1.074	928
Domein Samenleving				
Kosten 75-jaar vrijheid	20	4		
dekking reserve aangewezen bestemming			20	4
Transformatiebudget soc. domein CUP 3.1	151	144		
dekking reserve aangewezen bestemming			151	144
CUP-gelden	35	35		
dekking reserve aangewezen bestemming			35	35
Taakstelling SD + transformatiebudget overhevelen			90	90
storting in reserve aangewezen bestemming	90	90		
Sportakkoord overhevelen naar 2022			20	20
storting in reserve aangewezen bestemming	20	20		
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten	54	54		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			54	54
Leerlingenprognose	0	0		
dekking reserve onderwijshuisvesting			3	2
Lokale initiatieven CUP 3.6b	35	25		
dekking reserve sociaal domein			35	25
Herziening contract Breed Spectrum aanbieders	213	213		
dekking reserve sociaal domein			213	213
Regionale risicoverevening	460	460		
dekking reserve sociaal domein			460	460
Uitgaven corona domein Samenleving	498	322		
dekking reserve corona			498	322
	1.576	1.367	1.579	1.369
Domein Ruimte				
Woonvisie en beleid woonwagendstandplaatsen	25	21		
dekking reserve aangewezen bestemming			25	21
Implementatie omgevingswet (m.n. inhuur)	149	115		
dekking reserve aangewezen bestemming			149	115
Reserveren restant act. bestemm.plan tbv Omgevingswet			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	32	28		
Uitv.kosten omgevingswet overhevelen naar 2022			132	127
storting in reserve aangewezen bestemming	132	127		
Anterieure overeenk. (m.n. inhuur)	220	143		
dekking reserve aangewezen bestemming			220	143
Bijdrages plankosten anter. overeenk.			225	225
storting in reserve aangewezen bestemming	225	225		
Uitvoeren programma VTH (bouwleges)	25	29		
dekking reserve aangewezen bestemming			25	29
Terugverdieninv. Atlas-Atria			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	64	24		
Strategisch fin. adviseur organisatie ontwikkeling	40	40		

dekking reserve aangewezen bestemming			40	40
Doorontw. Winkelgebieden overhevelen naar 2022			46	46
storting in reserve aangewezen bestemming	46	46		
CUP-gelden	52	52		
dekking reserve aangewezen bestemming			52	52
Soorten Management Plan SMP overhevelen naar 2022			90	99
storting in reserve aangewezen bestemming	90	99		
Plan van aanpak BGT	8	8		
dekking algemene reserve			8	8
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten	54	54		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			54	54
Onderzoekskosten Fietsplan	26	26		
dekking fonds bovenwijkse voorzieningen			26	26
Bijdrages plankosten anterieure overeenk.			224	224
dekking fonds bovenwijkse voorzieningen	224	224		
Beheerskosten SVN Startersleningen	0	0		
dekking reserve SVN-leningen			3	1
Uitgaven corona domein Ruimte	61	20		
dekking reserve corona			61	20
	1.673	1.587	1.380	1.230
Overhead				
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten	222	222		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			222	222
Uitgaven corona Overhead	25	11		
dekking reserve corona			25	11
	247	233	247	233
Algemene dekkingsmiddelen				
Toevoegen klimaatmiddelen (via AU)			697	697
storting in reserve aangewezen bestemming	697	697		
Vrijval 2020 wethouderspensioen tbv 3x jaarl.storting			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	360	360		
Reserveren extra middelen Jeugd (mei-sept. circulaire)			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	492	492		
Reserveren vrijval dak-thuislozen etc. (alg. uitkering)			0	0
storting in reserve aangewezen bestemming	46	46		
Nieuw beleid incidenteel	352	352		
dekking algemene reserve			352	352
Nieuw beleid structureel	0	0		
dekking algemene reserve			110	110
Afbouw rentenadeel AD	22	22		
dekking algemene reserve grondbedrijf			22	22
Vennootschapsbelasting	130	48		
dekking algemene reserve grondbedrijf			130	48
CUP uitgaven	239	239		
dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			239	239
Organisatie ontwikkeling; diverse besluiten	36	36		

dekking algemene reserve toevoeging exploitatie			36	36
Energietransitie (nieuw beleid)	80	80		
dekking reserve flexibel deel			80	80
Ontvangen coronamiddelen			1.067	1.067
storting in reserve corona	1.067	1.067		
	3.521	3.439	2.733	2.651
Domein Leefomgeving				
Huur Fila Tekna			53	53
Saneren grond begraafplaats	35	45		
Beheer Schoolsteegse bosjes	7	5		
Groen/grondverkoop (snippergroen)			103	68
	42	50	156	121
Domein Ruimte				
Plaatsen laadpalen	10	0		
Bestrijden eikenprocessierups (EPR)	50	7		
	60	7	0	0
Overhead				
Taxatie panden	10	8		
	10	8	0	0
Algemene dekkingsmiddelen				
BTW Buitensportaccommodaties			6	0
	0	0	6	0
Totaal incidentele lasten	8.202	7.493		
Totaal incidentele baten			7.493	6.844

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in baten en lasten welke structureel worden toegevoegd en onttrokken aan reserves.

Structurele mutaties reserves

x € 1.000	Begroting na wijziging		Rekening	
	Structurele		Structurele	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Domein Bestuur; dekking kapitaallasten (onttrekkingen)		8		8
Domein Leefomgeving; dekking kapitaallasten (onttrekkingen)		1.613		1.521
Domein Ruimte; extra bouwleges (toevoegingen)	200		306	
Domein Ruimte; dekking kapitaallasten (onttrekkingen)		4		4
	200	1.625	306	1.533

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Topfunctionarissen in het kader van de WNT zijn diegenen die leiding geven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. Voor gemeenten zijn dat de gemeentesecretaris en raadsgriffier aangemerkt als topfunctionaris.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	G.J. Schutte - van der Schans	H.W. de Graaf - Koelewijn
Functiegegevens	Raadsgriffier	Gemeente secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,889	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	76.069	116.947
Beloningen betaalbaar op termijn	13.282	20.533
<i>Subtotaal</i>	<i>89.350</i>	<i>137.480</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	185.778	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	89.350	137.480
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
bedragen x € 1	G.J. Schutte - van der Schans	H.W. de Graaf - Koelewijn
Functiegegevens	Raadsgriffier	Gemeente secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,907	1,000
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	74.075	107.378
Beloningen betaalbaar op termijn	13.368	19.393
<i>Subtotaal</i>	<i>87.443</i>	<i>126.771</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	182.391	201.000
Bezoldiging	87.443	126.771

De Raadsgriffier heeft over 2021 € 175,- vergoeding ontvangen voor stembureauwerkzaamheden voor de Tweede kamerverkiezingen. Dit bedrag is niet opgenomen in het overzicht omdat deze werkzaamheden classificeren als 'andere werkzaamheden dan topfunctionaris.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Balans per 31 december 2021

ACTIVA	(bedragen x € 1.000)	
	Ultimo 2021	Ultimo 2020
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	306	369
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	216	275
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	90	94
Materiële vaste activa	65.632	62.542
- Investerings met een economisch nut:		
- Inv. econ. nut, waarvoor de kosten een heffing kan worden geheven	3.027	2.877
- Overige investeringen met een economisch nut	48.968	46.463
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	13.637	13.202
Financiële vaste activa	2.469	1.932
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	31	31
- Leningen aan:		
- Deelnemingen	0	17
- Overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan openbare lichamen	0	0
- Overige langlopende leningen u/g	2.438	1.884
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd van één jaar of langer	0	0
- Uitzettingen in Nederlands schuld papier met looptijd van één jaar of langer	0	0
- Overige uitzettingen met een looptijd van één jaar of langer	0	0
Totaal vaste activa	68.407	64.843
Vlottende activa		
Voorraden	1.080	2.388
- Grond- en hulpstoffen:		
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.077	2.385
- Gereed product en handelsgoederen	3	3
Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	19.918	14.782
- Vorderingen op openbare lichamen	3.247	4.258
- Verstrekte kasgeldleningen	0	0
- Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	14.643	7.535
- Rekening-courantverhoudingen niet financiële instellingen	0	0
- Overige vorderingen	2.028	2.989
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met looptijd < 1 jaar	0	0
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met looptijd < 1 jaar	0	0
- Overige uitzettingen	0	0
Liquide middelen:	373	276
- Kassaldi	5	3
- Bank- en girosaldi	368	273
Overlopende activa	1.789	1.701
Nog te ontv. voorschotten Europese en Nederlandse overheidslichamen	0	0
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	1.789	1.701
Totaal vlottende activa	23.160	19.147
Totaal-generaal	91.567	83.990
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969	362	0

PASSIVA	(bedragen x € 1.000)	
	Ultimo 2021	Ultimo 2020
Vaste passiva		
Eigen vermogen	48.398	38.892
- Algemene reserves	15.042	14.845
- Bestemmingsreserves	31.000	22.446
- Overige bestemmingsreserves	0	0
- Nog te bestemmen resultaat	2.356	1.601
Voorzieningen	10.836	17.471
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.379	3.121
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	4.321	11.669
- Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending	3.136	2.681
- Bijdragen aan vervangingsinvesteringen waarvoor heffing wordt geheven	0	0
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar	23.418	17.863
- Obligatieleningen	0	0
- Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	23.412	17.858
- Waarborgsommen	6	5
Totaal vaste passiva	82.652	74.226
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	3.721	3.715
- Kasgeldleningen van openbare lichamen	0	0
- Kasgeldleningen	0	0
- Banksaldi	0	0
- Overige vlottende schulden	3.721	3.715
Overlopende passiva	5.194	6.049
Vooruitontvangen uitkeringen met een specifiek doel	448	1.999
Overige vooruitontvangen bedragen	501	1
Overige nog te betalen bedragen	4.245	4.049
Totaal vlottende passiva	8.915	9.764
Totaal-generaal	91.567	83.990
Gewaarborgde geldleningen	2.547	2.541

Toelichting op de balans

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de financiële verordening zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid opgenomen. Net als de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Baten en winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Algemene uitkering

De uitkering gemeentefonds is gebaseerd op de meest recente circulaire van het ministerie van BZK. Voor zover maatstaven nog niet definitief vastgesteld zijn, hanteren wij onze eigen raming. Voor wat betreft het accres gaan wij uit van de laatst verwerkte stand zoals die in de septembercirculaire is opgenomen.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Stelselwijziging

In de jaarrekening 2021 zijn geen stelselwijzigingen doorgevoerd.

Grondslagen Activa

Algemeen

Activa die bedoeld zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de gemeente duurzaam te dienen. Waardering tegen verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen.

Immateriële vaste activa

Het BBV kent de volgende drie soorten immateriële vaste activa:

- De kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.
- De bijdragen aan activa in eigendom van derden.

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Het saldo van agio en disagio wordt lineair gedurende de looptijd van een lening afgeschreven. Afsluitkosten voor geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder voorwaarden geactiveerd. De kosten

van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of — indien gedelegeerd — collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn onder voorwaarden geactiveerd.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.

Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat (indien van toepassing) vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

Vanaf 1 januari 2017 worden ook alle investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut verplicht geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven. Het is niet meer toegestaan om reserves direct op deze activa in mindering te brengen en/of versneld af te schrijven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Alle materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur.

Op voorstel van het college kan hiervan worden afgeweken door annuïtaire afschrijving toe te passen. Bijdragen van derden worden in mindering gebracht op de investeringssom. Het saldo vormt de afschrijvingsbasis.

De te hanteren afschrijvingstermijn wordt per actief beoordeeld aan de hand van de verwachte economische levensduur. Afschrijving vindt plaats met ingang van de maand volgend op de ingebruikname bij activa met een levensduur < 10 jaar. Indien de levensduur > 10 jaar, vindt afschrijving plaats met ingang van het nieuwe boekjaar.

Binnen de onderstaande hoofdgroepen worden globaal de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

- Gronden en terreinen: op gronden wordt niet afgeschreven
- Aanlegkosten terreinen: 15 tot 60 jaar
- Woonruimten: 15 tot 40 jaar
- Bedrijfsgebouwen: 15 tot 40 jaar
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken: 15 tot 60 jaar
- Vervoermiddelen: 7 tot 15 jaar
- Machines, apparaten en installaties: 3 tot 20 jaar

Financiële vaste activa

Onder uitzettingen worden aandelen, obligaties, maar ook leningen en vorderingen verstaan. Uitzettingen met een oorspronkelijke rente typische looptijd korter dan één jaar worden opgenomen onder de vlottende activa.

Uitzettingen met een oorspronkelijke rente typische looptijd van langer dan één jaar worden gedurende de gehele looptijd onder financiële vaste activa opgenomen.

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Wanneer de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Vorraden (grondexploitatie)

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening) die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen.

De waardering van de gronden in exploitatie per 31 december 2021 is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties per 1 januari 2022 en de uitkomsten van de door de gemeente uitgevoerde risicoanalyses ter zake. Dit betreft de beste inschatting op dit moment die omgeven is door de nodige risico's, aannames en veronderstellingen die periodiek (jaarlijks) zullen worden herzien. Deze periodieke herziening kan leiden tot een aangepaste waardering van de gronden in exploitatie en de hiermee samenhangende voorziening voor negatieve grondexploitaties. Hieronder zijn de gehanteerde uitgangspunten toegelicht. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Uitzettingen met een looptijd van korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt hierop een voorziening in mindering gebracht die gevormd wordt op basis van een inschatting van het oninbare bedrag.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen Passiva

Algemeen

De vaste passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij bij het betreffende balanshoofd anders staat vermeld.

Reserves – Eigen Vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (en al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming op basis van een actueel beheerplan van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid hiervoor nader uiteengezet.

Van derden ontvangen bijdragen welke zijn bestemd voor een specifiek doel, beklemde middelen, worden gewaardeerd na aftrek van de in het kader van deze middelen relevante gemaakte kosten. Deze staan op de balans vermeld als 'voorziening – door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending'.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Verstreckte borg- en garantstellingen

De schuldrestanten per het einde van het boekjaar van de door de gemeente gewaarborgde geldleningen en garantstellingen zijn buiten de balanstelling opgenomen. Nadere informatie is in de toelichting op de balans opgenomen.

Toelichting Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de immateriële vaste activa weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 1 Verloop immateriële vaste activa	Boek-waarde 31-12-2020	Naar bouwgrond in exploitatie	Investeren	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boek-waarde 31-12-2021
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	275	0	-39	0	20	0	0	216
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	94		0	0	4	0	0	90
Totaal	369	0	-39	0	24	0	0	306

Materiële vaste activa - totaal

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de totale materiële vaste activa weer (economisch en maatschappelijk nut). De systematiek van activering en afschrijving is voor alle investeringen gelijk. Alle nieuwe investeringen worden verplicht geactiveerd en worden over de verwachte levensduur afgeschreven.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 2 Verloop materiële vaste activa - totaal	Boek-waarde 31-12-2020	Investeren	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	3.524	-119	0	56	0	0	3.348
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	38.274	4.316	0	1.577	0	123	40.892
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	16.459	1.093	0	734	0	17	16.801
Vervoermiddelen	138	86	0	37	0	0	186
Machines, apparaten en installaties	2.136	85	0	306	0	0	1.915
Overige materiële vaste activa	2.012	866	13	348	0	27	2.490
Totaal	62.542	6.327	13	3.058	0	167	65.632

Materiële vaste activa – economisch nut waar voor de kosten een heffing kan worden geheven

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met economisch nut waar voor de kosten een heffing kan worden geheven.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 3 Verloop materiële vaste activa met economisch nut waar voor de kosten een heffing kan worden geheven.	Boek-waarde 31-12-2020	Investeren	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boek-waarde 31-12-2021
Bedrijfsgebouwen	1.822	0	0	103	0	0	1.719
Vervoermiddelen	0	0	0	0	0	0	0
Machines, apparaten en installaties	117	0	0	9	0	0	108
Overige materiële vaste activa	938	395	14	119	0	0	1.200
Totaal	2.877	395	14	231	0	0	3.027

Overige materiële vaste activa – economisch nut

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de overige materiële vaste activa met economisch nut weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 4 Verloop overige materiële vaste activa met economisch nut	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desin-veste-ringen	Afschrij-vingen	Afwaar-deringen	Bijdragen van derden	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	3.455	-72	0	54	0	0	3.329
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	36.452	4.316	0	1.473	0	123	39.173
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	3.587	113	0	306	0	0	3.394
Vervoermiddelen	137	86	0	37	0	0	186
Machines, apparaten en installaties	2.020	85	0	297	0	0	1.808
Overige materiële vaste activa	812	471	0	178	0	27	1.078
Totaal	46.463	4.999	0	2.345	0	150	48.968

Materiële vaste activa – maatschappelijk nut

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de materiële vaste activa met maatschappelijk nut weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 5 Verloop materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	Boek-waarde 31-12-2020	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Bijdragen van derden	Afwaar-deringen	Boek-waarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	68	-48	0	2	0	0	18
Grond-, weg- en water- bouwkundige werken	12.871	980	0	428	17	0	13.407
Overige materiële vaste activa	263	0	0	50	0	0	212
Totaal	13.202	932	0	481	17	0	13.637

Investerings

Onderstaand overzicht geeft de investeringen 2021 weer op de beschikbaar gestelde kredieten hoger dan € 25.000.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 6 Investerings groter dan 25.000	Beschikbaar gesteld krediet	Ten laste van krediet 2021	Cumulatief ten laste van krediet
Bedrijfsgebouwen			
Verbouwing Smederij Consultatiebureau - 2021	288	275	275
Uitv.krediet IKC Berkelwijk, onderwijskundig 2018	3.290	91	3.315
Vorbereidingskrediet IKC Groenhouten - 2019	300	41	275
Uitvoeringskrediet Uitbreiding MFC Atria - 2020	978	860	978
Uitv. Kred. MKC 't Ronde onderwijskundig - 2020	1.977	1.458	1.981
Uitv. Kred. MKC 't Ronde buitensch. opvang 2020	660	483	660
Uitv. Kred. IKC Groenhouten onderwijskundig 2021	4.620	1.096	1.096
Vervanging ventilatiesysteem de Tuin - 2020	71	54	62
	12.184	4.358	8.642
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken			
Herinrichting Hamersveldseweg Zuid - 2017	1.200	82	374
Vervanging masten – 2021	141	113	113
Renovatie Ursulineweg -2019	765	79	173
IKC Berkelwijk infrastructurele maatregelen -2020	620	47	394
IKC Groenhouten infrastructurele maatregelen 2020	630	73	75
Vervanging en renovatie wegen – 2021	207	152	152
Vervanging NIET-houten bruggen 60 jaar – 2021	126	52	52
Vervanging automaten VRI's – 2021	120	97	97
Herinr. kruispunt Torenakkerweg Asschatterweg 2021	410	47	47
Vervanging installaties VRI's - 2021	165	123	123
Vervanging beplanting algemeen 30 jaar - 2021	124	105	105
Vervanging speelvoorzieningen - 2021	231	83	73
Aanleg plantvakken entrees van Leusden - 2021	40	31	31

	4.779	1.084	1.809
Vervoermiddelen			
Kangoo Z.E. Maxi inclusief losse kraan - 2021	50	44	44
Kangoo Z.E. Maxi inclusief opbouw - 2021	33	42	42
	83	86	86
Machines, apparaten en installaties			
Zoutstrooier NIDO Syntos B11-21 AWE350 2021	28	34	34
Plaatsing laadpalen Milieustraat - 2021	0	40	40
	28	74	74
Overige materiële vaste activa			
Basisregistraties zaakstelsel - 2019	276	168	199
Verv. wedstrijd- & trainingsveld SV A'veld - 2021	139	154	127
Aanschaf mini-containers papier 2021	324	275	274
Aanschaf ondergrondse containers papier 10jr- 2021	69	73	73
Restauratie muur begraafplaats en beplanting 2021	372	140	148
	1.180	810	821

Toelichting investeringen

• Plaatsing laadpalen Milieustraat

Op de Milieustraat zijn in 2021 elektrische laadpalen geplaatst.

De totale investering bedraagt € 50.000 (2021: € 40.000 en 2022: € 10.000).

De laadpalen zijn geplaatst naar aanleiding van de aanschaf van een aantal nieuwe elektrische voertuigen.

Door de laadpalen te koppelen aan het eigen elektra netwerk wordt € 0,30 per kwh bespaard op de kosten van het opladen. Daarnaast vervallen uiteraard de kosten van brandstofverbruik..

In de exploitatie (jaarbudget 2021) stond € 18.000 geraamd voor de plaatsing van de laadpalen.

Tijdens het plaatsen van de palen bleek echter dat de kabels voor de aansluiting van de palen ontoereikend waren. Als gevolg hiervan moest er een zwaardere leiding worden gelegd diende ook een zwaardere meterkast te worden geplaatst. De plaatsing van de laadpalen op de Milieustraat kwalificeert als een investering die in beginsel ook als dusdanig in de begroting van het jaar 2021 verwerkt had moeten worden.

Financiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de financiële vaste activa weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 7 Verloop van de financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2020	Verstrekkings	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekkings aan deelnemings	31	0	0	31
Leningen aan deelnemings	17	0	17	0
Overige langlopende lenings	1.884	604	51	2.438
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0
Totaal	1.932	604	68	2.469

Toelichting Vlottende Activa GB

Uitgangspunten actualisatie grondexploitatie

Het BBV (Besluit begroting en verantwoording gemeentes en provincies) schrijft voor dat de jaarrekening een reëel beeld moet schetsen van de financiële positie van de gemeente, wat onder andere betekent dat het onderhanden werk reëel gewaardeerd moet worden. Dat houdt in dat de grondexploitaties moeten worden begroot op basis van reële uitgangspunten. Het realiteitsgehalte van een grondexploitatiebegroting wordt bepaald door de (combinatie van de) volgende begrotingselementen:

- nominaal geraamde kosten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- nominaal geraamde opbrengsten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- kostenstijging (% en fasering)
- opbrengstenstijging (% en fasering)
- rentelasten en rentebaten (% en fasering)

Hierna wordt een toelichting gegeven op de gehanteerde uitgangspunten en de daarbij gemaakte keuzes.

De parameters voor prijsontwikkeling en rente

Om reële uitgangspunten te kunnen bepalen voor verwachte prijsontwikkelings en renteontwikkelings, is beoordeeld hoe in het verleden de prijsstijgingen werden begroot en hoe de grondprijzen en de kostprijzen van bouwgrond zich in werkelijkheid hebben ontwikkeld.

Op basis hiervan hanteert het college voor het doorrekenen van iedere jaarschijf de volgende parameters:

- Kostenstijging 3,0%
- Opbrengstenstijging 0% (tenzij met ontwikkelende partijen contractuele afspraken zijn gemaakt over een jaarlijkse indexering)
- Rente 0%

Binnen de gemeente is geen financiering aanwezig in relatie tot de grondexploitatie. Daarom hanteert de gemeente een rentepercentage van 0%.

Disconteringsvoet

De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2020: 2%).

De fasering van het programma (geraamde opbrengsten)

Het eindproduct van grondexploitaties is bouwrijpe grond voor woningbouw, bedrijven, kantoren en overige voorzieningen. Het 'bouwprogramma' vormt daarom een belangrijk kader voor de grondexploitatie. Het college hanteert ten aanzien van de nog te realiseren opbrengsten de volgende uitgangspunten:

- Het bouwprogramma wordt in de tijd gezet (gefaseerd) op basis van de woningbouwprogramma's en;
- De prijscomponent is gebaseerd op de Grondprijzenbrief.

Grondexploitaties mogen maximaal een looptijd hebben van 10 jaar. Als de grondexploitatie een looptijd kent van meer dan 10 jaar dan moeten aanvullende beheersmaatregelen worden genomen. De gemeente Leusden kent geen grondexploitaties met een horizon langer dan 10 jaar, waarmee deze wijziging op dit moment geen effect heeft op de lopende grondexploitaties.

Fasering en raming kosten

Het college hanteert ten aanzien van de nog te maken kosten de volgende uitgangspunten:

- raming van de externe planontwikkelingskosten (POK-kosten) is gebaseerd op door de projectleiders opgestelde meerjarige opgave van de te verwachten planontwikkelingskosten en;
- kosten voor bouw- en woonrijp maken en engineering zijn gebaseerd op kengetallen of, indien de plannen ver genoeg gevorderd zijn, opgaves van de afdeling Dienstverlening en/of externe adviseurs.

Voorraden

Onderstaand overzicht geeft de stand van de voorraden weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 8 Voorraden uitgesplitst naar categorieën			Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:				
Onderhanden werk, w.o. bouwgronden in exploitatie		1.077	2.499	
Af: Voorziening onderhanden werk		0	114	
Totaal onderhanden werk		1.077	2.385	
Gereed product en handelsgoederen		3	3	
Totaal		1.080	2.388	

In exploitatie genomen gronden

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de in exploitatie genomen gronden.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 9 Overzicht bouwgronden in exploitatie							
	Boek- waarde 31-12-2020	Investe- ringen	Inkom- sten	Winst- uitname	Boek- waarde 31-12-2021	Voorziening verlieslatend complex	Balans- waarde 31-12-2021
Buitenplaats	1.723	24	1.413	0	334	0	334
Larikslaan	241	161	221	90	271	0	271
Hamersveldseweg	916	9	0	0	925	0	925
Valleipark	-381	77	751	124	-931	0	-931
Mastenbroek II	0	478	0	0	478	0	478
Totaal	2.499	749	2.385	214	1.077	0	1.077

Per saldo is het onderhanden werk van € 2.499.000 met circa € 1.422.000 afgenomen tot € 1.077.000 ultimo 2021.

In 2021 is Mastenbroek II in exploitatie genomen en zijn de gronden ad. € 72.000,- vanuit de materiele vaste activa ingebracht in de grondexploitatie. Dit is onderdeel van de totale kosten van € 478.000 gepresenteerd bij Mastenbroek II. Het onderhanden werk daalt door opbrengsten in 2021 voor De Buitenplaats, Larikslaan, en Valleipark. De investeringen in 2021 zijn met name gedaan in de Mastenbroek II voor met name planvoorbereiding. De voorziening voor verlieslatende complexen is met € 114.000 volledig vrijgevallen in 2021, waardoor de verliesvoorziening ultimo 2021 nihil is. In verband met de richtlijnen vanuit de BBV is tussentijds winstgenomen bij Larikslaan en Valleipark.

Resultaat bouwgronden in exploitatie

Onderstaand overzicht geeft het resultaat weer van de in exploitatie genomen gronden.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 10 Overzicht resultaat bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2021	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (netto contante waarde)
De Buitenplaats	334	162	557	61	61
Larikslaan	271	56	406	79	76
Hamersveldseweg	925	37	1.113	151	148
Valleipark	-931	737	66	260	255
Mastenbroek II	478	7.362	9.288	1.448	1.312
Totaal	1.077	8.354	11.430	1.999	1.852

Toelichting Vlottende Activa AD

Uitzettingen korter dan één jaar

De uitzettingen korter dan één jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Tabel balans 11 Specificatie uitzettingen met een looptijd ≤ 1 jaar	Saldo 31-12-2021	Voorziening oninbaarheid	Ge corrigeerde boekwaarde 31-12-2021	Ge corrigeerde boekwaarde 31-12-2020
Vorderingen op openbare lichamen	3.247	0	3.247	4.258
RC-verhoudingen met het Rijk	14.643	0	14.643	7.535
Overige vorderingen	2.527	-499	2.028	2.989
Overige uitzettingen ≤ 1 jr.	0	0	0	0
Totaal	20.417	-499	19.918	14.782

Liquide middelen

De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 12 Overzicht liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Kassaldi	5	3
Bank- en girosaldi	368	273
Totaal	373	276

Overlopende activa

De overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 13 Overzicht overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2020
Vooruitbetaalde bedragen	384	221
Nog te ontvangen bedragen	1.405	1.691
Totaal	1.789	1.912

Toelichting Vaste Passiva - Eigen vermogen

Eigen vermogen

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de reserves weer, ingedeeld naar hoofdgroep.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 15 Overzicht reserves	Saldo 31-12-2020	Toe- voeging	Onttrek- king	Bestemming resultaat 2020	Vermindering ter dekking afschrijvingen	Saldo 31-12-2021
<u>Algemene reserves</u>						
Algemene (bedrijfs)reserve	3.417	4.070	1.247	-351		5.888
Alg. reserve grondbedrijf	1.352	0	1.381	542		513
Alg. res. toevoeging exploitatie	3.879	0	2.896			983
Alg. res. flexibel inzetbaar	21	200	177			44
Alg. res. aangewezen bestemming	6.176	1.880	1.053	611		7.614
	14.845	6.150	6.754	802	0	15.042
<u>Bestemmingsreserves</u>						
Fonds Maatschappelijke vraagstukken	0	0	0			0
Res bovenwijkse voorz./ infrastr. projecten	13	951	791			173
Best. reserve rente Startersleningen	792	0	2			790
Onderwijshuisvesting	1.154	732	0		834	1.052
Res. dekking kap.lasten inv. econ. nut	5.973	196	0		396	5.773
Res. dekking kap.lasten inv. maatsch. nut	13.265	2.835	0		1.131	14.969
Res. vervangingsinvesteringen openbare ruimte	0	1.725	1.275			450
Res. toekomstbestendige openbare ruimte	0	6.000	0			6.000
Egalisatiereserve reinigingsrecht	0	0	0			0
Egalisatiereserve WMO	0	0	0			0
Egalisatiereserve Sociaal Domein	761	0	698	763		826
Egalisatiereserve COVID-19	488	1.067	588			967
	22.446	13.506	3.354	763	2.361	31.000
<u>Noq te bestemmen resultaat</u>	1.601	2.356		-1.601		2.356
	1.601	2.356	0	-1.601		2.356
Totaal reserves	38.892	22.012	10.108	-36	2.361	48.398

Bij de actualisatie van het beheerplan IBOR in 2021 zijn 2 nieuwe bestemmingsreserves ingesteld. De reserves 'vervangingsinvesteringen openbare ruimte' en 'toekomstbestendige openbare ruimte', ieder met een startsaldo van respectievelijk € 1.000.000 en € 6.000.000. De voeding van deze nieuwe reserves is vanuit de onderhoudsvorzieningen gekomen. Dit is de voornaamste reden van de toename van de stand van de reserves (toename van ruim € 9.000.000) en de afname van de stand van de voorzieningen (afname van kleine € 7.000.000)

Toelichting Vaste Passiva – Voorzieningen

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de voorzieningen weer, ingedeeld naar hoofdgroep.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 16 Overzicht voorzieningen	Saldo 31-12-2020	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2021
<u>Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's:</u>					
Voorziening afgesloten complexen	65	0	28	0	37
Voorziening De Biezenkamp	0	0	0	0	0
Voorziening grondexploitatie niet-Visie	0	0	0	0	0
Effecten bestemmingspl. Tabaksteeg	0	0	0	0	0
Voorziening voormalig personeel	0	208	0	52	156
Voorziening verlofsaldo's	167	0	0	0	167
Voorz. pensioenen en uitkeringen wethouders	2.889	183	212	181	2.679
Voorziening FPU	0	0	0	0	0
Liquidatie Recreatieschap 2018	0	0	0	0	0
Voorziening Masterplan Princenhof	0	340	0	0	340
Subtotaal	3.121	731	240	233	3.379
<u>Onderhoudsegalisatievoorzieningen:</u>					
Voorz. egal. wegbeheer deklagen	4.055	869	2.247	1.066	1.611
Voorz. egal. wegbeheer elementen	1.192	274	958	203	305
Voorz. egal. waterbeheer	220	524	50	87	607

Voorz. egal. gebouwenbeheer	1.906	754	957	736	967
Voorz. egal. sportterreinen	2.584	226	2.000	69	741
Voorz. egal. groenbeheer	1.712	46	1.622	46	90
Voorz. egal. huisv onderwijs	0	0	0	0	0
Subtotaal	11.669	2.693	7.834	2.207	4.321
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwending					
Voorz. egal. rioolbeheer	2.348	337	0	138	2.547
Voorz. egal. tarieven afvalstoffenheffing/rein.rechten	333	256	0	0	589
Subtotaal	2.681	593	0	138	3.136
Totaal voorzieningen	17.471	4.017	8.074	2.578	10.836

Bij de actualisatie van het beheerplan IBOR in 2021 zijn 2 nieuwe bestemmingsreserves ingesteld. De reserves 'vervangingsinvesteringen openbare ruimte' en 'toekomstbestendige openbare ruimte', ieder met een startsaldo van respectievelijk € 1.000.000 en € 6.000.000. De voeding van deze nieuwe reserves is vanuit de onderhoudsvoorzieningen gekomen. Dit is de voornaamste reden van de toename van de stand van de reserves (toename van ruim € 9.000.000) en de afname van de stand van de voorzieningen (afname van kleine € 7.000.000)

Toelichting Vaste schulden

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de vaste schulden met een looptijd > 1 jaar weer.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 17 Overzicht verloop van de vaste schulden	Saldo 31-12-2020	Vermeer- deringen	Aflos- singen	Saldo 31-12-2021
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	17.858	6.350	796	23.412
Waarborgsommen	5	1	0	6
Totaal	17.863	6.351	796	23.418

Toelichting Vlottende Passiva

Vlottende Passiva

De vlottende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 18 Overzicht vlottende passiva	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
Schulden < 1 jaar		
Kasgeldleningen	0	0
Saldi bankrekeningen	0	0
Overige vlottende schulden	3.715	3.721
	3.715	3.721
Overlopende passiva		
Vooruitontvangen uitkeringen met een specifiek doel	1.999	448
Overige vooruitontvangen bedragen	1	501
Overige nog te betalen bedragen	4.049	4.245
	6.049	5.194
Totaal	9.764	8.915

Overige schulden

De overige schulden (crediteuren) kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 19 Overige vlottende schulden	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021
ABP - af te dragen premies december	167	182
Belastingdienst - saldo af te dragen loonheffing en BTW	772	638
Gemeente Amersfoort	194	215
Ministerie VWS	252	195
Oomen leidingtechniek	101	0
Sight Landscaping BV	102	13
Stichting Beheer Derdengelden Wmo Consult (SDO)	0	283
Stichting Lariks	0	120
Bouw bedrijf H.J. Klomps B.V.	0	461
Talenter	0	103
Wernsen B.V.	135	0
Overige	1.992	1.511
Totaal	3.715	3.721

Vooruit ontvangen uitkeringen met een specifiek doel

De vooruit ontvangen uitkeringen met een specifiek doel kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 20 Vooruitontvangen uitkeringen met een specifiek doel	Saldo 31-12-2020	Toevoe- gingen	Vrijval/ afboeking	Saldo 31-12-2021
Min. van VWS - SPUK Sportakkoord	214	70	214	70
Rijksdienst voor Ondern. Ned. - subs. Extern Advies Warmtetransitie 2020	21	0	21	0
Belastingdienst - SPUK gedupeerden toeslagenproblematiek	6	8	0	14
Min. SZW - correctie bevoorschotting Rijk TOZO	1.758	0	1.758	0
Min. v Justitie en Veiligheid - Bijdrage handhaving	0	115	35	80
Rijksdienst voor Ondernemend Ned. - Subsidie ventilatie scholen	0	91	0	91
Dienst Uitvoering Onderwijs - Covid gerelateerde onderwijsvertragingen	0	63	9	54
Rijksdienst voor Ondernemend Ned. - reductie energiegebruik woningen	0	139	0	139
	0	0	0	0
Totaal	1.999	486	2.037	448

Dit zijn van derden ontvangen bedragen. Deze bedragen moeten besteed of terugbetaald worden.

Overige vooruit ontvangen en nog te betalen bedragen

Deze kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 21 Overige vooruitontvangen en nog te betalen bedragen	
Vooruitontvangen bedragen	
Vooruitontvangen bedragen grondexploitatie	498
Overige vooruitontvangen bedragen	3
	501
Nog te betalen bedragen	
<i>Algemeen:</i>	
BNG rente leningen Atria en Berkelwijk	81
Gem. Amersfoort SDO 2019 en overige verrekeningen	123
Gem. Amersfoort SDO 2020	364
Gem. Amersfoort SDO 2021	1.232
Remondis inzameling afval	50
Eenmalige uitkering en salarisverhoging per 1 dec.	191
Wernsen BV werkz. Ursulineweg 2021 en onderhoud bruggen	126
Klomp 5e termijn werkzaamheden IKC Groenhouten	138
Gemeente Bunschoten te betalen BLNP	107
Gemeente Nijkerk te betalen BLNP	147
Gemeente Putten te betalen BLNP	52
Te verrekenen TOZO Rijk	1.143
Jansman, meerwerk 't Ronde	51
Kliko Service, ondergrondse containers	50
Dynniq Nederland BV, vervanging installatie VK29	87
Overige nog te betalen bedragen	303
Totaal	4.245

Gewaarborgde geldleningen

De gewaarborgde geldleningen aan natuurlijke- en rechtspersonen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen x € 1.000)

Tabel balans 22 Specificatie waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen					
Geldnemer	Aard / omschrijving	Oorspr. bedrag	Percentage borgstelling	Restant begin jaar	Restant eind jaar
Directe borgstellingen					
Scouting Manitoba	Uitbr./renovatie accommodatie	100	100	54	49
Stichting De Vallei	Clubhuis (op hockeycomplex)	350	100	180	166
SV Achterveld	Uitbr./renovatie accommodatie	60	100	25	23
LTV Lockhorst	Vervangen zes tennisbanen	150	100	55	45
Scouting Manitoba	Uitbr./renovatie accommodatie	25	100	12	11
Stichting De Wetering	Vervangen dak accommodatie	110	100	45	36
Roda '46	Vervanging kleedruimte	350	100	306	298
Stichting De Vallei	Blaashal	125	100	94	81
VvE de Hamershof	Renov./verduurz. 97 woningen	3.400	50	1.700	1.700
LTV Lockhorst	Blaashal	75	100	70	65
MHCL en Stichting De Vallei	Led-verlichting	145	50		73
Totaal directe borgstellingen				2.541	2.547
Indirecte borgstellingen					
Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	Woningstichting Leusden		Achtereenvolgend	112.000	128.000
Waarborgfonds Eigen Woningbezit (WEW)	Nationale Hypotheek Garantie		Achtereenvolgend	129.000	57.000

Totaal indirecte borgstellingen	241.000	185.000
Totaal directe en indirecte borgstellingen	243.541	187.547

In 2021 is de gemeente niet aangesproken en hebben geen betalingen plaatsgevonden wegens verleende borg- en garantiestellingen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per 31 december 2021 is onder meer sprake van de volgende verplichtingen:

- ✚ Diverse verzekeringscontracten waarvan de grootste zijn: de brandverzekering voor gemeentelijke en onderwijsgebouwen (€ 76.000) en de aansprakelijkheidsverzekering (€ 57.000) die beide jaarlijks stilzwijgend verlengd worden.
- ✚ Met Renewi van Vliet Groep Milieu-dienstverleners is in 2018 voor het ledigen/huren van containers en het afvoeren van afvalstoffen een contract afgesloten voor een periode van 4 jaar, met een verlengoptie van 2 keer 2 jaar. De totale contractwaarde bedraagt € 492.000.
- ✚ Met Noot personenvervoer en Willemsen- de Koning Groep B.V. is een overeenkomst aangegaan voor een periode van twee jaar voor leerlingenvervoer en groepsvervoer, ingaande voor het schooljaar 2017-2018, met een optie tot verlenging van 4 keer 1 jaar. Voor het schooljaar 2021-2022 is er gebruikgemaakt van de verlengingsoptie. De contractwaarden liggen jaarlijks tussen de € 200.000 en € 220.000.
- ✚ Voor het onderhoud asfaltverhardingen in de gemeente Leusden is er een raamovereenkomst (IBMN-2017-LEU-RR-005) met D. van der Steen aannemingsbedrijf afgesloten waarbij de prijzen, randvoorwaarden en werkzaamheden vastliggen en de hoeveelheden/aantallen gedurende de looptijd worden bepaald. De totale contractwaarde is € 876.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2015-LEU-ES-005 is in 2016 met ZiuT B.V. (Spie) voor het beheer en onderhoud Openbare Verlichting inclusief telemanagementsysteem een contract afgesloten voor 15 jaar. De aanneemsom bedraagt € 2.655.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2016-LEU-EV-003 is in 2016 met SULO Nederland B.V. aan opdrachtnemer, tot het uitvoeren van het leveren en plaatsen/uitzetten van minicontainers (240 en 140 liter) voor de gemeente Leusden. De overeenkomst heeft een looptijd van 10 jaren. Het betreft de periode 1 september 2016 tot 1 september 2026. Na afloop van de initiële looptijd is er een mogelijkheid tot verlengen met 5 jaar. De totale contractwaarde is € 323.000.
- ✚ Met Remondis Nederland BV is in 2019 een contract afgesloten voor inzameling en transport van huishoudelijk afval. De duur van de overeenkomst is 4 jaar met een mogelijkheid om tweemaal 2 jaar te verlengen. De contractwaarde is jaarlijks € 479.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2018-LEU-HW-001 is met WMO Consult BV voor een zorgadministratiesysteem een contract afgesloten. De duur van de overeenkomst is 3 jaar en kan tweemaal 1 jaar verlengd worden. De totale contractwaarde is € 297.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2019-LEU-KB-001 is met WasteVision in 2020 een contract afgesloten voor de vervanging van ondergrondse glascontainers en gft-zuilen inclusief onderhoud, inspectie en reiniging. De looptijd van de opdracht is 3 jaar met tweemaal een verlenging van 1 jaar. De totale contractwaarde is € 469.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2020-LEU-RR-001 is in september 2020 een contract afgesloten met Heijmans voor jaarlijks en groot onderhoud van diverse gemeentelijke gebouwen. De looptijd is tot en met 1 april 2024 en kan vervolgens verlengd worden met 4 jaar. De contractwaarde bedraagt maximaal € 2.794.000.
- ✚ Op basis van bestek IBMN-2019-LEU-CM-003 is eind 2020 met GeoBORG B.V. een contract afgesloten voor 3 jaar inzake meet- en karteringswerkzaamheden BGT, BOR, BAG en WOZ. De totale contractwaarde is € 120.000.

Sisa bijlage

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022								
Verstrekker	Uitkeringcode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) Aard controle R Indicator: A7/01 € 3.807	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) Aard controle R Indicator: A7/02 € 35.076	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/03 Ja	Besteding (jaar T) (potentieel) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A7/04 Nee	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld Aard controle n.v.t. Indicator: A7/05	
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/01 € 74.096	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: A12B/02 Ja	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/03 Ja	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/04 € 74.096	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A12B/05 Ja	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 Aard controle R Indicator: B2/01 € 0	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/02 31	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03 31	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Aard controle R Indicator: B2/04 € 3.944	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05 € 3.944	
			Nombedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06 Ja	Nombedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07 Ja	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08 Nee			
			Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle D2 Indicator: B2/09	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/12		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14				
			Reeks 2 Nombedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden Keuze nombedragen Aard controle R Indicator: B2/15 € 10.260	Reeks 2 Nombedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) Keuze nombedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16 € 10.260	Reeks 2 Nombedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak Keuze nombedragen Aard controle R Indicator: B2/17 € 31.212	Reeks 2 Nombedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) Keuze nombedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18 € 31.212	Reeks 2 Nombedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten Keuze nombedragen Aard controle R Indicator: B2/19 € 0	Reeks 2 Nombedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) Keuze nombedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/20 € 0
			Nombedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde, indien nog niet eerder opgegeven (jaar T)) Keuze nombedragen Aard controle R Indicator: B2/21 € 0	Nombedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde, indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T)) Keuze nombedragen Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22 € 0				
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen Gemeenten	Beschikkingnummer /naam Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C32/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) Aard controle D2 Indicator: C32/04	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) "Nee" is ingevuld) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen Gemeenten	SUVIS21-00896043 Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Besteding (jaar T) Aard controle R Indicator: C43/02	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03	Aantal bereikte woningen Aard controle n.v.t. Indicator: C43/04	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: C43/05	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C43/06
			RREW2020-00449239 Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01 € 40.990	Aard controle R Indicator: C43/02 € 40.990	Aard controle n.v.t. Indicator: C43/03 € 40.990	1 054		Nee

BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag en affaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	10	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegchole educatie met benoemde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Nee	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			€ 1.500	€ 2.581	€ 0	€ 0		
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhaken COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	€ 112.656	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
			Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van beslaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhaken COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	€ 0	€ 0	€ 8.855	€ 0	€ 0	
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (fasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhaken COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	€ 0	€ 0	€ 8.855	€ 0	€ 0	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07	Aard controle R Indicator: D14/08		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (fasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	
			1 EAW-20-00207764	€ 31.456	€ 31.456	Ja		
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021	€ 4.068.534	€ 97.603	€ 409.775	€ 4.740	€ 27.661	€ 0
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW)
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021	Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 66.396	€ 5.153	€ 0	€ 150.132	€ 1.922	€ 2.322
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				

SZW	G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud) (gemeentedeel) 2021 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordelijk voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten verwaarde voor 1 januari 2021 verspreid kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz	Baten (jaar T) Bbz (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) ondersteuningskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bbz)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
SZW	G4	Typische overzeggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoordelijk voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 585.923	€ 49.428	€ 13.162	€ 2.083	€ 0
			4 Tozo 4 (gepland van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 539.590	€ 4.000	€ 11.311	€ 12.849	€ 0
			5 Tozo 5 (gepland van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 205.749	€ 0	€ 50.111	€ 34.790	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Ne)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/04		
			1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	73	7	Ja		
			4 Tozo 4 (gepland van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	89	3	Ja		
			5 Tozo 5 (gepland van 1 juli tot 1 oktober 2021)	46	0	Ja		
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Mutaties (positief en negatief) voorschiet dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)			
			Aard controle R Indicator: G4/11	Aard controle D2 Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13			
			€ 1	€ 0	€ 0			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buiteland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buiteland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buiteland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buiteland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	Aard controle R Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle R Indicator: G4/18	
			1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (gepland van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (gepland van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein herenboerente kinderopvangtoeslagaffaire, gemeentedeel Alle gemeenten verantwoordelijk voor het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvgr.	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden (Bijzondere bijstand in (jaar T))	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet uitkering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die eraan houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de herenboerente kinderopvangtoeslagaffaire (toestagen))			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03			
			€ 3.634	€ 0	1			
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering emulering sport Gemeenten	Onvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale wekelijkse berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 148.087	€ 122.027				
			Activiteiten	Totale wekelijkse berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief de x 17,5% (jaar T) overige zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief de x 17,5% (jaar T) overige zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief de x 17,5% (jaar T) overige zaken	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toelichting meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	
			€ 122.027	€ 46.363	€ 11.362	€ 4.262		
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportmaatwerk (jaar T)	Besteding uitvoering sportmaatwerk (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportmaatwerk (b/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportmaatwerk (b/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			103397	€ 65.142	€ 0	€ 15.679	€ 0	€ 15.679
			Kopie beschikingsnummer	Emberantwoording (Ja/Ne)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			103397	Ne				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Ne)	Emberantwoording? (Ja/Ne)			
			Aard controle R Indicator: H12/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H12/03			
			€ 24.040	Ja				
VWS	H16	Regeling Staatshuis uitkering (Bibben en zwembaden)	Betref jaar	Beschikingsnummer / naam	Totale besteding			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06			
			2020	SPUKZ21009	€ 336.432			
			2021	SPUKZ210030	€ 276.541			
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betref jaar?	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/05	Aard controle R Indicator: H16/06	Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07	Aard controle R Indicator: H16/08	
			1 Zwembad Octopus	€ 336.432	€ 336.432	€ 0	€ 2020	
			2 Zwembad Octopus	€ 276.541	€ 276.541	€ 0	€ 2021	